

“Ja dod, tad ņem” jeb pašvaldību prakse, aizņemoties finansējumu un plānojot infrastruktūras attīstību

Rīga 2019

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

“Ja dod, tad ņem” jeb pašvaldību prakse, aizņemoties finansējumu un plānojot infrastruktūras attīstību.
2019.gada 29.augustā

Likumības un lietderības revīzija “Pašvaldību infrastruktūras objektu un projektu finansēšanas sistēmas, procesa un kritēriju atbilstība racionālas finanšu līdzekļu izlietošanas, efektivitātes un ilgtspējas principiem”.

Revīzija veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Piektā revīzijas departamenta 2018.gada 1.oktobra revīzijas grafiku Nr.2.4.1-38/2018 un 2018.gada 10.oktobra, 2019.gada 26.februāra un 2019.gada 15.jūlija revīzijas grafika grozījumiem.

Vāka noformējumā izmantota fotogrāfija no Valsts kontroles revidentu arhīva.

Cienījamais lasītāj!

Šo revīziju veicām divu motīvu vadīti. No vienas puses, tā bija veltīta pašvaldībās iedibinātās infrastruktūras attīstības plānošanas prakses apzināšanai un projektu finansēšanas, īstenošanas un sasniegto rezultātu novērtēšanas kārtības novērtēšanai.

No otras puses, ievērojot nozīmīgo no valsts budžeta izsniegto aizdevumu apjomu infrastruktūras attīstībai pašvaldībās, mūsu uzmanība bija pievērsta arī tam, vai valstī izveidotā aizdevumu piešķiršanas sistēma pašvaldībām nodrošina mērķtiecīgu un ar valsts kopējiem mērķiem saskaņotu valsts un pašvaldību institūciju rīcību un vai tā veicina pašvaldību atbildīgu pieeju lielu investīciju plānošanā.

Izremontēta skola, uzbūvēts bērnudārzs, jauns stadions vai peldbaseins, lielu koncertu rīkošanai piemērota koncertzāle – šie un citi pašvaldībās īstenotie projekti ir nozīmīgi un sniedz jaunas vai papildu izglītības, aktīvās atpūtas un kultūras dzīves iespējas vietējiem un kaimiņu novadu un pilsētu iedzīvotājiem.

Taču vienlaikus tie nereti ir arī dārgi projekti, kas lielākoties prasa pašvaldībām ņemt aizņēmumu no valsts budžeta un tādējādi uzņemties finansiālās saistības ne tikai uz vairākiem gadiem, bet pat uz gadu desmitiem.

Tādēļ ir būtiski veikt visus nepieciešamos priekšdarbus, lai gūtu pilnīgu pārlicību, ka iecerētais objekts ir pašvaldības iedzīvotājiem nepieciešams, ka tas ir šobrīd prioritārs un ka tā uzturēšana nākotnē neuzlikš pašvaldības budžetam pārmērīgu slogu. Ne mazāk būtiski ir projekta īstenošanā laikus iesaistīt attiecīgās jomas speciālistus, kas var sniegt palīdzīgu roku specifisku attiecīgā objekta vajadzību noteikšanā, kā arī sadarboties ar kaimiņu pašvaldībām, lai novērstu situāciju, kad pašvaldību vidū rodas nevajadzīga konkurence.

Visi šie projektu plānošanas un īstenošanas aspekti bija mūsu uzmanības centrā, vērtējot vairāk kā trīsdesmit pašvaldībās īstenotos projektus. Esam identificējuši gan labās prakses piemērus, gan projektu īstenošanas vājās vietas, kuras pašvaldībās ir pilnveidojamas, lai nodrošinātu savas turpmākās darbības atbilstību efektivitātes un ekonomiskuma principiem.

Sagaidām, ka revīzijas rezultāti būs noderīgi ne tikai revīzijā iesaistītajām, bet arī citām pašvaldībām, un ka tie raisīs auglīgu diskusiju par pašvaldību aizņēmumu sistēmas pilnveidošanu.

Pateicamies visu piecpadsmit pašvaldību, Finanšu ministrijas, kā arī Izglītības un zinātnes ministrijas, Latvijas Peldēšanas federācijas un Latvijas Futbola federācijas darbiniekiem par konstruktīvu sadarbību, sniedzot revīzijas veikšanai nepieciešamo informāciju un apspriežot revīzijas rezultātus! Paldies arī daudzajiem iedzīvotājiem par viņu atsaucību un sniegtajiem priekšlikumiem par revīzijas ietvaros vērtējamajiem objektiem!

Ar cieņu
departamenta direktors
Edgars Korčagins

Saturs

Kopsavilkums	5
Motivācija.....	5
Galvenie secinājumi	6
Būtiskākie ieteikumi.....	13
Ziņojuma struktūra	14
Ievads – īss ieskats infrastruktūras objektu finansēšanas sistēmā.....	15
Izlasē iekļautās pašvaldības.....	16
1. Vai pašvaldību infrastruktūras objektu finansēšanas sistēma ir pilnveidojama? .	19
1.1. Pašvaldību aizņēmumu normatīvais regulējums	20
1.2. Finansēšanas sistēma nenodrošina kontroli pār aizņēmuma pieteikumu pamatotību.....	24
2. Vai pašvaldību infrastruktūras racionālu un sabalansētu attīstību un objektu lietderību var uzlabot vienotas politikas, stratēģijas, plāni un standarti?	33
2.1. Sporta nozarē nav vienota redzējuma sporta infrastruktūras attīstībai	35
2.2. Pašvaldības pilnvērtīgi neizvērtē sporta infrastruktūras nepieciešamību	39
3. Vai Pašvaldības izvērtē infrastruktūras projektu prioritāti, ekonomiskumu un efektivitāti?	47
3.1. Vai Pašvaldību rīcība ir vērsta uz iedzīvotāju vajadzību nodrošināšanu?	48
Vai Pašvaldības nosaka prioritātes infrastruktūras attīstībai?	50
3.2. Vai Pašvaldības nodrošina saskaņotu infrastruktūras attīstību?	56
3.3. Vai Pašvaldības objektīvi izvērtē infrastruktūras objektu nepieciešamību?.....	60
Vai Pašvaldības izvērtē projekta ekonomiskumu un efektivitāti pirms tā īstenošanas?.....	60
Vai Pašvaldības apzina objekta potenciālās uzturēšanas izmaksas?	64
Vai Pašvaldības veic riska vadības pasākumus projekta izmaksu kontrolei?.....	68
3.4. Vai Pašvaldības izvērtē infrastruktūras objektu darbības rezultātus?.....	69
Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes.....	72

Termini un skaidrojumi	79
1.pielikums. Pašvaldību īstenoto infrastruktūras attīstības projektu piemēri	80
2.pielikums. Aizņēmuma pieteikumu ekonomiskie pamatojumi, kas izmantoti izglītības iestāžu investīciju projektu pieteikumu analīzē.....	82
3.pielikums. Revīzijas izlasē iekļautu un neiekļautu izglītības iestāžu sporta infrastruktūras projektu piemēri	83
4.pielikums. Pašvaldību peldbaseinu salīdzinājums	84
5.pielikums. Objekti, kuros vērtētas pašvaldību darbības projekta plānošanas gaitā .	86

Kopsavilkums

Motivācija

Valsts budžeta likumā katru gadu tiek paredzēti līdzekļi pašvaldību aizņēmumu kopējam palielinājumam – revidējamajā laika posmā pieejamais ikgadējais aizņēmumu limits ir 118 miljoni *euro*¹. Savukārt pašvaldību kopējais ilgtermiņa aizņēmumu apmērs 2018.gadā sasniedza² 1,29 miljardus *euro*. Turklāt pašvaldību aktivitāte aizņēmumu pieteikumu iesniegšanā ir ļoti liela – jau 2019.gada 4.aprīlī, tikai dienu pēc likuma “Par valsts budžetu 2019.gadam” pieņemšanas, pieprasīto aizņēmumu apjoms pārsniedza³ budžetā paredzēto limitu.

Finanšu ministrijas pārstāvji norāda⁴, ka “pēdējos gados būtiski ir pieaudzis pašvaldību aizņēmumu pieprasījumu skaits un apmēri” un “pašvaldību investīciju projektu ieceres būtiski pārsniedz valsts budžetā noteikto aizņēmuma limitu”. Turklāt par pašvaldību aizņēmumiem atbildīgās Finanšu ministrijas Pašvaldību finansiālās darbības uzraudzības un finansēšanas departamenta ierēdņi plašsaziņas līdzekļos akcentē⁵ – “ja pašvaldības pieprasījums pēc aizdevuma noformēts korekti, šķēršļi šādu dārgu projektu īstenošanai netiek likti arī tad, ja ekonomiskais pamatojums nav īsti pārliecinošs”.

Līdztekus nozīmīgajam finansējuma apmēram infrastruktūras objektu – sporta kompleksu, kultūras centru, u.c. – būvniecība bieži ir ieguvusi plašu rezonansi sabiedrībā un plašsaziņas līdzekļos. Piemēram, mediju un iedzīvotāju pastiprinātas uzmanības lokā ir bijusi pēdējo trīs gadu laikā Latvijā uzsāktā vai ieplānotā deviņu peldbaseinu būvniecība, tai skaitā Bauskā, Elejā, Ludzā. Vērienīgākais peldbaseins tika plānots Elejā, paredzot, ka sporta kompleksa un peldbaseina izmaksas varētu sasniegt pat 11 miljonus *euro*⁶.

Latvijas Peldēšanas federācija (turpmāk – LPF) plašsaziņas līdzekļos norāda⁷, ka pašvaldībās, kurās ir mazāk par 20 tūkstošiem iedzīvotāju, baseini, visticamāk nebūs rentabli. Savukārt Ludzas novada pašvaldības vadītājs, runājot par 2,6 miljonus *euro* vērtā baseina būvi pilsētā, atzīst⁸: “būvējot peldbaseinu, jau tagad ir zināms, ka tas sevi neatpelnīs un tas būs slogs pašvaldības budžetam”.

Tā kā pašvaldību aizņēmumi ietekmē pašvaldību un attiecīgi arī vispārējās valdības budžeta deficītu, Valsts kontrole 2017.gadā veica revīziju⁹, kuras ietvaros tika vērtēta fiskālā disciplīna atsevišķu pašvaldību budžetos un atbilstība normatīvo aktu prasībām. Revīzijā tika konstatēts¹⁰, ka pašvaldības neveic sistemātisku fiskālo risku novērtējumu, izņemot vērtējumu par iespējam uzņemties papildu

Revīzija ir veikta, lai izvērtētu, vai infrastruktūras attīstības projektu plānošana, finansēšana un īstenošana ir likumīga un lietderīga

saistības, turklāt tikai daļēji ievēro fiskālās disciplīnas principus, piemēram, paaudžu savstarpējās atbildības principu, taupības principu.

Ņemot vērā minēto, tika veikta revīzija, lai izvērtētu, vai pašreizējā pašvaldību infrastruktūras projektu finansēšanas sistēma sekmē ilgtspējīgu, ekonomisku un efektīvu infrastruktūras attīstības projektu finansēšanu pašvaldībās, kā arī vai pašvaldības infrastruktūras attīstības projektu plānošanu, īstenošanu un finansēšanu veic atbilstoši normatīvajam regulējumam, tiesību principiem, ekonomiskuma un efektivitātes aspektiem, kā arī projektu vadības labajai praksei.

Galvenie secinājumi

Ievads

Projektu izvērtēšana 15 pašvaldībās atklāj virkni nepilnību projektu plānošanas, finansēšanas un vadīšanas posmos, un tajos ir nepieciešami pilnveidojumi. Kā mājas būvniecība sākas ar pamatu ielikšanu, tā projektu īstenošana sākas ar vispusīgu un rūpīgu plānošanu. Plānošana, kuras ietvaros tiek apzinātas iedzīvotāju vajadzības pēc viena vai otra infrastruktūras objekta, izvērtētas šo vajadzību prioritātes, noteikts pamatots attīstāmo objektu lielums, izvietojums un iekārtojums, aprēķinātas nepieciešamās finanses gan objektu uzbūvēšanai, gan to uzturēšanai – šie faktori revīzijā tika atklāti kā lielākie klupšanas akmeņi Pašvaldībās.

Iedzīvotāju vajadzībās balstītu un mērķtiecīgu projektu īstenošanu diemžēl neveicina arī pastāvošie aizņemšanās noteikumi Valsts kasē pašvaldību projektu finansēšanai. Sadarbībā ar Finanšu ministriju apkopotās informācijas analīze liecina, ka Pašvaldību pieteikumi aizņemumam no valsts budžeta lielākoties ir formāli, tie neprasa vispusīgi pamatot aizņēmuma nepieciešamību un atbilstību pašvaldības iedzīvotāju vajadzībām. Arī šo pieteikumu izvērtēšanas kārtība pamatā paredz kontrolēt tikai attiecīgās pašvaldības kopējo parāda apjomu un pieteikuma atbilstību valsts budžeta likumā paredzētajiem aizņēmuma mērķiem, kā rezultātā teju simtprocentīgi iesniegtajiem pieteikumiem tiek piešķirti aizdevumi.

Šiem identificētajiem trūkumiem ir arī sekas. Ambiciozi un uzturēšanā dārgi objekti, kas uzliek būtisku finansiālo slogu pašvaldību budžetiem pat uz vairākiem gadu desmitiem, ierobežo pašvaldības iedzīvotājiem nepieciešamu projektu īstenošanu nākotnē. Tai pašā laikā revīzijas laikā tika identificēti arī labās prakses piemēri gan infrastruktūras attīstības plānošanā, gan projektu vadībā un sasniegto rezultātu izvērtēšanā.

Analizējot cēloņus, nekoordinēta valsts politikas īstenošana izkristalizējas kā viens no būtiskākajiem faktoriem revīzijā atklātajām nepilnībām. Jau iepriekšējās revīzijās, piemēram, ceļu tīkla attīstības jomā, esam norādījuši, ka nereti valsts un pašvaldību infrastruktūras attīstība tiek plānota atrauti un tādejādi nenodrošina iespējami labāko rezultātu iedzīvotājiem. Šajā revīzijā mūsu redzes lokā nonāca daudzi sporta infrastruktūras objekti, un to īstenošanas piemēri ilustrēja vienotas un koordinētas valsts politikas trūkuma sekas, proti, kad vienā reģionā rodas kāda sporta veida objektu pārpilnība, raisot nevajadzīgu konkurenci pašvaldību starpā, savukārt citos reģionos pastāv šādu objektu trūkums.

Pašvaldības nepilnīgi plāno infrastruktūras attīstību

Attīstības plānošana tiek īstenota vairāku racionālu iemeslu dēļ, cita starpā, lai informētu un konsultētos ar sabiedrību par pašvaldību nolūkiem izmantot publiskos resursus, lai koordinētu gan ieguldījumus, gan termiņus, kā arī lai jau veiktie ieguldījumi būtu lietderīgi izmantoti, jo reti kad infrastruktūras attīstības projektus var īstenot viena budžeta gada ietvaros. Taču Pašvaldību rīcībā attīstības plānošanā joprojām ir būtiskas problēmas – Pašvaldības nenovērtē plānošanas nozīmi, lai iesaistītu iedzīvotājus lēmumu pieņemšanā par publisko līdzekļu izlietošanu un kontroli.

Daļa Pašvaldību nenosaka konkrētas, no iedzīvotāju vajadzībām izrietošas prioritātes infrastruktūras jomā. Turklāt Valsts kases aizņēmumam kategorijā “prioritāro investīciju projektu īstenošanai”, kur 2017. un 2018.gadā kopumā piešķirtas aizņēmuma atļaujas 22,17 miljonu *euro* apmērā¹¹, tiek pieteikti arī tādi projekti, kas Pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos nav noteikti kā prioritāri vai pat tajos vispār nav iekļauti. Piemēram, Carnikavas novada pašvaldība saņēma aizņēmumu¹² 98 285 *euro* apmērā biroja tehnikas iegādei, bet Valkas novada pašvaldība aizņēmās¹³ 21 217 *euro* pasākumu telts iegādei. Minētie projekti attiecīgo pašvaldību attīstības vai budžeta plānošanas dokumentos nav noteikti kā prioritāri, turklāt ilustrē to, ka šajā aizņēmuma mērķī kā prioritāru iespējams pieteikt teju jebkuru projektu, tai skaitā neliela apmēra izdevumus, kas saistāmi ar ikdienas uzturēšanas darbu vai biroja tehnikas iegādi.

Nenosakot konkrētas, no iedzīvotāju vajadzībām izrietošas prioritātes infrastruktūras jomā, Pašvaldībām ir grūti mērķtiecīgi īstenot to teritorijas attīstībai nepieciešamus projektus un plānot pašvaldības budžetu. Piemēram, kaut arī Rugāju novada attīstības programmā uzsvērto¹⁴ nepieciešamību īstenot ūdenssaimniecības projektus pašvaldības ciemos kavē¹⁵ Eiropas Savienības (turpmāk – ES) fondu finansējuma nepieejamība, pašvaldība nevis izmantoja visas iespējas finansējuma iegūšanai šī prioritārā projekta īstenošanai,

bet gan ierobežoja tās finansiālo rocību vēl vairāk, ņemot aizņēmumu 703 863 *euro*¹⁶ apmērā Rugāju stadiona būvniecībai.

Savukārt Salacgrīvas novada pašvaldība vairāk nekā desmit gadu laikā nav izmantojusi finansējumu, ko ieguva, pārdodot tai piederošu nekustamo īpašumu, un kas bija paredzēts novecojušās sporta infrastruktūras atjaunošanai.

Pašvaldības nepilnīgi izvērtē projektu ekonomiskumu un efektivitāti pirms to īstenošanas

Ja privātajā sektorā pirms finansiāli ietilpīgu projektu īstenošanas un aizņēmuma ņemšanas tiek veikti rūpīgi aprēķini, izstrādāti biznesa plāni un tehniski ekonomiskie pamatojumi, Pašvaldības šādu praksi īsteno tikai tad, ja to paredz ES fondu līdzfinansējuma saņemšanas noteikumi.

Īstenojot projektus, Pašvaldības bieži vien saskaras ar projekta faktisko rezultātu un sākotnējo ieceru atšķirībām, tai skaitā papildu finansējuma nepieciešamību iepriekš neplānotu darbu veikšanai, ieņēmumu un izdevumu neatbilstību sākotnējām prognozēm, mazāku apmeklētāju skaitu, nekā plānots.

Piemēram, Kuldīgas novada pašvaldība piešķir papildu finansējumu 695 879,64 *euro* apmērā¹⁷ sporta skolas pārbūves un peldbaseina būvniecības projektam. Finansējuma nepieciešamība saistīta gan ar papildu darbiem, kas atklājušies būvniecības laikā (piemēram, nepieciešamība koriģēt peldbaseina parametrus, veikt arheoloģisko izpēti), gan papildu vēlmju realizēšanu (piemēram, sāls istaba, bērnu baseins), kas nebija paredzētas sākotnējā projektā. Lai gan daļa no nepieciešamā finansējuma saistīta ar iepriekš neparedzamiem apstākļiem, daļa no papildu ieguldījumiem ir tieši saistīta ar nepilnībām projektu plānošanas un priekšizpētes posmā.

Tikai septiņas¹⁸ pašvaldības ir veikušas infrastruktūras objektu¹⁹ sagaidāmo uzturēšanas izmaksu aprēķinu pirms projekta īstenošanas, taču uzturēšanas izdevumi krietni pārsniedza prognozētos. Piemēram, Bauskas novada peldbaseina uzturēšanas izdevumi²⁰ 2018.gadā bija par 18% lielāki, nekā plānots²¹ pirms objekta būvniecības uzsākšanas, un arī pašvaldības dotācija peldbaseina darbības nodrošināšanai vairāk nekā divas reizes pārsniedza plānoto²².

Detalizētas finanšu plūsmas analīzes nepieciešamību visam plānotā objekta dzīves ciklam ilustrē Pašvaldību izveidoto peldbaseinu būvniecības un uzturēšanas izdevumi. Pašvaldības ir ieguldījušas trīs līdz 12 miljonus *euro* peldbaseinu būvniecībā, turklāt šo objektu darbības nodrošināšanai pastāvīgi nepieciešama Pašvaldības dotācija. Tai pašā laikā pēc 10 gadu perioda (termiņš, pēc kura iekārtas būs jānomaina vai tajās jāveic būtiski ieguldījumi saskaņā ar grāmatvedībā

noteikto derīgo lietošanas laiku) peldbaseinu uzturēšanai katra no Pašvaldībām būs izlietojusi vismaz divus līdz trīs miljonus *euro*. Tādējādi ilgtermiņā šo objektu uzturēšana Pašvaldībām izmaksās tikpat un pat vairāk nekā šo objektu būvniecība.

Pašvaldībās nav izplatīta prakse sadarboties infrastruktūras izmantošanā vai būvniecībā, bieži vien Pašvaldības pat savstarpēji nevajadzīgi konkurē, veidojot jaunu infrastruktūru. Arī infrastruktūras objektu plānotais apjoms ne vienmēr ir samērīgs ar faktisko situāciju un nepieciešamību pašvaldībā. Piemēram:

- ☺ Carnikavas novada pašvaldība, plānojot Carnikavas pamatskolas stadiona pārbūvi, paredzējusi pilna izmēra futbola laukumu ar dabīgā zāliena segumu (106 x 68 m), skrejceļu un sektorus trīssoļlēcšanai, tāllēcšanai, kārtslēcšanai, augstlēcšanai, diska un vesera mešanai, ūdens bedri šķēršļu skrējienam; būvniecības izmaksas prognozētas²³ vismaz 1,33 miljonu *euro* apmērā; tai pašā laikā pamatskolas mācību programmas apgūšanai šāda apjoma sporta infrastruktūra nav obligāti nepieciešama un pašvaldības plāni par sporta kompleksa attīstību saistīti ar ieceri Carnikavā izveidot vidusskolu, lai gan to neatbalsta Izglītības un zinātnes ministrija (turpmāk – IZM);
- ☺ Jelgavas novada pašvaldība plāno peldbaseina un sporta centra būvniecību Elejas pagastā (1943 iedzīvotāji), prognozējot²⁴ kopējās izmaksas 11 miljonu *euro* apmērā un paredzot piesaistīt apmeklētājus arī no pārējiem novada pagastiem; tai pašā laikā peldbaseini pieejami arī 28 km attāļajā Jelgavas pilsētā (divi peldbaseini), 35 km attāļajā Bauskas pilsētā un 41 km attāļajā Dobeles pilsētā;
- ☺ Rugāju novada pašvaldība 2013.gadā pabeidza kopš 2008.gada īstenoto Rugāju stadiona būvniecības projektu, tajā ieguldot 849 818 *euro* un paredzot tādus stadiona parametrus, kas atbilst profesionālu futbola sacensību rīkošanai; tai pašā laikā tikai 18 kilometrus attālais Balvu novads, kurā ir ilgstošas futbola tradīcijas un profesionāla futbola komanda, arī kopš 2011.gada plānoja²⁵ būvēt stadionu²⁶, kurā iespējams rīkot valsts līmeņa sacensības;
- ☺ savukārt Jaunpils novada pašvaldība, kura iedzīvotāju skaita ziņā ir līdzīga Rugāju novadam, Jaunpils vidusskolas stadionu 2018.gadā uzbūvēja divreiz lētāk (464 875 *euro*) pat ar visu būvniecības izmaksu piegumu²⁷, stadionā iekļaujot maza izmēra futbola laukumu (60x40 metri), vieglatlētikas sektoru, pludmales volejbola laukumu u.c. sportošanas iespējas.

Lai arī Pašvaldībām ir iespēja laicīgi, pēc savas iniciatīvas konsultēties ar attiecīgās jomas ekspertiem, piemēram, sporta veidu federācijām, par objektu specifiskajām prasībām, to dara tikai daļa Pašvaldību. Līdz ar to būvniecības un ekspluatācijas gaitā tiek konstatētas nepilnības, kas rada papildu izmaksas sakarā ar izmaiņām projektēšanā un būvniecības procesos.

Laicīgi neapzinot plānoto infrastruktūras objektu specifiku, jaunuzbūvētā infrastruktūra var izrādīties nepiemērota paredzētajiem mērķiem, piemēram, stadions, kurā nebūs iespējams rīkot sacensības, vai peldbaseins, kurā peldēšana var nebūt droša, piemēram, nepietiekama dziļuma vai nepiemērota flīžu seguma dēļ, lai gan esošais finanšu līdzekļu apjoms ļautu izveidot atbilstošu infrastruktūru.

Piemēram, LPF savā mājas lapā ir ievietojuši²⁸ dažādas tehniskās prasības un rekomendācijas peldbaseiniem. To mērķis ir izplatīt labas inženierijas praksi, lai novērstu kļūdas projektēšanas un būvniecības procesos, tādējādi padarot baseinu, tā vannu vai palīgtelpas piemērotas bērnu, jauniešu vai pieaugušo peldētāpmācības nodrošināšanai, mācību treniņu darbam, publiskajam vai personām ar kustību traucējumiem apmeklējumam, rehabilitācijas vai sacensību rīkošanai.

Kā norāda²⁹ LPF – neviena no revīzijas izlasē iekļautajām pašvaldībām nav saņēmusi atzinumu par peldbaseina atbilstību ne tikai Starptautiskās Peldēšanas federācijas (turpmāk – FINA), bet arī LPF prasībām. Kā absurdākos piemērus praksē kopumā LPF min³⁰ neracionālu peldbaseina vannas dziļuma izvēli, kas pēc peldbaseina nodošanas ekspluatācijā sadārdzina tā uzturēšanas izdevumus, augstākās kvalitātes sacensību laika kontroles iekārtu iegādi un uzstādīšanu objektā, kurā tas faktiski nav nepieciešams vispār, jo pārējie peldbaseina parametri (peldceļu skaits, platums, sēdvietu esamība utt.) neatbilst pat minimālajām sacensību rīkošanas prasībām, arī – peldbaseina specifikai neatbilstoša peldbaseina vannas un grīdas seguma izvēle, kas ir slidens un rada lielus traumatisma riskus.

[Aizņēmumu piešķiršanas sistēma nenodrošina kontroli, vai finanšu līdzekļi tiek piešķirti vajadzīgākajiem projektiem](#)

Pašvaldību infrastruktūras projektu finansēšanas sistēma ar aizņēmumiem Valsts kasē katru gadu nodrošina 118 miljonu *euro* valsts budžeta finanšu līdzekļu izsniegšanu aizņēmumiem dažādiem pašvaldību projektiem un aktivitātēm.

Lai gan mērķi, kuru finansēšanai pašvaldības var ņemt aizņēmumu, katru gadu tiek noteikti likumā “Par valsts budžetu”, tomēr mērķu definējums ir ļoti plašs un Latvijas Pašvaldību savienības (turpmāk –

LPS) lobija ietekmē līdz šim ar katru gadu mērķu skaits tiek papildināts³¹.

Prasības, kritēriji un procedūras, kas pašvaldībām ir jāīsteno, lai saņemtu valsts izsniegtu aizņēmumu 20 tūkstošu *euro* apmērā pasākumu telts iegādei vai 12 miljonu *euro* apmērā multifunkcionāla kultūras centra būvniecībai, ir vienādas³².

Lai saņemtu aizņēmumu no Valsts kases, pašvaldībām ir jāsaņem finanšu ministra izveidotās Pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padomes (turpmāk – Padome)³³ lēmums. Savukārt pašvaldībām ir jāiesniedz Padomei vairāki dokumenti³⁴, tai skaitā: pašvaldības domes lēmums ņemt aizņēmumu, kā arī aizņēmuma ekonomiskais pamatojums (informācija par projekta izmaksām, projekta mērķis, kādas problēmas projekta īstenošana atrisinās, projekta kārtu skaits, plānotās aktivitātes, līdzšinējie darbi, projekta izpildes termiņi). Īpaši norādīts, ka aizņēmuma ekonomiskā pamatojuma sadaļai “projekta apraksts” jābūt īsai, proti, tā nevar būt garāka kā viena lapa!

Tai pašā laikā pašvaldību ekonomiskajos pamatojumos sniegtā informācija ne vienmēr objektīvi atspoguļo faktisko situāciju novadā. Piemēram, Ludzas novada pašvaldība, 2018.gada martā un oktobrī piesakoties³⁵ aizņēmumam peldbaseina būvniecībai, izglītības iestāžu un skolēnu skaita raksturojumā iekļāvusi arī informāciju par divām izglītības iestādēm, kuru likvidācijas un reorganizācijas process jau bija uzsākts vai noslēdzies³⁶.

Izvērtējot aizņēmumu saņemšanai izvirzītās prasības, aizņēmumu piešķiršanas procesu, pašvaldību pieteikumus un to ekonomiskos pamatojumus, revīzijā ir secināts, ka šī sistēma nedarbojas efektīvi un ir nepilnīga, tajā ir vairāki būtiski trūkumi. Rezultātā tā nenodrošina pastāvīgu kontroli, vai 118 miljoni *euro*, kas katru gadu tiek piešķirti pašvaldību aizņēmumiem, tiek piešķirti projektiem, kuru prioritāti un ekonomiskumu pašvaldības ir pamatojušas, un kas veicinās novadu un reģionu sabalansētu attīstību un iedzīvotājiem aktuālāko problēmu risināšanu.

Padome izvērtē Pašvaldību sagatavotos aizņēmumu pieteikumus atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, rūpīgi kontrolējot pašvaldību saistību atļautās robežas³⁷ un fiskālos riskus. Padome atbilstoši noteiktajai kompetencei vērtē pašvaldību esošo saistību izpildi un spēju uzņemties jaunas saistības, kā arī aizņēmuma atbilstību valsts budžeta likumā noteiktajiem aizņemšanās nosacījumiem, nepieciešamības gadījumā pieprasot pašvaldībām iesniegt papildu informāciju, precizējot aizņēmuma summu vai atliktot jautājuma izskatīšanu.

Pašvaldības aizņēmuma ekonomiskajā pamatojumā norāda minimālu informāciju par projektu, kas neatspoguļo projekta pamatotības izvērtējumu

Padome darbojas atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei. Tomēr aizņēmumu izsniegšanas kārtība nenodrošina, ka pašvaldības pirms aizņēmuma saņemšanas izvērtē projekta ekonomiskumu un efektivitāti

Tomēr pašreizējā aizņemšanās kārtība nenodrošina to, ka pašvaldības pirms aizņēmuma saņemšanas izvērtē plānotā projekta ekonomiskumu un efektivitāti, atbilstību pašvaldības apstiprinātajiem attīstības plānošanas dokumentiem. Piemēram, pašreizējā aizņemšanās kārtība neuzliek pašvaldībām pienākumu prognozēt infrastruktūras lietotāju skaita izmaiņas, uzturēšanas izdevumu ietekmi uz pašvaldības budžetu, investīciju atdevi ilgtermiņā u.tml.

Lai arī aizņēmuma pieteikumam ir jāpievieno dokuments, kura nosaukums ir “Aizņēmuma ekonomiskais pamatojums”, normatīvie akti tieši nenosaka neviena subjekta pienākumu izvērtēt šajā dokumentā ietvertās informācijas un datu patiesumu un objektivitāti. Turklāt norādītais informācijas apjoma ierobežojums projekta aprakstam – īss un viena lapa – nav samērīgs ar dokumenta mērķi.

Izvērtējot pašvaldību pieteikumus un to ekonomiskos pamatojumus, revidentu ieskatā tie neietver objektīvu ekonomisko pamatojumu – trūkst projekta nepieciešamības pamatojuma, nav pietiekamu pamatojošo datu, aprēķinu, vēlamā rezultāta, rezultatīvo rādītāju un citas būtiskas informācijas.

Faktiski sistēma nenodrošina iespēju noraidīt projektus, kuru prioritāti, ekonomiskumu, efektivitāti un ilgtspēju pašvaldība aizņēmuma pieteikumā nav pietiekami pamatojusi. Par to liecina fakts, ka pieejamā finansējuma ietvaros apstiprināti tiek 99% aizņēmumu pieteikumu – pat ja pašvaldība nav rūpīgi izvērtējusi projekta nepieciešamību, tā var saņemt aizņēmumu.

Šādu situāciju veicina arī apstākļi, ka aizņēmumi pieejami ļoti plašam mērķu lokam un lielākajai daļai ieceru līdz pat 2019.gadam nebija nepieciešams pašvaldības līdzfinansējums³⁸. Tas neveicina atbildīgu attieksmi pret aizņēmumiem tikai prioritārākajiem projektiem.

Par trūkumu aizņēmumu piešķiršanas sistēmā var uzskatīt arī to, ka Padomē, vērtējot aizņēmumu pieteikumus, nepiedalās visu atbilstošo jomu pārstāvji. Piemēram, lai gan 56,6 miljoni *euro* jeb 16,3% no 2018.gadā piešķirtajām aizņēmuma atļaujām ir paredzētas izglītības iestāžu investīciju projektiem, IZM pārstāvja Padomē nav, un tikai kopš 2019.gada IZM tiek sistemātiski iesaistīta pieteikumu vērtēšanā, sniedzot atzinumu par pašvaldību iecerēto izglītības iestāžu investīciju projektu nepieciešamību un ilgtspējību.

Nepieciešamību pieteikumu vērtēšanas procesā iesaistīt atbilstošās jomas pārstāvjus ilustrē Bauskas novada pašvaldībā konstatētais piemērs. Pašvaldības pasūtītā pētījumā par skolu tīkla optimizāciju ieteikts³⁹ slēgt Mežotnes pamatskolu, ēkā saglabājot tikai pirmsskolas apmācību. Tai pašā laikā Bauskas novada pašvaldība veikusi gan ēkas pārbūvi⁴⁰, Valsts kasē aizņemoties līdzekļus 642 766 *euro* apmērā⁴¹,

gan kā vienu no 2019.gada budžeta prioritātēm noteikusi⁴² divstāvīgas sporta zāles būvniecību izglītības iestādei.

Pašvaldību kompetencē ietilpst projektu ieceru ekonomiskuma un efektivitātes izvērtējums, kā arī lēmuma pieņemšana par īstenojamajiem projektiem. Tomēr aizņēmumu izsniegšanas kārtība, kas kontrolē tikai pašvaldības parāda apjomu, bet nenodrošina kontroli pār to, vai pašvaldības aizņēmuma pieteikums atspoguļo projekta izvērtējuma veikšanu, nenovērš riskus, ka aizņēmums var tikt piešķirts ekonomiski nepamatotiem vai atsevišķu interešu grupu ierosinātiem projektiem, nevis projektiem, kas atbilst vairuma iedzīvotāju interesēm.

Revīzijā konstatētais ļauj secināt, ka ir nepieciešami vairāki būtiski uzlabojumi aizņēmumu pieteikumu sagatavošanas un izvērtēšanas procesā, lai nodrošinātu, ka jau tā ierobežotie finanšu resursi pašvaldību aizņēmumiem tiek piešķirti pašvaldību prioritārākajiem un ekonomiski pamatotiem projektiem. Revidentu ieskatā aizņēmumus reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem būtu jāparedz arī nosacījumi, kas lēmuma pieņēmējiem ļautu gūt pārliecību, ka pašvaldības ir izvērtējušas plānotā projekta ekonomiskumu un efektivitāti un ka aizņēmuma pieteikums atbilst pašvaldības apstiprinātajiem attīstības plānošanas dokumentiem.

Būtiskākie ieteikumi

Pamatojoties uz likumības un lietderības revīzijā konstatēto un mūsu secinājumiem, tika sniegti ieteikumi 15 pašvaldībām projektu plānošanas, īstenošanas, finansēšanas un uzraudzības procesu pilnveidošanai, proti, veikt darbības, lai:

- ☉ veicinātu mērķtiecīgu infrastruktūras attīstību saskaņā ar pašvaldības prioritātēm un iedzīvotāju vajadzībām;
- ☉ uzlabotu objekta finanšu plūsmas prognozes pirms projekta īstenošanas;
- ☉ veicinātu projekta rezultātu izvērtēšanu un nepieciešamo uzlabojumu veikšanu objekta darbībā.

Ieteikumi ir sniegti arī Finanšu ministrijai pašvaldību aizņēmumu sistēmas darbības pilnveidošanai:

Lai publiskie līdzekļi tiktu izlietoti ekonomiski pamatotu un efektīvu projektu finansēšanai, jāpilnveido aizņēmuma pieteikumu izvērtēšanas prasības, kā arī pašvaldību attīstības plānošanas un projektu vadības procesi

- ☑ veikt darbības, lai uzlabotu aizņēmuma pieteikumu izvērtēšanas prasības.

Ieteikumi ir sniegti tikai revīzijas izlasē iekļautajām pašvaldībām, tomēr Valsts kontroles ieskatā revīzijā vērtētie jautājumi un sniegtie ieteikumi ir būtiski arī pārējām pašvaldībām un infrastruktūras attīstībā iesaistītajām institūcijām.

Ziņojuma struktūra

Informācija ziņojumā izklāstīta šādā secībā:

- ☑ sniegts īss ieskats infrastruktūras objektu finansēšanas sistēmā, raksturots revīzijas apjoms un izlasē iekļautās pašvaldības;
- ☑ izvērtēts pašvaldību aizņēmumu normatīvais regulējums, par pašvaldību aizņēmumu kontroli atbildīgās Padomes kompetence un pašvaldību iesniegto aizņēmuma pieteikumu izskatīšanas process;
- ☑ raksturota valsts līmeņa politiku, stratēģiju un plānu ietekme uz pašvaldību infrastruktūras projektu finansēšanas sistēmu;
- ☑ izvērtēta infrastruktūras attīstības projektu īstenošana pašvaldībā, analizējot attīstības plānošanu, objekta iespējamās finanšu plūsmas izpēti pirms projekta īstenošanas, kā arī pašvaldību veiktos riska vadības pasākumus projekta īstenošanas un objekta ekspluatācijas gaitā; sniegti secinājumi par pašvaldību darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, tiesību principiem, ekonomiskuma un efektivitātes aspektiem un projektu vadības labajai praksei;
- ☑ sniegts revīzijas apraksts, norādot tās mērķi, apjomu, izmantotās metodes, kā arī raksturoti revīzijas kritēriji un novērtēta to izpilde.

Ievads – īss ieskats infrastruktūras objektu finansēšanas sistēmā

Lai nodrošinātu likumā “Par pašvaldībām” noteikto⁴³ autonomo funkciju īstenošanu, tai skaitā komunālo pakalpojumu organizēšanu, administratīvās teritorijas labiekārtošanu, iedzīvotāju izglītības nodrošināšanu, veselīga dzīvesveida un sporta veicināšanu, pašvaldības rūpējas par to valdījumā esošās infrastruktūras izveidošanu, uzturēšanu un attīstību.

Infrastruktūras objektu rekonstrukciju un jaunu objektu būvniecību pašvaldības lielākoties īsteno, izmantojot ES fondu finansējumu vai ņemot aizņēmumu Valsts kasē. Pašvaldību kopējais ilgtermiņa aizņēmumu apmērs 2018.gadā bija⁴⁴ 1,29 miljardi *euro*, kas ir 14,4 % attiecībā pret kopējiem pašvaldību aktīviem (9,03 miljardi *euro*) un 15,15 % attiecībā pret kopējiem pašvaldību ilgtermiņa ieguldījumiem (8,57 miljardi *euro*).

Finanšu ministra izveidotā Padome uzrauga pašvaldību aizņemšanās apmēru Valsts kasē un seko, lai kārtējā gadā pašvaldības atmaksājamo parāda saistību summa nepārsniedz 20 % no pašvaldības kārtējā saimnieciskā gada budžeta kopapjoma⁴⁵. Pašvaldībās šis rādītājs ļoti atšķiras: 2018.gadā tas bija no 0,21 % Priekuļu novadā līdz 13,82 % Baltinavas novadā. Tomēr atsevišķu pašvaldību rādītāji tuvojas noteiktajai robežlīnijai, piemēram, Mērsraga novada saistības 2021.gadā var sasniegt 17,8 %, Jaunpils novada – 17,3 %⁴⁶.

Lai gan 2018.gadā pašvaldību aizņēmumu kopējais limits tika paaugstināts⁴⁷ par 118,14 miljoniem *euro*, pašvaldību aktivitāte Valsts kases aizņēmumu pieteikumu iesniegšanā ir ļoti liela – 2018.gadā saņemti⁴⁸ 876 aizņēmumu pieprasījumi 398,07 miljonu *euro* apmērā. Savukārt pirmais aizņēmuma pieprasījums, kas pārsniedza 2019.gada budžetā paredzēto limitu 143,65 miljonu *euro* apmērā⁴⁹, Finanšu ministrijā tika saņemts jau 2019.gada 4.aprīlī⁵⁰. Saskaņā ar Finanšu ministrijas datiem 2019.gada 6.jūnijā rindā uz Valsts kases aizņēmuma saņemšanu bija pieteikti 68⁵¹ ES līdzfinansēti projekti un 104⁵² pašvaldību iniciatīvas, kas iesniegti jau pēc aizņēmumu limita sasniegšanas.

Revidentu ieskatā aizņēmumu piešķiršana pašvaldību projektiem aplūkojama kā daļa no infrastruktūras projektu plānošanas, īstenošanas un finansēšanas sistēmas (*sistēmas pamatelementu attēlojumu skatīt 1.attēlā*).

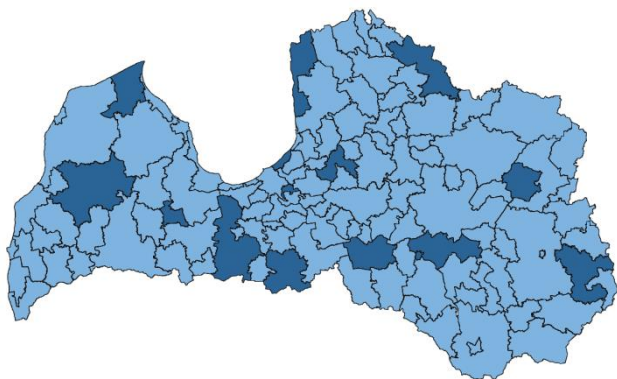
1.attēls. Infrastrukturā projektu plānošanas, finansēšanas un īstenošanas sistēmas dimensijas.

Tikai kompleksa visu četru sistēmas pamatelementu darbība var nodrošināt, ka sistēma ir efektīva un nodrošina ilgtspējīgu un ekonomisku teritorijas attīstību atbilstoši iedzīvotāju interesēm. Minētie sistēmas elementi izriet no projektu vadības cikla posmiem, tomēr revīzijas ietvaros projektu vadības principu ievērošana tiks vērtēta tikai kontekstā ar pašvaldību projektu finanšu aspektu un infrastruktūras projektu īstenošanas iespējamo ietekmi uz pašvaldības finansēm nākotnē.

Izlasē iekļautās pašvaldības

Revīzijas izlasē iekļautas 15 pašvaldības (*skatīt 2.attēlu*): Bauskas novada, Carnikavas novada, Dundagas novada, Jaunjelgavas novada, Jaunpils novada, Jelgavas novada, Jēkabpils pilsētas, Krustpils novada, Kuldīgas novada, Ludzas novada, Rugāju novada, Salacgrīvas novada, Siguldas novada, Stopiņu novada un Valkas novada pašvaldība.

Izlasē iekļautās pašvaldības⁵³ ar kopējo teritorijas platību 9775,93 kvadrātkilometri aizņem 15,14 % no valsts teritorijas, un tajās dzīvo 184 537 iedzīvotāji, kas ir 9,6 % no valsts iedzīvotājiem.

2.attēls. Revīzijas izlasē iekļautās pašvaldības.

Salīdzinoša informācija par izlasē iekļautajām pašvaldībām attēlota 1.tabulā.

1.tabula

Revīzijas izlasē iekļauto pašvaldību raksturojums

Pašvaldība	Teritorijas platība, m ²⁵⁴	Iedzīvotāju skaits 01.01.2019. ⁵⁵	Saistību apmērs procentos 31.12.2018. ⁵⁶	Aizņēmumu līgumu summa, milj. euro 31.12.2018. ⁵⁷	Aizdevumu summa uz vienu iedzīvotāju, euro 31.12.2018. ⁵⁸	Saistību apmērs pret IIN ⁵⁹ , % 31.12.2018.
Bauskas novads	786,07	24 263	11,74	32,03	75,09	14,6
Carnikavas novads	80,68	9 359	9,38	21,28	93,15	12,2
Dundagas novads	675,06	3 959	4,50	2,33	37,42	8,2
Jaunjelgavas novads	683,77	5 620	11,04	13,98	94,91	19,6
Jaunpils novads	209,24	2 344	12,38	3,82	84,84	15,8
Jelgavas novads	1 314,69	23 706	8,97	29,37	87,12	17,5
Jēkabpils pilsēta	25,46	23 500	9,54	39,05	87,76	18,5
Kuldīgas novads	1 754,87	23 814	10,20	27,65	63,15	21,4
Krustpils novads	810,45	5 941	3,84	4,45	39,02	9,4
Ludzas novads	963,25	13 105	7,59	20,03	57,98	16,7
Rugāju novads	513,57	2 193	10,25	4,74	101,60	30,6
Salacgrīvas novads	637,25	7801	6,79	5,44	37,80	10,3
Siguldas novads	360,52	18 823	8,86	33,62	77,39	11,3
Stopiņu novads	53,45	11 313	3,11	9,85	40,71	4,8
Valkas novads	907,60	8 796	8,93	19,23	135,69	29,3

Kā redzams no tabulā sniegtajiem datiem, starp pašvaldības izmēru un aizņēmumu apmēru raksturojošiem rādītājiem nepastāv noteikta sakarība. Lielāks administratīvās teritorijas iedzīvotāju skaits ne vienmēr nozīmē lielāku saistību apjomu – lielākais aizņēmumu apjoms, rēķinot uz vienu iedzīvotāju, vērojams arī maza un vidēja izmēra pašvaldībās. Salīdzinot Pašvaldības, tika novērotas dažādas pieejas savas teritorijas ilgtspējīgas attīstības iespēju vērtēšanā, piemēram, Dundagas novada pašvaldības saistību apmērs pret iedzīvotāju samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli – galveno pašvaldību ieņēmumu avotu – veido astoņus procentus, bet Rugāju novada pašvaldībā – 31 procentu.

Pašvaldību īstenotie infrastruktūras attīstības projekti ir ļoti dažādi gan pēc jomas, gan finansiālā apmēra. Nozīmīgi izlasē iekļauto pašvaldību projekti, kuru īstenošanai izmantota vai plānota ārējā finansējuma piesaiste, ir kultūras centra būvniecība Stopiņu novadā (projekta izmaksas 11 985 597 *euro*), multifunkcionālā sporta halle Jēkabpils pilsētā (projekta izmaksas 11 706 169 *euro*), Siguldas novada sporta centra būvniecība (projekta izmaksas 12 238 295 *euro*) un Siguldas kultūras nama rekonstrukcija (projekta izmaksas 7 730 040 *euro*) (citi projektu piemēri, kuru īstenošanai paredzēti Valsts kases vai ES fondu līdzekļi, ir aplūkojami 1.pielikumā).

1. Vai pašvaldību infrastruktūras objektu finansēšanas sistēma ir pilnveidojama?

Valstī izveidotā pašvaldību infrastruktūras projektu finansēšanas sistēma ar aizņēmumiem Valsts kasē ir nepilnīga:

* tā nenodrošina pastāvīgu kontroli, vai jau tā ierobežotie finanšu resursi pašvaldību aizņēmumiem tiek piešķirti pašvaldību prioritārākajiem, ekonomiskākajiem un efektīvākajiem projektiem, kas veicinās novadu un reģionu sabalansētu attīstību un iedzīvotājiem aktuālāko problēmu risināšanu;

* pašreizējā aizņemšanās kārtība paredz kontrolēt tikai pašvaldības kopējo saistību apjomu un atbilstību valsts budžeta likumā noteiktajiem aizņemšanās nosacījumiem, nevērtējot pašvaldību attīstības un ekonomiskās aktivitātes rādītājus, neuzliekot pienākumu pašvaldībām prognozēt infrastruktūras lietotāju skaita izmaiņas, investīciju atdevi ilgtermiņā – tādējādi tiek atbalstīts finanšu resursu izlietojums pēc principa “kas pirmais brauc, tas pirmais maļ”, jo tiek atbalstīti 99% iesniegto aizņēmuma pieteikumu;

* aizņēmumi pieejami plašam mērķu lokam un lielākajai daļai ieceru līdz pat 2019.gadam nebija nepieciešams pašvaldības līdzfinansējums; tas neveicina atbildīgu attieksmi pret aizņēmumiem tikai prioritārākajiem projektiem;

* Padomē, kas vērtē aizņēmuma pieteikumus, nepiedalās IZM, lai gan 56,6 miljoni *euro* jeb 16,3% no 2018.gadā piešķirtajām aizņēmuma atļaujām ir paredzēti izglītības iestāžu investīciju projektiem.

1.1. Pašvaldību aizņēmumu normatīvais regulējums

Pašvaldības infrastruktūras objektu būvniecību un rekonstrukciju var finansēt vairākos veidos:

- ☑ izmantojot pašvaldības budžeta līdzekļus – gan pašvaldības regulāros ieņēmumus, gan vienreizējus ieņēmumus, piemēram, nekustamā īpašuma atsavināšanas gaitā iegūtu finansējumu;
- ☑ piesaistot līdzekļus no ES fondiem un citiem ārējiem avotiem, tai skaitā piesaistot valsts budžeta līdzfinansējumu;
- ☑ saņemot aizņēmumu no Valsts kases vai cita aizdevēja.

Revīzijas izlasē iekļautajās 15 pašvaldībās infrastruktūras objektu būvniecība un rekonstrukcija lielākoties tiek finansēta, piesakoties Valsts kases aizņēmumam (tai skaitā aizņēmumam ES finansēto projektu līdzfinansēšanai). Pašvaldības norāda⁶⁰, ka to budžeta ietvaros nav iespējams īstenot apjomīgus infrastruktūras projektus un ir nepieciešams piesaistīt ārējo avotu finansējumu. Kopumā revīzijas izlasē iekļautās pašvaldības Valsts kasē ir saņēmušas aizņēmumus 265,19 miljonu *euro*⁶¹ apmērā. Tikai atsevišķas Pašvaldības nodrošina pašvaldības budžeta līdzekļus nozīmīgu infrastruktūras attīstības projektu līdzfinansēšanai, piemēram:

- ☑ Bauskas novada pašvaldība veica⁶² uzkrājumus peldbaseina būvniecībai, iekrājot šim mērķim 1,5 miljonus *euro* jeb 47 % no plānotajām objekta kopējām izmaksām;
- ☑ Stopiņu novada pašvaldība kultūras centra būvniecībai plāno⁶³ nodrošināt Pašvaldības finansējumu 5,53 miljonu *euro* apmērā jeb 46% no plānotajām objekta kopējām izmaksām.

Lai saņemtu aizņēmumu no Valsts kases, pašvaldībām ir jāsaņem finanšu ministra izveidotās Padomes⁶⁴ lēmums. Lai gan nozīmīga aizņēmumu daļa tiek piešķirta izglītības iestāžu investīciju projektiem (2018.gadā – 56,58 miljoni *euro* jeb 16,34% no pašvaldībām piešķirtajiem aizņēmumiem⁶⁵), IZM pārstāvja Padomē nav. Turklāt tieši IZM pārziņā ir vienotas valsts sporta politikas un izglītības politikas īstenošana⁶⁶, kas ietver arī infrastruktūras attīstības jautājumus.

Lai pieteiktos aizņēmuma saņemšanai, pašvaldībām jāiesniedz Padomei vairāki dokumenti⁶⁷, tai skaitā:

- ☑ pašvaldības domes lēmums ņemt aizņēmumu, kurā norādīts aizņēmuma mērķis un prognozētais apmērs, aizdevējs,

Pašvaldības infrastruktūras attīstību galvenokārt finansē ar ES fondu un Valsts kases aizņēmumu līdzekļiem

Finanšu ministra izveidota padome kontrolē pašvaldību saistību apjomu un vērtē pašvaldību aizņēmumu pieteikumus

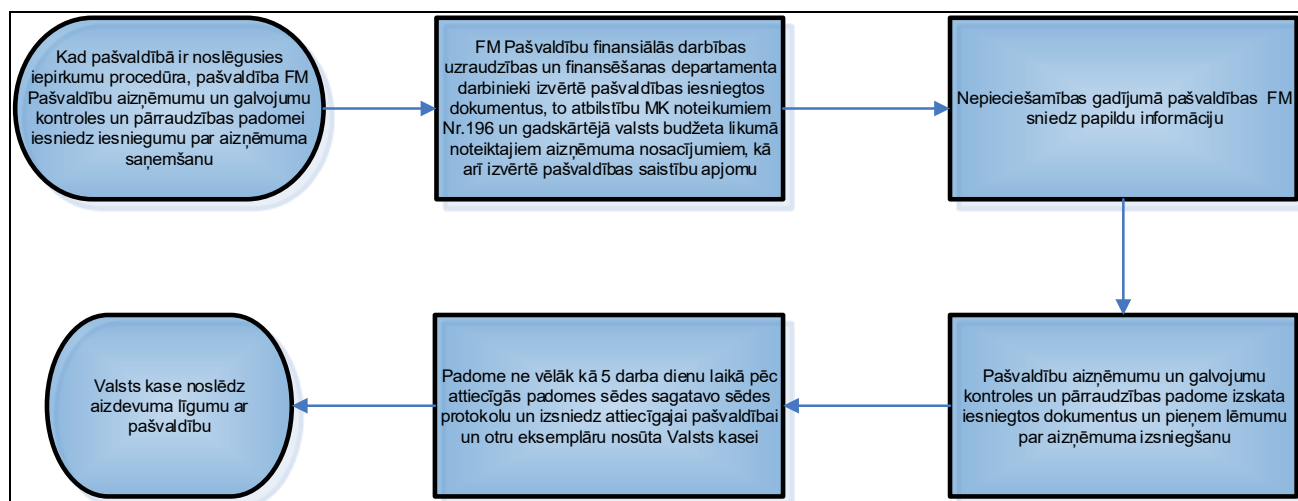
aizņēmuma izņemšanas laika grafiks, paredzētie atmaksas termiņi, plānotais atliktais pamatsummas maksājums un aizņēmuma atmaksāšanas garantijas;

- ☑ saskaņā ar pašvaldības domes lēmumu sagatavots aizņēmuma iesniegums, kurā norādīta nepieciešamā aizņēmuma summa atbilstoši iepirkuma procedūras rezultātiem;
- ☑ aizņēmuma ekonomiskais pamatojums (informācija par projekta izmaksām un īss projekta apraksts (projekta mērķis, kādas problēmas projekta īstenošana atrisinās, projekta kārtu skaits, plānotās aktivitātes, līdzšinējie darbi, projekta izpildes termiņi) – ne garāks kā viena lapa);
- ☑ ja aizņēmums nepieciešams ES līdzfinansētā projekta īstenošanai, papildus iesniedzams arī līgums par projekta īstenošanu, kā arī tā sadaļa “Maksājuma pieprasījumu iesniegšanas un izskatīšanas kārtība” un projekta iesnieguma pielikumi “Projekta īstenošanas laika grafiks”, “Finansēšanas plāns”, “Projekta budžeta kopsavilkums”.

Padomes sastāvā nav IZM pārstāvja, lai gan izglītības iestāžu investīciju projektiem tiek piešķirts būtisks aizņēmumu apjoms

Pašvaldība var pieteikties aizņēmuma saņemšanai tikai tad, kad ir noslēgusies iepirkuma procedūra⁶⁸ (ja nepieciešams, paredzot iespēju slēgt līgumu ar piegādātāju tikai pēc aizņēmuma pieprasījuma atbalstīšanas). Aizņēmuma pieteikuma izskatīšanas procedūra Padomē ir atainota 3.attēlā.

3.attēls. Valsts kases piešķirto aizņēmumu saņemšanas process.

Mērķi, kuru finansēšanai pašvaldības var ņemt aizņēmumu, katru gadu tiek noteikti likumā “Par valsts budžetu”. Tomēr mērķu definējums ir plašs. Piemēram, 2018.gadā pašvaldības aizņēmumu varēja saņemt 18 mērķu īstenošanai⁶⁹, tai skaitā:

- ☑ ES fondu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošanai, kā arī ES fondu ierobežotās projektu iesniegumu atlases projektu priekšfinansēšanai;
- ☑ izglītības iestāžu, tai skaitā pirmsskolas izglītības iestāžu, investīciju projektiem;
- ☑ investīciju projektu dokumentācijas izstrādei;
- ☑ ceļu un to kompleksa investīciju projektiem, tai skaitā šo projektu ietvaros paredzēto siltumtrašu, ūdensvada un kanalizācijas tīklu renovācijai un izbūvei;
- ☑ pašvaldību prioritāro investīciju projektu īstenošanai (ar maksimālo aizņēmuma summu 250 000 *euro* apmērā republikas pilsētu pašvaldībām un reģionālas nozīmes attīstības centra pašvaldībām un 400 000 *euro* pārējo novadu pašvaldībām).

Lielāko daļu mērķu iespējams pilnībā finansēt no aizņēmuma līdzekļiem bez pašvaldības līdzfinansējuma⁷⁰.

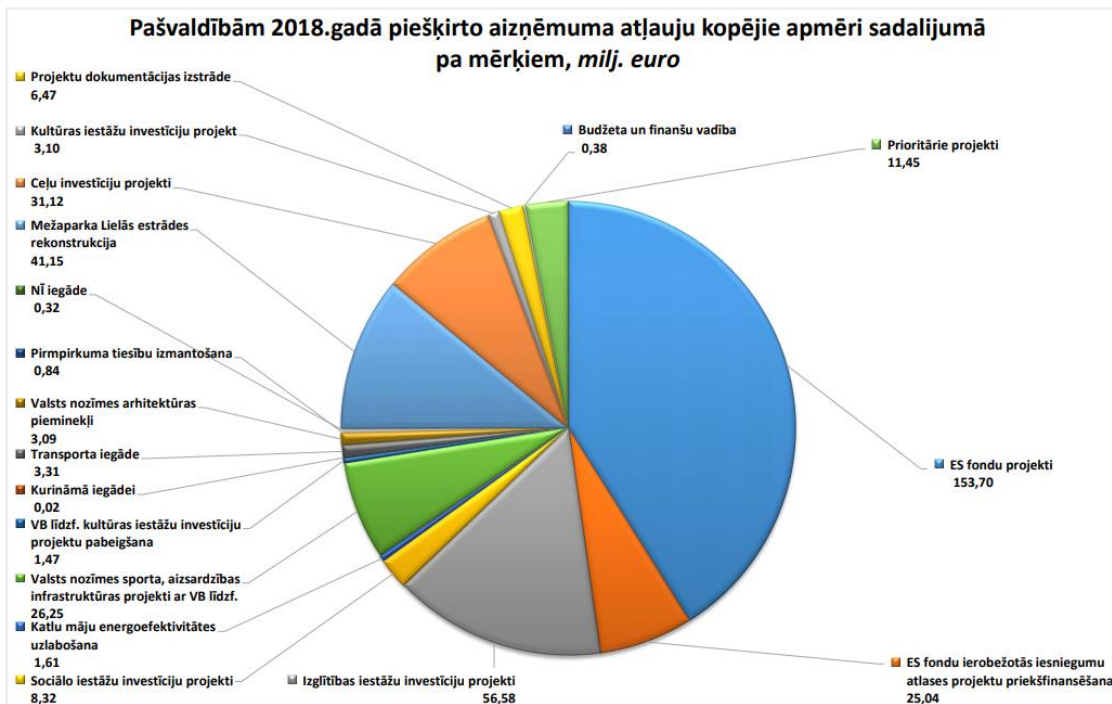
2018.gadā lielākā daļa aizņēmuma atļauju tika piešķirta⁷¹ ES un pārējo ārvalstu finanšu palīdzības projektu līdzfinansēšanai (153,70 miljoni *euro*) un priekšfinansēšanai (25,04 miljoni *euro*), kā arī izglītības iestāžu investīciju projektiem (*skatīt 4.attēlu*).

Aizņēmumu mērķi ir plaši, lielākajai daļai mērķu nav nepieciešams pašvaldības līdzfinansējums

Lielāko daļu aizņēmumu piešķir ES fondu projektu līdzfinansēšanai un izglītības iestāžu investīciju projektiem

2018.gada piešķirtās aizņēmumu atļaujas, t.sk. vidēja termiņa aizņēmumu atļaujas 2018. – 2020.gadam

4.attēls. Pašvaldībām 2018.gadā piešķirto aizņēmumu atļauju kopējie apmēri sadalījumā pa mērķiem⁷².

Valsts budžeta izstrādes gaitā LPS sniedz⁷³ savus priekšlikumus par aizņēmumu mērķiem. Finanšu ministrijas pārstāvji norāda⁷⁴, ka, lai gan finanšu krīzes laikā pašvaldībām pieejamie aizņemšanās mērķi tika būtiski sašaurināti, pēdējo gadu laikā sarunu ar LPS rezultātā ik gadu likumā noteiktie aizņemšanās mērķi tiek paplašināti⁷⁵.

Savukārt 2019.gada budžetā, kas “pēc būtības veidots kā “tehniskais budžets””⁷⁶ un tika pieņemts tikai 2019.gada 3.aprīlī, pašvaldību aizņemšanās iespējas sašaurinātas⁷⁷ līdz septiņiem⁷⁸ mērķiem – aizņēmumi pieejami, piemēram, ES fondu līdzfinansēto projektu īstenošanai, kā arī 2018.gadā uzsāktu projektu finansēšanai 2019.gadā.

Tai pašā laikā vairākiem aizņēmumu mērķiem noteikti arī papildu nosacījumi, piemēram, aizņēmums izglītības iestāžu investīciju projektu īstenošanai pieejams⁷⁹, ja pašvaldības budžeta līdzfinansējums nav mazāks par 10 procentiem un ja pozitīvu atzinumu par projekta nepieciešamību izglītības pakalpojuma nodrošināšanā un ieguldījumu ilgtspēju izglītības funkcijas nodrošināšanā ir sniegušas IZM un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – VARAM).

Kopš 2019.gada aprīļa IZM un VARAM piemēro kritērijus izglītības iestāžu investīciju projektu nepieciešamības un ilgtspējas vērtēšanai

Lai īstenotu iepriekš minēto nosacījumu, VARAM un IZM ir izveidojušas⁸⁰ kopīgu komisiju pieteikumu vērtēšanai un sadarbībā ar Finanšu ministriju izstrādājušas arī detalizētus projektu vērtēšanas kritērijus, tai skaitā, vērtējot, vai:

- ☑ pašvaldības attīstības programmā ir pamatota jaunas izglītības iestādes ēkas vai tās piebūves nepieciešamība – izglītojamo skaita palielinājums un esošās infrastruktūras nepietiekamība, vienlaikus izvērtējot, vai pašvaldības rīcībā nav citas infrastruktūras, kas varētu tikt izmantota izglītības iestādes vajadzībām;
- ☑ novada iedzīvotāju skaits pārsniedz 4000, novada teritorijā ir ciems, kurā ir vairāk par 2000 pastāvīgo iedzīvotāju, vai tā ir pilsēta;
- ☑ izglītojamo skaits ir vienāds vai lielāks par attiecīgajam novadam noteikto izglītojamo skaitu⁸¹;
- ☑ izglītojamo skaits pēdējos trīs gados ir stabils vai ar pieaugošu tendenci, kā arī centralizēto eksāmenu indekss ir ar pozitīvu tendenci.

Minētie kritēriji paredz detalizētas informācijas sniegšanu gan par projektu, gan situāciju pašvaldībā, tādējādi to piemērošana var sniegt objektīvu, pamatotu informāciju lēmuma pieņemšanai par projekta nepieciešamību izglītības funkcijas nodrošināšanai un ieguldījumu ilgtspēju. Saskaņā ar VARAM sniegto informāciju⁸² pašvaldības 2019.gadā ir iesniegušas 30 pieteikumus, no kuriem pozitīvs atzinums sniegts par 14 jeb 47% pieteikumiem.

Lai gan izglītības iestāžu investīciju projektiem ir noteikti papildu vērtēšanas kritēriji un pašvaldību aizņēmumu kopējam palielinājumam 2019.gadā paredzēti⁸³ 143,64 miljoni *euro*, pirmais aizņēmuma pieprasījums, kas pārsniedza paredzēto limitu, Finanšu ministrijā tika saņemts jau 2019.gada 4.aprīlī⁸⁴.

1.2. Finansēšanas sistēma nenodrošina kontroli pār aizņēmuma pieteikumu pamatotību

Padomes kompetence⁸⁵ pašvaldību iesniegto aizņēmuma pieteikumu izvērtēšanā cita starpā ir:

- ☑ izskatīt pašvaldību iesniegtos dokumentus un pieņemt lēmumu par pašvaldību iespējām ņemt aizņēmumus vai sniegt galvojumus;

Jau 2019.gada aprīlī pašvaldību pieteikumi pārsniedza pašvaldību aizņēmumiem budžetā paredzētos līdzekļus

- ☑ pieņemt lēmumu par pašvaldību iespējām mainīt esošo aizņēmumu, galvojumu nosacījumus;
- ☑ sniegt konsultācijas par pašvaldību aizņemšanās un galvojumu sniegšanas kārtību;
- ☑ izstrādāt priekšlikumus pašvaldību aizņēmumu un galvojumu pieprasījumu procesa efektīvizēšanai.

Padomei ir arī tiesības veikt darbības precizētas un detalizētas informācijas iegūšanai par pašvaldību aizņēmuma pieteikumiem, tai skaitā:

- ☑ pieprasīt un saņemt no pašvaldības jebkuru papildinformāciju, ja tā nepieciešama konkrētā iesnieguma izskatīšanai;
- ☑ rīkot padomes ārkārtas izbraukuma sēdes un iepazīties ar situāciju uz vietas;
- ☑ pārraugot pašvaldību parādu saistības, kas saistās ar pašvaldību aizņēmumiem, galvojumiem un ilgtermiņa saistībām, izvērtēt iespējamās riska faktorus un to tiešo ietekmi uz pašvaldību budžetiem.

Lai sagatavotu pašvaldības aizņēmuma pieteikumu iekļaušanai Padomes sēdes darba kārtībā, Finanšu ministrijas Pašvaldību finansiālās darbības uzraudzības un finansēšanas departamenta darbinieki izvērtē, vai pašvaldības ir iesniegušas visu normatīvajā aktā⁸⁶ paredzēto informāciju un vai aizņēmuma mērķis atbilst kārtējā gada likumā par budžetu noteiktajiem aizņēmuma mērķiem. Ja iesniegta nepilnīga vai neprecīza informācija, pašvaldības tiek informētas par nepieciešamību iesniegt precizētus datus.

Finanšu ministrija norāda⁸⁷:

Šajā procesā tiek precizēti aizņēmuma, galvojuma apmēri, atbilstoši konstatētajiem jautājumiem, vai pieprasījumi tiek arī atsaukti. Aptuveni vidēji 60% no iesniegtajiem aizņēmuma un galvojuma pieprasījumiem tiek precizēti (laboti, papildināti). Pašvaldību pieprasījumi, kas neatbilst minētajiem noteikumiem netiek iekļauti Padomes sēdes darba kārtībā.

Revīzijā konstatēts, ka Padome izvērtē Pašvaldību sagatavotos aizņēmumu pieteikumus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, rūpīgi kontrolējot pašvaldību saistību atļautās robežas un fiskālos riskus. Padome atbilstoši noteiktajai kompetencei vērtē pašvaldību esošo saistību izpildi noteiktajos termiņos un apmēros, pašvaldību spēju uzņemties jaunas saistības, kā arī aizņēmuma

Padome darbojas atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei, taču pašvaldību aizņēmumu sistēma neparedz projektu pamatotības kontroli

atbilstību valsts budžeta likumā noteiktajiem aizņemšanās nosacījumiem, nepieciešamības gadījumā precizējot aizņēmuma apmēru. Tomēr normatīvie akti tieši neparedz pienākumu Padomei veikt kontroli pār aizņēmumu pieteikumos ietverto informāciju pēc būtības, pārbaudot, vai pašvaldības pieteikumos ir iekļāvušas informāciju, kas apliecina projektu pamatotību – ekonomiskumu, efektivitāti, ilgtspēju.

Padome norāda⁸⁸, ka “jautājums par to, kādus investīciju projektus īstenot un no kādiem finansēšanas resursiem tos finansēt, ir tikai katras pašvaldības domes kompetencē, izvērtējot gan savu iedzīvotāju intereses, gan savu finanšu situāciju un pašvaldības prioritātes”.

Saskaņā ar Finanšu ministrijas apkopoto statistiku pašvaldību pieprasījumi aizņēmumu saņemšanai, kas sagatavoti atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tiek atbalstīti 99% gadījumu, turklāt aizņēmumu pieprasījumu skaits ir ar pieauguma tendenci (*skatīt 2.tabulu*).

2.tabula

Padomē saņemto aizņēmumu pieprasījumu dinamika 2014.–2018.gadā

	2014	2015	2016	2017	2018
Padomes saņemtie pašvaldību pieprasījumi aizņēmumu saņemšanai ⁸⁹ , t.sk.	669	497	452	830	876
<i>Atliktie pašvaldību aizņēmumu pieprasījumi</i>	7	2	5	11	6
<i>Neatbalstītie pašvaldību aizņēmumu pieprasījumi</i>	3	1	0	0	0

Lai gan Padome savas kompetences ietvaros var samazināt pašvaldības prasītā aizņēmuma apjomu, revidentu ieskatā lielais atbalstīto pieteikumu skaits liecina par to, ka aizņēmuma pieteikumu izvērtēšanas sistēma nenodrošina iespēju noraidīt projektus, kuru prioritāti, ekonomiskumu, efektivitāti un ilgtspēju pašvaldība nav pietiekami pamatojusi.

Lai uzlabotu pašvaldību izpratni par aizņēmumu būtiskajiem aspektiem un līdz ar to arī sagatavoto aizņēmumu pieprasījumu kvalitāti, Finanšu ministrija sniedz regulāras konsultācijas pašvaldībām. 2018.gadā Finanšu ministrija sagatavoja ieteikumus⁹⁰ domes lēmuma par aizņēmuma ņemšanu un aizņēmuma ekonomiskā pamatojuma sagatavošanai. Tajos iekļautas gan normatīvā aktā

Normatīvo aktu prasības aizņēmuma saņemšanai ir viegli izpildāmas – 99% pieteikumu tiek apstiprināti, tādējādi pašvaldības nav motivētas rūpīgi izvērtēt aizņēmuma nepieciešamību

noteiktās prasības⁹¹, gan vēlamā papildus sniedzamā informācija vai pašvaldību veicamās darbības.

Ieteikumos aizņēmuma ekonomiskā pamatojuma izstrādei norādīta⁹² vispārīgā informācija par projektu, kas būtu jāiekļauj visos aizņēmuma pieteikumos, tai skaitā:

- ☑ projekta mērķis, tai skaitā projektā plānotās aktivitātes projekta būtības izskaidrošanai;
- ☑ pašvaldības funkcija, kuras nodrošināšanai tiek realizēts projekts;
- ☑ problēmas, kas pašvaldībā tiks atrisinātas pēc projekta īstenošanas.

Pašvaldību pieteikumos Finanšu ministrija aicina norādīt papildu informāciju atbilstoši aizņēmuma mērķiem. Piemēram, izglītības, sociālo un kultūras iestāžu investīciju projektiem jānorāda infrastruktūras objekta lietotāji (piemēram, faktiskais un plānotais skolēnu skaits pēc projekta pabeigšanas), kā arī informācija par izglītības iestādes turpmāko darbību.

Savukārt, apkopojot projektu vadības atziņas⁹³ un kontekstā ar labas pārvaldības principiem⁹⁴, pašvaldībām pirms lēmuma pieņemšanas par projektēšanas uzsākšanu būtu jāveic vismaz šādas darbības:

- ☑ esošās situācijas analīze – ar projektu saistītās jomas, nozares analīze, apzinot faktisko situāciju pašvaldībā, tiesisko regulējumu, institucionālo struktūru un citus būtiskus aspektus;
- ☑ projekta stratēģija un iespējamo alternatīvu analīze – ar projekta īstenošanu sasniedzamie mērķi, ieguvumi sabiedrībai, citu alternatīvu noteikšana un izvērtēšana kontekstā ar pašvaldības prioritātēm;
- ☑ objekta mērķauditorijas un potenciālās noslodzes apzināšana, tai skaitā, ņemot vērā demogrāfiskās tendences pašvaldībā un tās apkārtējās teritorijās;
- ☑ nepieciešamā infrastruktūras objekta apjoma, vajadzīgo telpu veidu un to platību apzināšana;
- ☑ potenciālo ieņēmumu un izdevumu apkopojums un/vai analīze, ņemot vērā gan projektēšanas un būvniecības sadārdzinājuma tendences, gan objekta uzturēšanas izmaksu ietekmi uz pašvaldības budžetu ilgtermiņā un nepieciešamo dotāciju apmēru no pašvaldības budžeta;

- ☑ nozares profesionāļu (valsts iestādes, nozares asociācijas u.c.) un objektam saistošo prasību apzināšana (piemēram, nacionālo un starptautisko sporta federāciju prasības sporta objektiem, vides pieejamības prasības, akustikas prasības koncertzālēm) pirms objekta projektēšanas uzsākšanas;
- ☑ citu pašvaldību pieredzes apzināšana līdzīgu projektu īstenošanā, tai skaitā, izvērtējot iespējas izmantot līdzīgos projektos izmantotos tehniskos risinājumus un novērst citos projektos konstatētās nepilnības.

Izvērtējot pašvaldību sagatavotos aizņēmuma ekonomiskos pamatojumus pirms un pēc ieteikumu publicēšanas, revidenti konstatēja, ka Pašvaldības norāda detalizētu informāciju par projektu finansiālajiem aspektiem – kopējām izmaksām, finansēšanas avotiem, noslēgtajiem līgumiem. Savukārt projektu apraksti minētajos dokumentos lielākoties ir vispārīgi un iekļauj minimālu informāciju par projektu; tie neatspoguļo projekta nepieciešamību pamatojošu aprēķinu vai padziļinātas analīzes kopsavilkumu, kas atbilstu ekonomiskā pamatojuma būtībai. Piemēram:

- ☑ Stopiņu novada pašvaldība, pamatojot aizņēmuma nepieciešamību 6,45 miljonu *euro* apmērā jauna kultūras centra būvniecībai, norāda, ka “līdz ar iedzīvotāju skaita pieaugumu un plašo kultūras pasākumu klāstu krietni par mazu ir kļuvis esošais Ulbrokas kultūras nams ar vienu koncertzāli 200 apmeklētājiem un nelielu skatuvi”⁹⁵;
- ☑ Carnikavas novada pašvaldība, piesakoties aizņēmumam 2,61 miliona *euro* apmērā, sākotnēji norādīja⁹⁶ tikai to, ka tiks “izveidots bērnu dārzs 200 vietām rekonstruētās “Piejūras” skolas telpās”; detalizētāka informācija par projekta nepieciešamību, mērķi un citiem aspektiem netika sniegta. Pēc Finanšu ministrijas pieprasījuma pašvaldība pieteikumu precizēja⁹⁷, norādot projekta ietvaros veicamos rekonstrukcijas darbus, ēkas platību pēc pārbūves un plānotos projekta rezultātus.

Izsoles kārtībā izvērtējot 26⁹⁸ ekonomiskos pamatojumus izglītības iestāžu investīciju projektiem, kas sagatavoti gan pirms, gan pēc Finanšu ministrijas ieteikumu izstrādes, revidenti secina, ka pieteikumos dažādās detalizācijas pakāpēs tiek aprakstītas projektā plānotās aktivitātes. Tomēr papildu informācija par faktisko vai plānoto skolēnu skaitu vai izglītības iestādes turpmākās darbības perspektīvu, kas raksturotu projekta nepieciešamību un ilgtspēju, ir norādīta tikai deviņos⁹⁹ jeb 35% pamatojumu.

Piemēram, Jaunpils novada pašvaldība projekta “Sporta infrastruktūras pārbūve pie Jaunpils vidusskolas” ekonomiskajā pamatojumā norāda¹⁰⁰, ka Jaunpils vidusskola ir vienīgā skola novadā, tajā mācās 321 audzēknis un esošā sporta infrastruktūra liedz pilnvērtīgi apgūt sporta veidus.

Turklāt pašvaldību ekonomiskajos pamatojumos sniegtā informācija ne vienmēr objektīvi atspoguļo faktisko situāciju novadā. Piemēram, Ludzas novada pašvaldība, 2018.gada martā un oktobrī piesakoties¹⁰¹ aizņēmumam peldbaseina būvniecībai, izglītības iestāžu un skolēnu skaita raksturojumā iekļāvusi arī divas skolas, kuru likvidācijas un reorganizācijas process jau bija uzsākts vai noslēdzies¹⁰².

Tādējādi revidenti secina, ka Pašvaldības aizņēmuma ekonomiskajā pamatojumā lielākoties norāda tikai minimālu informāciju par projektu, kas lēmuma pieņemējam nesniedz objektīvu informāciju par to, vai pašvaldība ir veikusi projekta ekonomiskuma un efektivitātes izvērtējumu.

Pārbaudot pašvaldību aizņēmuma pieteikumus norādīto aizņēmuma mērķu atbilstību likumā par kārtējā gada budžetu paredzētajiem aizņēmuma mērķiem, Finanšu ministrija atsevišķos gadījumos ņem vērā arī pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos iekļauto informāciju.

Finanšu ministrijas pārstāvji norāda¹⁰³:

Gadījumos, kad nepieciešams gūt papildus informāciju par aizņēmuma mērķa atbilstību likumā noteiktajiem aizņemšanās mērķiem nosacījumiem, tiek lūgts pašvaldībai sniegt papildus informāciju par projektu, tai skaitā, ja nepieciešams, arī kontekstā ar pašvaldību attīstības plānošanas dokumentiem.

Izvērtējot Padomes sēžu protokolos ietvertu informāciju, revidenti konstatēja vairākus gadījumus, kad Padome aizņēmuma pieteikumus ir vērtējusi kontekstā ar pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos iekļauto informāciju un aizņēmuma pieteikumā iekļautās informācijas kvalitāti. Piemēram, vērtējot Jūrmalas pilsētas pieteikumu aizņēmumam projekta “Lielupes vidusskolas ēku rekonstrukcija un sporta zāles būvniecība” īstenošanai, Padome atlika jautājuma izskatīšanu un norādīja¹⁰⁴ uz vairākām neprecizitātēm un nepilnībām pieteikumā, tai skaitā:

- ☑ “izvērtējot Jūrmalas pilsētas domes iesniegto informāciju, kā arī Jūrmalas pilsētas pašvaldības mājas lapā pieejamo informāciju (tai skaitā stratēģijas, koncepcijas, programmas) šobrīd nav iespējams gūt pilnu pārliecību, ka Jūrmalas pilsētas dome detalizēti ir izvērtējusi projekta būtību un lietderību”;

Pašvaldības aizņēmuma ekonomiskajā pamatojumā norāda minimālu informāciju par projektu, kas neatspoguļo projekta pamatotības izvērtējumu

- ☑ “Jūrmalas pilsētas domei ir detalizēti jāizvērtē projekta [..] būtība, mērķis, lietderība, projekta apjomi (izmaksas, platība), projekta atbilstība norādītajam projekta (aizņēmuma) mērķim – izglītības funkciju investīciju projekts, izvērtējot projektu kontekstā gan ar izglītības funkcijām un faktisko skolēnu skaitu, kas izmantos šo infrastruktūras objektu, gan ar pašvaldības pārējām izglītības iestādēm (to sporta zāļu noslodzi un faktisko skolēnu skaitu), kā arī jāaprēķina šī infrastruktūras objekta uzturēšanas izdevumi, to segšanas avoti”.

Arī izskatot Ķekavas novada pašvaldības aizņēmuma pieteikumu projekta “Ķekavas sākumskolas II kārtas būvniecība” īstenošanai, Padome atlika pieteikuma izskatīšanu un norādīja¹⁰⁵ uz vairākām nepilnībām pieteikumā, tai skaitā:

- ☑ aizņēmums tiek lūgts arī tādiem projekta ietvaros paredzētajiem darbiem, kas nav saistīti ar sākumskolas funkciju nodrošināšanu un ir pašvaldības brīvprātīga izvēle (piemēram, SPA baseins, sauna, tvaika pirts, relaksācijas telpa u.c.), līdz ar to ir finansējami no pašvaldības budžeta līdzekļiem;
- ☑ pašvaldība ir sniegusi pretrunīgu informāciju par projekta būtību un mērķi, turklāt iesniegtajā informācijā ir vairākas datu nesakrītības un neprecizitātes, tādējādi nav iespējams izvērtēt, vai projekts pēc būtības ir nepieciešams sākumskolas izglītības iestādes funkciju nodrošināšanai;
- ☑ Ķekavas novada pašvaldībai sākotnēji detalizēti ir jāizvērtē “projekta būtība, mērķis, projekta apjomi (izmaksu un platību apjomi), visu projektā iekļauto izmaksu pamatotība un lietderība, kā arī projekta atbilstība norādītajam projekta (aizņēmuma) mērķim – sākumskolas būvniecība, izvērtējot projektu kontekstā gan ar sākumskolas funkcijām atbilstoši sākumskolas skolēnu skaitam, gan ar pašvaldības pārējām izglītības iestādēm (to sporta zālēm un skolēnu skaitam)”.

Normatīvie akti tieši nenosaka Padomei pienākumu vērtēt pašvaldību ieceru atbilstību pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos iekļautajām prioritātēm. Tomēr iepriekš minētais apliecina, ka, Padome nepieciešamības gadījumā ņem vērā arī pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos iekļauto informāciju. Turklāt vismaz vienā gadījumā, vērtējot Jūrmalas pilsētas pašvaldības ieceri jaunas sporta zāles būvniecībai, Padome ir lūgusi IZM sniegt viedokli¹⁰⁶ par projekta pamatotību.

Padome var pieprasīt papildu informāciju no pašvaldībām vai atlikt pieteikuma izskatīšanu, ja tai rodas šaubas par aizņēmuma atbilstību normatīvo aktu prasībām

Iepriekš minētie piemēri ilustrē to, ka jau esošo pilnvaru ietvaros Padome pēc savas iniciatīvas spēj izmantot normatīvajā aktā¹⁰⁷ paredzētās tiesības pieprasīt no pašvaldības jebkuru papildinformāciju, lai pārliecinātos, ka pašvaldība ir veikusi projekta izvērtējumu un novērstu šaubas par aizņēmuma izsniegšanu ekonomiski nepamatotu projektu īstenošanai. Rodoties šaubām par pieteikuma kvalitāti vai projekta nepieciešamības izvērtējuma veikšanu pašvaldībā, Padome var izmantot savas tiesības atlikt jautājuma izskatīšanu.

Tomēr Finanšu ministrija norādīja¹⁰⁸, ka Padomes iespējas izvērtēt, vai pašvaldības aizņēmuma pieteikumos ietvertā informācija atspoguļo pietiekamu projekta izvērtējuma veikšanu pašvaldībā, ir ierobežotas, jo departamenta darba apjoms ir liels. Tāpēc tiek domāts par darba efektivitāti, piemēram, paredzot elektroniskas sistēmas izveidi, lai dokumentu aprīti un sākotnējā kontrole notiku elektroniski tiešsaistes programmā.

Vērtējot nepieciešamos uzlabojumus pašvaldību aizņēmumu piešķiršanas sistēmā, Finanšu ministrijas ieskatā¹⁰⁹ būtu jāatsakās no aizņēmumu mērķiem, tā vietā nosakot visiem aizņēmumiem pašvaldības līdzfinansējuma nepieciešamību (piemēram, 25% apmērā). Ministrijas pārstāvji norāda¹¹⁰:

Būtiski ir jau no 2020.gada, kad būs zināma administratīvi teritoriālās reformas rezultātā veidojamo pašvaldību administratīvās robežas, vērtēt investīciju projektu nepieciešamību un ilgtspēju no apvienojamo pašvaldību redzes loka. Līdz ar to VARAM, izstrādājot jaunu administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumprojektu, būtu jāparedz arī nosacījumi, kā novadu apvienošanās gadījumā apvienojamās pašvaldības saskaņo investīciju projektus un uzņemas ilgtermiņa saistības.

Tādējādi Finanšu ministrija īsteno tai normatīvajā aktā¹¹¹ paredzēto pienākumu izstrādāt priekšlikumus pašvaldību aizņēmumu procesa efektivitātes uzlabošanai (tai skaitā, izstrādājot ieteikumus pašvaldībām aizņēmuma pieteikumu sagatavošanai), kā arī ir vērtējusi nepieciešamos uzlabojumus pašvaldību aizņēmumu sistēmas darbībā.

Izvērtējot pašvaldību pieteikumus un apkopojot iepriekš minēto, revidenti secina: pašvaldību infrastruktūras projektu finansēšanas sistēma nenodrošina sistemātisku kontroli pār to, vai pašvaldība ir izvērtējusi iespējamās problēmu risinājumus, salīdzinājusi iespējamās alternatīvas un izvēlēto projektu pamatojusi kā pašvaldības iedzīvotāju interesēm visatbilstošāko no efektivitātes un ekonomiskuma aspektiem.

Padome veic pasākumus
aizņēmumu procesa
efektivitātes uzlabošanai

Padome veic pasākumus
aizņēmumu procesa
efektivitātes uzlabošanai

Ņemot vērā, ka lielāko daļu pašvaldību projektu iespējams pilnībā finansēt ar Valsts kases aizņēmuma līdzekļiem un aizņēmums tiek piešķirts gandrīz visiem pašvaldību pieteiktajiem projektiem, revidentu ieskatā aizņēmumus reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem būtu jāparedz kritēriji arī pašvaldību aizņēmuma pieteikumos ietvertu projektu pamatojuma esamības vērtēšanai.

Ieviešot papildu kritērijus, kas nodrošinātu objektīvu, kvalitatīvu informāciju lēmuma pieņemējiem, būtu iespēja nodrošināt kontroli pār to, lai ierobežotie finanšu līdzekļi tiktu piešķirti tādu projektu īstenošanai, kas ir prioritāri pašvaldību funkciju īstenošanai, atbilstoši pašvaldību un nacionāla līmeņa plānošanas dokumentiem, jo īpaši, ņemot vērā iecerētās reformas. Šāds nosacījums varētu būt, piemēram, prasība saņemt pozitīvu nozares ministrijas atzinumu projektiem, kuru plānotās izmaksas pārsniedz noteiktu apmēru.

Revidentu ieskatā atzinīgi vērtējama 2019.gada budžetā iekļautā prasība¹¹² izglītības iestāžu investīciju projektiem aizņēmumu sniegt tikai pozitīva IZM un VARAM atzinuma gadījumā. Par labo praksi revidenti uzskata arī IZM un VARAM izmantotos kritērijus projektu nepieciešamības un ilgtspējas vērtēšanai.

Ieteikumi

Lai nodrošinātu pašvaldību aizņēmumu sistēmas pilnveidošanu un sekmētu publisko līdzekļu piešķiršanu ekonomiski pamatotiem, efektīviem un ilgtspējīgiem projektiem, Finanšu ministrijai:

- ☑ iniciēt izmaiņas normatīvajos aktos, iekļaujot tiesību normas, kas ļauj gūt pārlicību, ka pašvaldības ir izvērtējušas projektu, kas nav ES fondu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēti projekti, ekonomiskumu un efektivitāti un aizņēmuma pieteikums atbilst pašvaldības apstiprinātajiem attīstības plānošanas dokumentiem;
- ☑ iniciēt izmaiņas normatīvajos aktos, lai nodrošinātu, ka investīciju projektiem, kam tiek pieprasīts aizņēmums un kas nav ES fondu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēti projekti, tiek noteiktas jomas, kur jauniem investīciju būvniecības vai rekonstrukcijas (pārbūves) objektiem, tiek sniegts atbildīgās nozares ministrijas atzinums;
- ☑ izmantot IZM un VARAM izstrādātos izglītības iestāžu investīciju projektu kritērijus arī turpmākajos budžeta gados.

2. Vai pašvaldību infrastruktūras racionālu un sabalansētu attīstību un objektu lietderību var uzlabot vienotas politikas, stratēģijas, plāni un standarti?

Valsts līmenī nav vienota redzējuma dažādu jomu infrastruktūras attīstībai un finansēšanai, tādējādi izpratne par veicamo ir atšķirīga dažādos plānošanas līmeņos. Arī Pašvaldību skatījumā infrastruktūras attīstību apgrūtina valsts līmeņa politikas paredzamība vai tās trūkums. Tā kā Pašvaldības aktīvi attīsta izglītības iestāžu sporta infrastruktūru, revīzijas laikā vērtēta situācija tieši sporta jomā.

Situācijā, kad valstī nav vienotas koncepcijas valsts un pašvaldību sporta infrastruktūras attīstībai, kā arī nav noteikti infrastruktūras attīstītājiem – Pašvaldībām – saistoši standarti, jau tā ierobežotie finanšu līdzekļi var tikt izmantoti neefektīvi, jo jaunuzbūvētā infrastruktūra var izrādīties nepiemērota paredzētajiem mērķiem, piemēram, stadions, kurā nevar rīkot sacensības, vai baseins, kuru ir bīstami apmeklēt nepiemērota flīžu seguma dēļ vai no peldēšanas drošības viedokļa.

Lai arī Pašvaldībām ir iespēja laicīgi, pēc savas iniciatīvas konsultēties ar sporta veidu federācijām par sporta objektu specifiskajām prasībām, tas netiek darīts. Līdz ar to būvniecības un ekspluatācijas gaitā tiek konstatētas neatbilstības standartiem, kas rada papildu izmaksas sakarā ar izmaiņām projektēšanā un būvniecības procesos.

Pašvaldībās nav izplatīta prakse sadarboties infrastruktūras izmantošanā vai būvniecībā, bieži vien pašvaldības pat savstarpēji nevajadzīgi konkurē, veidojot jaunu infrastruktūru.

Politikas un teritorijas attīstības plānošana jāveic¹¹³, saskaņojot valsts un pašvaldību līmeņa lēmumus. Cita starpā teritorijas attīstības plānošanā jāievēro integrētas pieejas princips, respektīvi, attīstība

jāplāno, visos plānošanas līmeņos saskaņojot un koordinējot dažādu jomu attīstības prioritātes ar mērķi nodrošināt līdzsvarotu teritoriju attīstību.

Diemžēl, izvērtējot pašvaldību attīstības plānošanas dokumentus un tajos ietverto pašvaldības līmenī plānoto rīcību saturu, secināms, ka infrastruktūras jomā visu līmeņu integritāti nav iespējams nodrošināt, jo spēkā esošie valsts līmeņa attīstības plānošanas dokumenti ir ļoti vispārīgi un atsevišķi nozares politikas un attīstības dokumenti, kas noteiktu arī pamatprincipus infrastruktūras attīstībai un finansēšanai, nav izstrādāti. Tādējādi izpratne par veicamo ir atšķirīga dažādos plānošanas līmeņos.

Arī Pašvaldības norādīja vairākus piemērus, kuros pašvaldību skatījumā infrastruktūras attīstību apgrūtina valsts līmeņa politikas paredzamība vai tās trūkums:

- ☺ piecas pašvaldības¹¹⁴ identificēja problēmas valsts un pašvaldību ceļu infrastruktūras koordinētā uzturēšanā un attīstībā, tai skaitā pagastu un novada centru savienojošo valsts vietējo autoceļu neapmierinošo stāvokli, ierobežotas iespējas ietekmēt valsts ceļu attīstības plānošanu un saskaņot to ar pašvaldības vajadzībām; projektu saskaņošanu un īstenošanu ierobežo arī atšķirīgās īpašumtiesības – pašvaldības atjauno mazākas nozīmes ceļus, taču pagastu galvenie ceļi paliek nesakārtoti, uz daudziem galvenajiem ceļiem ir posmi bez asfalta seguma.
- ☺ Bauskas novada pašvaldība norādīja¹¹⁵, ka ir lūgusi VARAM īstenot vairākas Zemgales reģionam nozīmīgas rīcības, tai skaitā Latvijas – Lietuvas pārrobežu stratēģijas izstrādi līdz 2050.gadam, “definējot ilgtermiņa mērķus, rīcības un uzdevumus, jo plānošanas instrumenti vidējā un īstermiņā nenodrošina ilgtspējīgu attīstību pārrobežu teritorijās, atšķirību novēršanu un iedzīvotāju aizplūšanu”;
- ☺ Jelgavas novada pašvaldības skatījumā¹¹⁶ “valsts līmenī NAP mērķi nav sasaistīti ar Ministru kabineta (turpmāk – MK) noteikumiem, projektu finansējumu pieejamību un iespēju aizņēmumu saņemšanai”, trūkst vienotas valsts politikas mājokļu attīstības jomā, turklāt infrastruktūras projektu īstenošanu apgrūtina biežās izmaiņas normatīvo aktu prasībās, piemēram, Latvijas būvnormatīva, ugunsdrošības un Būvniecības valsts kontroles biroja prasību izmaiņas.

Infrastruktūras attīstību Pašvaldību skatījumā ietekmē arī valsts politika ES fondu līdzekļu administrēšanai:

- ☑ sešas pašvaldības¹¹⁷ norāda, ka kavēšanās 2014. –2020.gada plānošanas perioda ES fondu līdzekļu administrēšanas dokumentu izstrādē ir radījusi situāciju, kad daudzas pašvaldības vienlaicīgi uzsākušas projektu īstenošanu; šis ir viens no faktoriem, kas ietekmējis gan aizņēmuma pieteikumu skaita palielināšanos, gan būvniecības izmaksu pieaugumu valstī;
- ☑ pašvaldības arī akcentē ES fondu līdzfinansētajiem projektiem noteikto kritēriju nekonsekvenci un ietekmi uz infrastruktūras attīstību, piemēram:
 - Carnikavas novada pašvaldība atzīmē¹¹⁸, ka no valsts ir pārņēmusi divas nolietotojušās polderu sūkņu stacijas, kuru rekonstrukcijai fondu finansējums nav paredzēts; tai pašā laikā valsts kapitālsabiedrībai¹¹⁹ ir pieejami struktūrfondu līdzekļi sūkņu staciju rekonstrukcijai;
 - pašvaldības¹²⁰ Rīgas aglomerācijā, kurās bērnu skaits stabili pieaug un esošo skolu kapacitāte ir izsmelta, mācību iestāžu investīciju konkursā ir iekļautas¹²¹ pēdējās atlases kārtās ar mazāko finansējuma apjomu kopā ar novadiem, kuros skolēnu skaits ilgstoši samazinās.

Valsts līmeņa politiku neesamību kā vienu no darbību apgrūtinājošiem faktoriem minēja¹²² arī Finanšu ministrija, kas nodrošina Padomes darbību un pastāvīgi saņem pašvaldību pieteikumus izglītības vai sporta jomas infrastruktūras objektu finansēšanai.

Tā kā lielākā daļa revīzijas izlasē iekļauto pašvaldību aktīvi īsteno sporta infrastruktūras renovāciju un būvniecību, lai ilustrētu valsts līmeņa politikas, stratēģiju un plānu ietekmi uz pašvaldību infrastruktūras attīstību, ziņojumā atspoguļota situācija sporta un izglītības nozarē.

2.1. Sporta nozarē nav vienota redzējuma sporta infrastruktūras attīstībai

Nozares asociācijas akcentē vienota redzējuma nepieciešamību infrastruktūras attīstībai. Latvijas Futbola federācija (turpmāk – LFF) norāda¹²³, ka būtu nepieciešama vienota sporta infrastruktūras attīstības koncepcija valstiskā līmenī, jo futbola laukumi bieži tiek būvēti, neievērojot standartus, kā arī neizvērtējot vajadzīgo futbola laukuma lielumu un pašvaldībā prioritārajiem sporta veidiem nepieciešamo infrastruktūru. Piemēram, Jaunpils novada pašvaldība¹²⁴

tikai pēc konsultācijām ar Latvijas Futbola federāciju apzinājās, ka atjaunojamais futbola laukums projektā bija paredzēts nedaudz šaurāks, nekā to paredz sporta veida standarti. Pašvaldība to ņēma vērā, un projekts tika precizēts.

Arī LPF ir konstatējusi¹²⁵:

Vairākos jaunos peldbaseina būvniecības projektos, kas šobrīd tiek īstenoti valstī, ir konstatējama virkne nepilnīgu, novecojušu, neracionālu un nepamatotu risinājumu attiecībā gan uz izvēlētajiem peldbaseina parametriem, gan izmantotajiem būvniecības materiāliem, gan peldbaseina aprīkojumu.

Kā absurdākos piemērus var minēt neracionālu peldbaseina vannas dziļuma izvēli, kas pēc peldbaseina nodošanas ekspluatācijā sadārdzina tā uzturēšanas izdevumus, augstākās kvalitātes sacensību laika kontroles iekārtu iegādi un uzstādīšanu objektā, kurā tas faktiski nav nepieciešams vispār, jo pārējie peldbaseina parametri (peldceļu skaits, platums, sēdvietu esamība utt.) neatbilst pat minimālajām sacensību rīkošanas prasībām, arī – peldbaseina specifikai neatbilstoša peldbaseina vannas un grīdas seguma izvēle, kas ir slidens un rada lielus traumatisma riskus.

Valsts pārvaldes funkcijas sporta nozarē pilda IZM, īstenojot vienotu valsts politiku sporta jomā¹²⁶. Savukārt pašvaldības, veicinot veselīgu dzīvesveidu un sporta attīstību savā administratīvajā teritorijā, ir tiesīgas īstenot dažādus pasākumus, tai skaitā būvēt un uzturēt sporta bāzes¹²⁷ un nodrošināt tās ar nepieciešamo aprīkojumu, sekmēt sporta organizāciju veidošanos un darbību, kā arī finansēt sporta sacensības¹²⁸.

Nozarē ir izstrādātas sporta politikas pamatnostādnes¹²⁹, kurās ir ietverti pamatprincipi, mērķi, virzieni, mērķgrupas un prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi sporta politikas mērķu sasniegšanai un problēmu atrisināšanai.

Kā viena no problēmām, kuras risināšanai nepieciešams īstenot noteiktu valdības politiku, ir norādīts¹³⁰ fiziskajām aktivitātēm un sportošanai atbilstošas vides un infrastruktūras trūkums. Pamatnostādnēs ir identificētas¹³¹ arī konkrētas problēmas sporta infrastruktūras jomā, piemēram:

- ☑ nepietiekams sporta bāzu skaits valstī kopumā, it īpaši izglītības iestāžu sporta bāzu sliktais tehniskais stāvoklis vai to trūkums – kā pilsētās, tā lauku reģionos;
- ☑ valsts investīciju programmas sporta infrastruktūras attīstībai neesamība;

- ☑ nevienmērīgs izglītības iestāžu nodrošinājums ar mācību priekšmeta “Sports” standarta īstenošanai nepieciešamo sporta inventāru.

2012./2013.gadā IZM, balstoties uz pētījumiem¹³² par sporta infrastruktūras nodrošinājumu valstī, izstrādāja Valsts un pašvaldību nozīmes sporta infrastruktūras attīstības koncepcijas projektu, kas paredzēja¹³³ vairākus priekšlikumus valsts līdzfinansējumam pašvaldību izglītības iestāžu sporta zāļu attīstībai.

Koncepcijas projektā IZM norāda¹³⁴, ka sporta infrastruktūras objektu būvniecībai un uzturēšanai ir nepieciešami lieli finansiāli ieguldījumi, tādēļ, izvērtējot pašvaldību iesniegtos projektus, nepieciešams ņemt vērā vairākus kritērijus: noslodzi (novada/republikas pilsētas iedzīvotāju skaits pret sporta bāzu skaitu pašvaldībā), ģeogrāfisko izvietojumu (ģeogrāfiski izdevīga vieta ar labu starppilsētu satiksmi, lai varētu sniegt pakalpojumu arī blakus esošajām pašvaldībām), kā arī izglītojamo un izglītības iestāžu skaits, kas realizēs izglītības programmas objektā.

Tomēr koncepcijas projekts netika apstiprināts un valstī joprojām nav vienotu nostādņu un konkrētu kritēriju sporta infrastruktūras attīstībai un sporta objektu līdzfinansēšanai. Tāpēc būtiski, lai pašvaldības rūpīgi izvērtētu gan to plānoto sporta objektu ekonomiskumu un efektivitāti, gan iespējas sadarboties ar citu novadu pašvaldībām.

Vienota redzējuma trūkuma sekas pašvaldībās ilustrē arī Norvēģijas finanšu instrumenta ietvaros 2015.gadā veiktais pētījums, kurā konstatēti vairāki negatīvi piemēri infrastruktūras attīstībā, tai skaitā¹³⁵:

pašvaldības rekonstruē un būvē objektus vietās, kur ir nepietiekams iedzīvotāju skaits, kas turpina samazināties, vai vietās, kur tuvumā jau pieejama līdzvērtīga sporta infrastruktūra, nedomājot ne par šo objektu atbilstošu noslodzi, ne nākotnes uzturēšanas izmaksām;

atsevišķos gadījumos investīciju plūsma nav bijusi proporcionāla iedzīvotāju izvietojumam, tā rezultātā, piemēram, Ventspilī iedzīvotāji pašlaik ir daudz labāk nodrošināti ar sportošanas iespējām nekā pārējās Latvijas pilsētās.

Ņemot vērā vienotas valsts un pašvaldību nozīmes sporta infrastruktūras attīstības koncepcijas trūkumu, valsts atbalstam šajā sfērā nav bijusi sistēmiska pieeja – atbalsts konkrētam objektam un piešķiramā līdzfinansējuma apjoms MK tiek noteikts katram konkrētam gadījumam¹³⁶. IZM pārstāvji revidentiem sniedza informāciju¹³⁷, ka, vērtējot pašvaldību līdzfinansējuma pieprasījumus,

Valsts un pašvaldību sporta infrastruktūras attīstībai nav vienotas koncepcijas, ne kritēriju

tiek ņemts vērā, vai objekts būs tikai lokāla rakstura vai arī tam varētu būt valstiska nozīme.

Četras no revīzijas izlasē iekļautajām pašvaldībām revidējamajā laika posmā ir saņēmušas valsts budžeta līdzfinansējumu sporta infrastruktūras būvniecībai:

- ☑ Bauskas novada pašvaldība 2017.gadā saņēma¹³⁸ 300 000 *euro* līdzfinansējumu peldbaseina būvniecībai;
- ☑ Kuldīgas novada pašvaldībai 2016.gadā tika piešķirts¹³⁹ līdzfinansējums 336 536 *euro* apmērā, lai nodrošinātu Kuldīgas Sporta skolas rekonstrukcijas un peldbaseina būvniecības pabeigšanu;
- ☑ Jēkabpils pilsētas multifunkcionālās sporta halles celtniecībai 2018.gadā un 2019.gadā tika paredzēts valsts budžeta līdzfinansējums¹⁴⁰ 1 588 021 *euro* apmērā;
- ☑ Siguldas novada pašvaldībai 2015.gadā tika piešķirts¹⁴¹ 2 431 778 *euro* līdzfinansējums Siguldas sporta kompleksa (tai skaitā peldbaseina) būvniecībai.

Tomēr arī šajos gadījumos konstatējams vienota redzējuma trūkums, ko raksturo līgumos par valsts budžeta līdzfinansējuma piešķiršanu ietvertie kritēriji, respektīvi, pašvaldībai noteiktie uzdevumi, piemēram:

- ☑ līgumā par līdzfinansējuma piešķiršanu Bauskas peldbaseina būvniecībai noteikts¹⁴², ka pašvaldībai projekta īstenošanas gaitā jāorganizē konsultācijas ar LPF un jānodrošina peldbaseina atbilstība FINA prasībām, “lai tajā varētu tikt rīkotas starptautiskas sporta sacensības peldēšanā un uzrādītie rezultāti tiktu atzīti no FINA puses”;
- ☑ līgumā par līdzfinansējumu Jēkabpils pilsētas multifunkcionālajai sporta hallei pašvaldībai paredzēts¹⁴³ pienākums “nodrošināt projekta ietvaros veicamo darbu rezultātā no jauna uzbūvēto sporta objektu atbilstību attiecīgo starptautisko sporta federāciju prasībām”;
- ☑ līgumos par līdzfinansējumu Kuldīgas novada peldbaseinam un Siguldas novada sporta kompleksam pašvaldībām noteikts¹⁴⁴ pienākums informēt IZM par visiem oficiālajiem iebildumiem, kurus attiecībā uz projekta īstenošanu izteikušas sporta federācijas, taču pašvaldībām netiek paredzēts pienākums organizēt konsultācijas ar atbilstošajām sporta veida profesionālajām apvienībām vai

Valsts atbalstam pašvaldību infrastruktūras attīstībai nav sistēmiskas pieejas

nodrošināt objektu atbilstību starptautisko sporta federāciju prasībām un standartiem.

LPF savā mājas lapā ir ievietojusi¹⁴⁵ dažādas tehniskās prasības un rekomendācijas peldbaseiniem. To mērķis ir izplatīt labas inženierijas praksi, lai novērstu kļūdas projektēšanas un būvniecības procesos, tādējādi padarot baseinu, tā vannu vai palīgtelpas piemērotas bērnu, jauniešu vai pieaugušo peldētapmācības nodrošināšanai, mācību treniņu darbam, publiskajam vai personām ar kustību traucējumiem apmeklējumam, rehabilitācijas vai sacensību rīkošanai.

Apkopojot iepriekš minēto, revidenti uzskata, ka visiem sporta objektiem, kuru celtniecībai tiek piešķirts valsts budžeta līdzfinansējums, būtu jānosaka prasība nodrošināt objekta atbilstību attiecīgo sporta veidu federāciju prasībām un jākontrolē šo prasību izpilde, lai nodrošinātu publisko līdzekļu piešķiršanu attiecīgā sporta veida un tā drošības prasībām atbilstošu, ekspluatācijā ekonomisku sporta infrastruktūras objektu būvniecībai.

2.2. Pašvaldības pilnvērtīgi neizvērtē sporta infrastruktūras nepieciešamību

Kā viena no prioritāri risināmajām problēmām Sporta politikas pamatnostādņēs ir identificēts¹⁴⁶ izglītības iestāžu sporta infrastruktūras neapmierinošais tehniskais stāvoklis vai infrastruktūras trūkums.

Sporta politikas pamatnostādņēs par prioritāriem sporta politikas virzieniem atzīta bērnu un jauniešu sporta, kā arī “sports visiem”¹⁴⁷ attīstība, savukārt viens no sporta politikas apakšmērķiem ir sporta infrastruktūras pieejamības un attīstības sekmēšana¹⁴⁸.

Revīzijas izlasē iekļautās pašvaldības aktīvi veic investīcijas vispārējās izglītības iestāžu sporta infrastruktūrā. Piemēram, skolu sporta laukumi vai stadioni ir uzbūvēti un rekonstruēti Rugāju, Jaunpils un Bauskas novados, Variešu sākumskolai ir uzbūvēta jauna piebūve – sporta zāle, savukārt Carnikavas novads plāno Carnikavas pamatskolas sporta laukuma pārbūvi. Salīdzinoša informācija par revīzijas izlasē iekļautu un citu pašvaldību īstenotajiem vispārējās izglītības iestāžu sporta infrastruktūras objektiem norādīta 3.pielikumā.

Sporta infrastruktūra vispārējās izglītības iestādēm ir nepieciešama mācību priekšmeta “Sports” nodrošināšanai, tai pašā laikā kritēriji vai vadlīnijas attiecīgam izglītības līmenim nepieciešamajai infrastruktūrai, tās apjomam nav noteikti. Normatīvais akts¹⁴⁹ nosaka

tikai to, ka izglītības iestādes teritorijā jābūt iestādes specifikai atbilstošai sporta zonai¹⁵⁰, kas atrodas ne tuvāk par 20 metriem no iestādes mācību korpusa logiem un sporta laukumam jābūt klātam ar noblīvētu grunti segumu vai sporta nodarbībām piemērotu cita blīva materiāla segumu.

Tādējādi vispārējās izglītības programmas nodrošināšanai netiek prasīts profesionālā sporta standartiem atbilstošs stadions vai sporta zāle. Tiesa, jāņem vērā arī izglītības iestādes piedāvātās interešu un profesionālās ievirzes izglītības programmas, novada sporta un sacensību rīkošanas tradīcijas.

IZM norāda¹⁵¹, ka būtiski ir izvērtēt, vai sporta infrastruktūra būs pietiekami noslogota arī ārpus mācību laika un vai nepieciešamo rezultātu būtu iespējams sasniegt arī ar mazāka apjoma infrastruktūru. Savukārt Latvijas Futbola federācija informē¹⁵², ka bērnu un jauniešu (vecumā līdz 13 gadiem) sacensību rīkošanai pietiekami ir mazā izmēra laukumi (60 x 40 m), savukārt lielo laukumu (garums 100–105 m, platums 64–68 m)¹⁵³ ar dabīgo zālienu priekšrocība ir tāda, ka tos izvēlas profesionālas komandas nometņu organizēšanai. Tomēr tad nepieciešama arī papildu infrastruktūra, piemēram, ģērbtuves, naktsmītnes.

Situācijā, kad valstī nav vienotas koncepcijas valsts un pašvaldību sporta infrastruktūras attīstībai, kā arī nav noteikti kritēriji vai vadlīnijas infrastruktūras attīstībai, pašvaldību izveidotie infrastruktūras objekti var nesniegt maksimāli iespējamo atdevi. Pašvaldības savstarpēji konkurē un pilnībā neizvērtē, vai infrastruktūra būs pietiekami noslogota un vai nepieciešamo rezultātu būtu iespējams sasniegt arī ar mazāka apjoma infrastruktūru vai sadarbībā ar citām pašvaldībām. Piemēram:

- ☑ Carnikavas novada pašvaldība, plānojot Carnikavas pamatskolas stadiona pārbūvi, paredzējusi pilna izmēra futbola laukumu ar dabīgā zāliena segumu (106 x 68 m), skrejceļu un sektorus trīssoļlēkšanai, tāllēkšanai, kārtslēkšanai, augstlēkšanai, diska un vesera mešanai, ūdens bedri šķēršļu skrējienam; būvniecības izmaksas prognozētas¹⁵⁴ vismaz 1,33 miljonu *euro* apmērā; tai pašā laikā pamatskolas mācību programmas apgūšanai šāda apjoma sporta infrastruktūra nav obligāti nepieciešama un pašvaldības plāni par sporta kompleksa attīstību saistīti ar ieceri Carnikavā izveidot vidusskolu, lai gan to neatbalsta IZM;
- ☑ Jelgavas novada pašvaldība plāno peldbaseina un sporta centra būvniecību Elejas pagastā, prognozējot kopējās izmaksas 11 miljonu *euro* apmērā¹⁵⁵ un paredzot¹⁵⁶ piesaistīt

apmeklētājus arī no pārējiem novada pagastiem; tai pašā laikā peldbaseini pieejami arī 28 km attāļajā Jelgavas pilsētā (divi peldbaseini), 35 km attāļajā Bauskas pilsētā un 41 km attāļajā Dobeles pilsētā;

- ☑ Rugāju novada attīstības programmā uzsvērto¹⁵⁷ nepieciešamību īstenot ūdenssaimniecības projektus pašvaldības ciemos kavē¹⁵⁸ ES fondu finansējuma nepieejamība, tomēr pašvaldība nevis izmantoja visas iespējas finansējuma iegūšanai šī prioritārā projekta īstenošanai, bet gan ierobežoja tās finansiālo rocību vēl vairāk, ņemot aizņēmumu 703 863 euro¹⁵⁹ apmērā Rugāju stadiona būvniecībai;
- ☑ Salacgrīvas novada pašvaldībā tiek plānota¹⁶⁰ sporta kompleksa būvniecība, ietverot arī peldbaseina būvniecību, lai gan 50 km jeb 40 minūšu brauciena attālumā atrodas reģionālas nozīmes attīstības centrs Limbaži, un abiem novadiem ir kopīga sporta skola; Limbažu novada Attīstības programmā 2011.–2017.gadam un Investīciju plānā jau bija paredzēta daudzfunkcionāla sporta un atpūtas kompleksa celtniecība Limbažos, ietverot arī peldbaseina būvniecību¹⁶¹; turklāt Limbažu peldbaseins ir atklāts 2018.gada 31.augustā¹⁶².

Pašvaldībām, īstenojot projektus, īpaši rūpīgi ir jāveic priekšizpēte par infrastruktūras objektiem, kuru būvniecība un pēc tam arī uzturēšana prasa nozīmīgus finanšu resursus, piemēram, peldbaseinu būvniecība un uzturēšana.

Revidējamajā laika posmā Latvijas pašvaldībās aktīvi notikusi jaunu peldbaseinu būvniecība. Pašvaldību finansēti projekti ir īstenoti vai tiek plānoti sešās revīzijas izlasē iekļautās pašvaldībās – Bauskas, Kuldīgas un Siguldas novados peldbaseini jau nodoti ekspluatācijā, Ludzas novadā norit peldbaseina būvniecība, Salacgrīvas novads veic peldbaseina būvniecības priekšizpēti, savukārt Jelgavas novads plāno peldbaseina un sporta kompleksa būvniecību Elejas pagastā. Arī revīzijas izlasē neiekļautās pašvaldībās pēdējo gadu laikā ir uzbūvēti vai tiek plānoti jauni peldbaseini – Limbažos, Krāslavā, Ķekavā, Līvānos, Rūjienā, Rēzeknē, Valmierā, Ozolniekos un citur.

Nepilnības peldbaseinu būvniecības projektos

Pašvaldības peldbaseina nepieciešamību novadā pamato ar dažādiem argumentiem¹⁶³, piemēram, iedzīvotāju vēlmēm, vajadzību nodrošināt bērnu drošību uz ūdens, veicināt profesionālo sportu, veselīgu dzīvesveidu un brīvā laika pavadīšanas iespējas jauniešiem, peldēšanu

kā Sporta politikas pamatnostādņēs iekļautu bērnu un jauniešu sporta prioritāti. Tai pašā laikā Ludzas novada pašvaldība atzīst¹⁶⁴, ka viens no iemesliem peldbaseina būvniecībai ir vēlme saglabāt izglītojamo skaitu novada skolās un konkurētspējas ar kaimiņu novadu skolām paaugstināšana.

Sporta politikas pamatnostādņēs patiešām ir akcentēta peldētprasmes nozīme cilvēkdrošības veicināšanā un peldēšanas pozitīvā ietekme uz bērnu veselību un attīstību, kā arī secināts¹⁶⁵, ka “nepieciešams izstrādāt un īstenot peldētapmācības programmu vispārējās izglītības iestāžu 1. – 4. klašu audzēkņiem”. Dokumentā arī ir norādīts¹⁶⁶, ka jautājums par peldētapmācības programmas īstenošanu ir “skatāms kontekstā ar peldbaseinu celtniecību, jo šobrīd peldbaseinu trūkuma dēļ, sevišķi lauku rajonos, nav iespējams pilnībā īstenot peldētapmācības programmu”.

Tai pašā laikā Sporta politikas pamatnostādņu rīcības virzienā “Sporta infrastruktūra” nav paredzētas ar peldbaseinu būvniecību saistītas darbības, bet ir paredzēts¹⁶⁷ izstrādāt sporta politikas plānošanas dokumentu, kas noteiktu valsts un pašvaldību nozīmes sporta infrastruktūras attīstības virzienus. Arī prioritārā politikas virziena “Bērnu un jauniešu sports” ietvaros neviens sporta veids nav izcelts kā prioritārs.

Peldētprasmes nozīme drošības uz ūdens veicināšanā ir atzīta¹⁶⁸ gan nacionāla, gan starptautiska līmeņa dokumentos. Taču vienlaicīgi tajos uzsvērts¹⁶⁹, ka slīkšanas gadījumu prevencijai nepieciešami kompleksi pasākumi valsts un pašvaldību līmenī, tai skaitā sabiedrības informēšana, peldvietu drošības veicināšana. Arī LPF ir sniegusi vairākus priekšlikumus¹⁷⁰ drošības stiprināšanai, tai skaitā izstrādāt un ieviest drošu un kvalitatīvu peldbaseinu darbības standartu kopumu, kas ietver detalizētas un pamatotas vadlīnijas visās publisko peldbaseinu lietošanas sfērās – sākot no kvalitatīvu un lietošanai (mācību procesam) drošu projektu izstrādes, līdz pat peldēšanas treneru un apmeklētāju drošības uzraugu kvalifikācijai.

Peldētprasmes attīstībai un peldēšanas iespēju nodrošinājumam nenoliedzami ir būtiska loma sabiedrības veselības un drošības veicināšanā. Tomēr ne valsts, ne pašvaldību līmenī nav plānu vai koncepciju, kāds būtu optimāls peldbaseinu izvietojums valstī (jo īpaši, ja projekta īstenošanai tiek piešķirts valsts budžeta līdzfinansējums vai arī izsniegts Valsts kases aizdevums), lai vienlaikus gan sniegtu labumu iedzīvotājiem, gan nodrošinātu ekonomisku un efektīvu publisko līdzekļu izlietošanu.

LPF norāda¹⁷¹, ka peldbaseinu izvietojumam Latvijā būtu jābūt maksimāli izvērstam, taču jāvērtē arī to ekonomiskais pamatojums, “ņemot vērā gan objekta būvniecības un ekspluatācijas izmaksas, gan

esošo peldbaseinu izvietojumu reģionā, gan pašvaldības spējas līdzfinansēt (dotēt) pakalpojumu nodrošināšanu šajos objektos, gan potenciālo apmeklētāju skaitu un pirkstspēju”.

Atbilstoši LPF aprēķiniem¹⁷², lai nodrošinātu optimālu peldbaseina noslogojumu, peldbaseina sasniedzamības zonā būtu jādzīvo 9800–12600 iedzīvotāju (ņemot vērā, ka faktisko apmeklētāju skaitu var ietekmēt cenrādis, pieejamo pakalpojumu klāsts, kā arī citi aspekti). LPF redzējumā, kas iesniegts IZM, definēts, ka “ikvienam Latvijas iedzīvotājam līdz tuvākajam peldbaseinam jābūt ne vairāk kā 50 km”.

Tomēr tikai atsevišķos gadījumos Pašvaldības ir vērtējušas alternatīvas peldētpmācības nodrošināšanai. Piemēram, revīzijas izlasē neiekļautā Mārupes novada pašvaldība izlēma atteikties no peldbaseina būvniecības ieceres un izvērtēt iespēju piesaistīt privātu investoru, norādot¹⁷³, ka “peldbaseina būvniecība no pašvaldības budžeta līdzekļiem nav vienīgais iespējamais veids, kas ļautu pašvaldībai nodrošināt peldētpmācības apgūšanu. Citas pašvaldības, kuru īpašumā nav peldbaseina, šim nolūkam slēdz nomas līgumus, pakalpojuma līgumus, tai skaitā koncesijas līgumus”.

Ludzas novada pašvaldība norāda¹⁷⁴, ka, vērtējot peldbaseina būvniecības nepieciešamību un noslodzi (pirms objekta projektēšanas), tika veiktas sarunas ar Rēzeknes pilsētas peldbaseinu administrācijām par skolēnu peldētpmācības iespējām. Tomēr, ņemot vērā šo peldbaseinu noslodzi, Ludzas novada bērniem tikai reizi nedēļā ir iespēja apmeklēt Rēzeknes 5. vidusskolas peldbaseinu un šo pakalpojumu izmanto Ludzas novada pirmsskolas izglītības iestāde “Rūķītis”.

Savukārt Salacgrīvas novada pašvaldība norāda¹⁷⁵, ka šobrīd peldēšanas apmācība pašvaldībā nenotiek, jo tā nevar nodrošināt skolēniem transportu uz Limbažu novada peldbaseinu un Limbažu novada pašvaldība šādu iespēju arī nav piedāvājusi.

Revīzijas izlasē iekļautajās pašvaldībās uzbūvēto un plānoto peldbaseinu raksturojošos parametrus skatīt 3.tabulā. (*Detalizētu informāciju skatīt 4.pielikumā.*)

Peldbaseina būvniecība par pašvaldības budžeta līdzekļiem nav vienīgais iespējamais veids, kā nodrošināt peldētpmācības apgūšanu

3.tabula.

Pašvaldība	Bauska	Jelgava	Kuldīga	Ludza	Sigulda	Salacgrīva
Objekta apraksts	*Lielais baseins 4x25 m *Mazais baseins *4 pirtis *Hidromasāžas vannas	Plānots: *Lielais baseins 4x25 m *Mazais baseins *Sporta zāle *Administratīvais korpuss ar dienesta viesnīcu	*Lielais baseins 4x25 m *Mazais baseins *2 pirtis * Sāls istaba * Multifunkcionāla sporta spēļu zāle * Velobraucēju telpu grupa * Telpa šaha, dambretes nodarbībām * Administrācijas telpas *Dienesta viesnīca	*Lielais baseins 4x25 m *Mazais baseins *divas pirtis	*Lielais baseins 4x25 m *Mazais baseins *ūdens atrakciju parks, atpūtas zona *Sauna, pirtis *Hidromasāžas dušas *Vieglatlētikas skrejceļš *Sporta zāle (2 laukumi) *Spēka zāle *Kafejnīca	Plānots: *Lielais baseins 5x25 (paceļamā grīda 10x12m); Mazais baseins; *Kafejnīca; *Sporta zāle; *divas pirtis; *Atpūtas zona; *Ar skolu savienojošs skrejceļš.
Kopējās objekta izmaksas, euro	3 366 215	Projektēšana 69 576 Būvniecības iepirkumā lētākais piedāvājums 9 176 954	3 286 101	2 764 139	12 238 295	5 350 000 (prognoze)

Papildus jautājumam par optimālu Latvijas teritorijas pārklājumu peldbaseinu būvniecībā aktuāli ir arī citi aspekti:

- ☑ peldbaseina būvniecības un uzturēšanas izmaksas atkarībā no pašvaldības izvēlētajiem tehniskajiem risinājumiem, kā arī to ietekme uz pašvaldības budžetu ilgtermiņā;
- ☑ peldbaseina parametri un peldbaseina plānotais izmantošanas veids – pašvaldībai jāapzina atbilstošās prasības¹⁷⁶ peldbaseina vannas garumam un dziļumam, peldbaseina aprīkojumam (piemēram, starta paaugstinājumiem, laika kontroles mehānismiem), kā arī ūdens kvalitātei un temperatūrai; īpaši būtiski tas ir gadījumos, ja peldbaseinu paredzēts izmantot peldēšanas sporta treniņiem, rīkot tajā sporta nometnes, kā arī nacionāla un starptautiska līmeņa sacensības;
- ☑ drošības jautājumi peldbaseinu projektēšanā, ekspluatācijā un pārvaldīšanā – Eiropas publisko peldbaseinu standartā ir atzīts¹⁷⁷, ka peldbaseina droša darbība ir tieši atkarīga no projektēšanas kvalitātes; standartā ir arī norādīts, ka jāņem vērā objekta mērķi, lietošanas īpatnības, apmeklētāju skaits, vecums, un akcentēta nepieciešamība izmantot speciālistu konsultācijas.

Visi revīzijas izlasē iekļauto pašvaldību peldbaseini ir paredzēti ne tikai peldētapmācībai un atpūtai, bet arī peldēšanas sporta treniņiem un pat sacensību rīkošanai¹⁷⁸. Tā kā gan pašvaldības speciālistiem, gan peldbaseina projektētājiem un būvniekiem lielākoties nav specifisku zināšanu un pieredzes iepriekš minētajos jautājumos, jau peldbaseina plānošanas procesā ir būtiski izmantot iespēju piesaistīt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā atzīto¹⁷⁹ nacionālo nozares federāciju, kuras rīcībā ir informācija par prasībām un labāko praksi dažādiem peldbaseina parametriem, izmantošanas veidiem un peldētapmācības drošībai.

Tikai LPF ir tiesīga atzīt peldbaseina atbilstību nacionāla vai starptautiska mēroga sacensību rīkošanai un FINA prasībām¹⁸⁰, veicot pārbaudes un izsniedzot sertifikātu. Turklāt objektam, kura būvniecības ieceres, projektēšanas vai būvniecības stadijā ir sniegtas konsultācijas, izvērtējumi vai apliecinājumi, atzinuma izsniegšana ir bez maksas¹⁸¹.

2017.gadā LPF vērsās¹⁸² pie pašvaldībām, kuras publiski bija paudušas peldbaseina celtniecības plānus, aicinot peldbaseina būvniecības ieceres un projekta izstrādes gaitā piesaistīt LPF konsultantus, lai nodrošinātu bērnu peldētapmācībai, sporta treniņu prasībām un sabiedrisko pakalpojumu nodrošināšanai piemērotu peldbaseinu būvniecību. LPF 2018.gadā arī norādīja¹⁸³, ka atsevišķu pašvaldību publiski paustie apgalvojumi¹⁸⁴ par peldbaseina atbilstību FINA prasībām neatbilst patiesībai.

Izvērtējot LPF sniegto informāciju¹⁸⁵, kā arī Pašvaldību iesniegto dokumentāciju, revīzijā konstatēti būtiski trūkumi Pašvaldību sadarbībā ar nozares asociāciju:

- ☑ LPF norāda, ka neviena no minētajām sešām pašvaldībām nav konsultējusies ar LPF peldbaseina būves plānošanas procesā un/vai pirms peldbaseina projektēšanas uzsākšanas;
- ☑ neveicot konsultācijas laicīgi, jau plānošanas procesa gaitā, pašvaldību ieceres mēdz neatbilst Eiropā pieņemtajiem peldbaseinu būvniecības standartiem, piemēram, Salacgrīvas novada pašvaldības pasūtītajā priekšizpētē tās izstrādātājs¹⁸⁶ rekomendē¹⁸⁷ pašvaldībai izveidot 25x12,5 metru baseina vannu (5 celiņi) ar paceļamu peldbaseina grīdu, ko varētu izmantot arī bērnu peldētapmācībai;
- ☑ LPF norāda¹⁸⁸, ka Salacgrīvas novada pašvaldībai ieteiktā izmēra peldbaseina vannas nav bieži izplatītas ne Eiropas, ne pasaules mērogā, tās “neatbilst nedz starptautiski pieņemtiem un atzītiem publisko peldbaseinu būvniecības

Pašvaldības laicīgi
nekonsultējas ar LPF par
peldbaseinu būvniecības un
ekspluatācijas prasībām

standartiem, nedz peldēšanas sportā atzītajiem standartiem un noteikumiem”, turklāt paceļama peldbaseina grīda ir dārgs tehnoloģiskais risinājums, kas dažādu iemeslu dēļ nav piemērots, lai kombinētu peldbaseina lietojumu publiskajam apmeklējumam un bērnu peldētapmācībai;

- ☑ neviena no revīzijas izlasē iekļautajām pašvaldībām nav saņēmusi atzinumu par peldbaseina atbilstību FINA un LPF prasībām; saskaņā ar LPF novērtējumu publiski pieejamā informācija liecina, ka Bauskas, Ludzas, Siguldas un Salacgrīvas novados esošā vai plānotā “peldbaseina vanna neatbilst drošai ekspluatācijai, labai peldbaseinu projektēšanas un būvniecības praksei un nacionāla vai starptautiska līmeņa sacensību rīkošanai”;
- ☑ LPF iepazīnās ar Kuldīgas novada pašvaldības izstrādāto projektu un sniedza savus komentārus, “daļa no kuriem vairs nebija labojami, bet daļa – tika ņemta vērā (piemēram, attiecībā uz nesamērīgu baseina vannas dziļuma izvēli vai peldceļu platumu un skaitu)”;
- ☑ Kuldīgas novada sporta skolas ierosinātā sertifikācijas procesa ietvaros LPF secināja, ka “peldbaseina vanna neatbilst peldēšanas sporta noteikumiem un prasībām, labai peldbaseinu projektēšanas un būvniecības praksei, par ko attiecīgi tika informēts peldbaseina apsaimniekotājs”;
- ☑ lai gan līgums par līdzfinansējuma piešķiršanu Bauskas novada peldbaseinam paredz¹⁸⁹ konsultāciju veikšanu ar LPF un pēc LPF iniciatīvas ir notikusi informācijas apmaiņa¹⁹⁰ ar pašvaldību, konsultāciju process nav veikts pilnvērtīgi – būvniecības procesa gaitā, lai mazinātu traumatismu, mainīts neatbilstoši izvēlētais baseina vannas dziļums¹⁹¹.

Secināms, ka pašvaldības neuzsāk konsultācijas ar nozares federāciju laicīgi, pēc savas iniciatīvas un nepiesaista nozares speciālistus visos projekta īstenošanas posmos, lai nodrošinātu peldbaseinu atbilstību drošas peldētapmācības un treniņu prasībām, kā arī sporta nometņu un sporta sacensību rīkošanai noteiktajām prasībām, ja tādas objektā plānotas.

Ieteikumi

Lai nodrošinātu konkrētās jomas prasībām atbilstošu infrastruktūras objektu būvniecību, Pašvaldībām veikt aktivitātes, lai savlaicīgi konsultētos ar attiecīgās jomas ekspertiem, piemēram, attiecīgā sporta veida profesionālajām apvienībām.

Nevienam peldbaseinam nav sertifikāta, kas apliecinātu tā atbilstību nacionālu un starptautisku sacensību rīkošanai

3. Vai Pašvaldības izvērtē infrastruktūras projektu prioritāti, ekonomiskumu un efektivitāti?

Pašvaldību rīcībā, plānojot un īstenojot projektus, vērojamas nepilnības:

* Pašvaldības iedzīvotājiem aktuālo jautājumu plānveida risināšana ilgtermiņā, it īpaši, definējot prioritātes un īstenojot lielākus investīciju projektus, ir problēmu zona pašvaldību darba organizācijā, kas rada riskus iegūt lielāko labumu iedzīvotājiem no investētajiem finanšu līdzekļiem, it īpaši, ņemot vērā, ka infrastruktūras projekti tiek finansēti no aizņemtajiem finanšu līdzekļiem, kas rada nozīmīgu slogu pašvaldības budžetam ilgtermiņā.

*Katrš jauns pašvaldības aizņēmums paaugstina pašvaldības kopējo saistību apjomu un ietekmē nākotnes aizņemšanās iespējas, turklāt papildus ik gadu atmaksājamajai aizņēmuma summai pašvaldības budžetu ietekmē arī jaunizveidoto infrastruktūras objektu uzturēšanas izdevumi, kuru noteikšanā pašvaldības ir pārlietu optimistiskas.

*Daļa pašvaldību nenosaka konkrētas, no iedzīvotāju vajadzībām izrietošas prioritātes infrastruktūras jomā, tāpēc tām ir grūti mērķtiecīgi īstenot to teritorijas attīstībai nepieciešamus projektus. Turklāt valsts kases aizņēmumam kategorijā “prioritāro investīciju projektu īstenošanai” tiek pieteikti arī tādi projekti, kas pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos nav noteikti kā prioritāri vai pat tajos nav iekļauti.

*Lai gan pašvaldību rīcībā ir dati par to īstenoto infrastruktūras objektu darbības rādītājiem (noslodzi, ieņēmumiem u.c.), tikai dažas pašvaldības veic to padziļinātu analīzi nolūkā uzlabot objekta darbību un rast ieteikumus citu projektu īstenošanai.

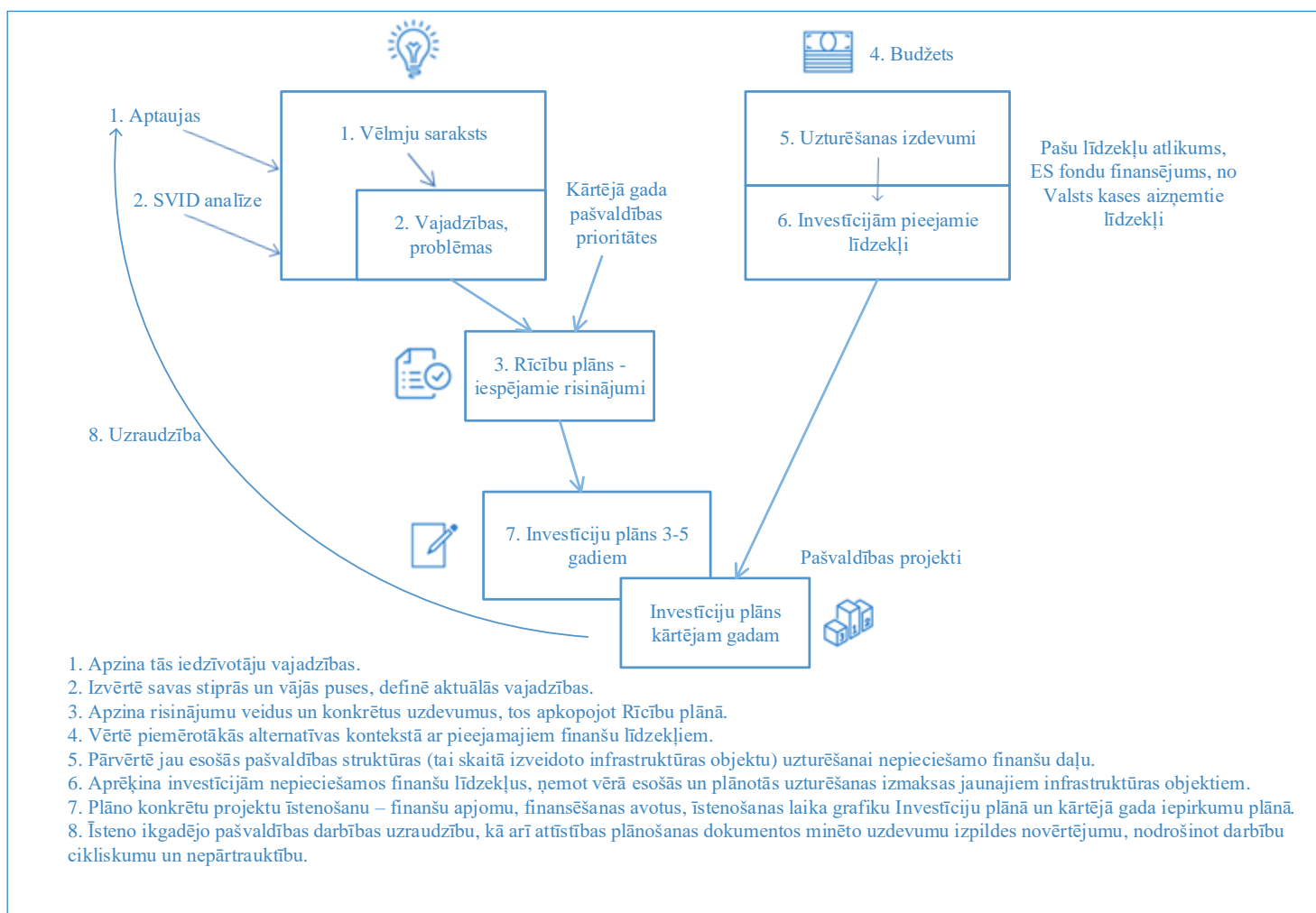
3.1. Vai Pašvaldību rīcība ir vērsta uz iedzīvotāju vajadzību nodrošināšanu?

Attīstības plānošana tiek īstenota vairāku racionālu iemeslu dēļ, cita starpā, lai informētu un konsultētos ar sabiedrību un to pārstāvošajām organizācijām par pašvaldību nolūkiem izmantot publiskos resursus, lai koordinētu gan ieguldījumus, gan termiņus, kā arī lai jau veiktie ieguldījumi būtu lietderīgi izmantoti, jo reti kad infrastruktūras attīstības projektus var īstenot viena budžeta gada ietvaros.

Pašvaldībai savs darbs ir jāorganizē atbilstoši tās attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem mērķiem, prioritātēm un uzdevumiem, kā arī jāplāno budžets, sasaistot mērķus ar pieejamajiem resursiem¹⁹². Tā kā pieejamie finanšu resursi ir ierobežotā daudzumā, pašvaldībai jā rūpējas par to, lai budžetu izlietotu racionāli un atbilstoši iedzīvotāju interesēm, respektīvi, risinātu aktuālākās problēmas un iedzīvotāju vajadzības¹⁹³.

Tādējādi secināms, ka lēmumiem par finansējuma piešķiršanu konkrētiem projektiem ir jābūt argumentētiem attīstības plānošanas dokumentos un pamatotiem ar tajos definētajiem mērķiem un noskaidroto problēmu risināšanai noteiktajām prioritārajām rīcībām, kā arī ekonomiski piemērotākās alternatīvas izvēli.

Valsts kontroles revidenti darba gaitā ir izveidojuši procesa shēmu, kas atspoguļo, kā atbilstoši attīstības plānošanas un labas pārvaldības pamatprincipiem¹⁹⁴ nosakāmi konkrētajā gadā īstenojamie projekti (*5.attēls*).

5.attēls. Attīstības un budžeta plānošanas sasaiste, nosakot konkrētājā gadā īstenojamus projektus.

Tomēr Valsts kontroles veiktajās revīzijās¹⁹⁵ pašvaldībās pastāvīgi ir tikuši konstatēti trūkumi attīstības plānošanā. Izvērtējot Pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos ietverto informāciju kopsakarā ar Pašvaldību faktisko rīcību, revidenti konstatēja vairākas neatbilstības normatīvo aktu prasībām¹⁹⁶ un labas pārvaldības principiem¹⁹⁷:

- ☉ deviņās¹⁹⁸ pašvaldībās nav veikta pilnvērtīga situācijas analīze, lai definētu aktuālās risināmās problēmas infrastruktūras jomā (tai skaitā plānošanas dokumentos iekļauta tikai SVID tabula bez tālākas analīzes), piemēram:
 - Salacgrīvas novada rīcības un investīciju plānā¹⁹⁹ ir iekļautas finansiāli ietilpīgas aktivitātes – peldbaseina būvniecība, ēkas jahtotāju servisam Salacgrīvas jahtu ostā būvniecība – , kuru nepieciešamība nav pamatota ne esošās situācijas izvērtējumā, ne SVID analīzē;

- ☑ 13²⁰⁰ pašvaldībās infrastruktūras jomā veicamajiem uzdevumiem nav noteikti izmērāmi rezultatīvie rādītāji, to sākotnējās un plānotās vērtības, piemēram:
 - Jelgavas novada projektam “Elejas pagasta Sporta halles un baseina būvniecība” nav noteikti²⁰¹ nekādi rezultatīvie rādītāji;
 - Stopiņu novada projekta “Stopiņu novada kultūras centrs” sasniedzamais rezultāts noteikts *“Uzbūvēta kultūras centra ēka, uzlabota kultūras pakalpojumu pieejamība, nodrošināta pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām”*,²⁰²;
 - Ludzas novadā projektam “Ludzas pilsētas ģimnāzijas peldbaseina būvniecība” noteikts rezultatīvais rādītājs *“Izbūvēts peldbaseins”*,²⁰³.
- ☑ tikai sešās²⁰⁴ pašvaldībās budžeta dokumentos ir nodrošināta sasaiste ar attīstības plānošanas dokumentiem;
- ☑ tikai viena²⁰⁵ pašvaldība veikusi attīstības plānošanas dokumentos iekļauto mērķu un uzdevumu īstenošanas uzraudzību pilnībā atbilstoši pašvaldību noteiktajai kārtībai. Turklāt Jaunjelgavas novada pašvaldība norādīja²⁰⁶, ka plānošanas dokumentu uzraudzības veikšanu uzskata par nelietderīgu resursu patēriņu.

No minētā revidenti secina, ka pašvaldību darbības lielākoties nav vērstas uz dokumentāri un finansiāli pamatotu konkrētās pašvaldības iedzīvotājiem aktuālo jautājumu plānveida risināšanu ilgtermiņā, noskaidrojot un ņemot vērā iedzīvotāju vajadzības. Par to liecina revīzijas laikā saņemto sūdzību skaits (vairāk kā 200) no pašvaldību iedzīvotājiem, kuri nav apmierināti ar pašvaldību darbu infrastruktūras plānošanā un izveidē, kas, revidentuprāt, liecina par nepietiekamu iedzīvotāju iesaisti pašvaldības darbā.

Vai Pašvaldības nosaka prioritātes infrastruktūras attīstībai?

Daudzo vajadzību un ierobežoto resursu apstākļos pašvaldībām ir būtiski identificēt projektus, kuru īstenošana ir prioritāra, attiecīgi tam plānojot finansējumu konkrētā budžeta gada ietvaros.

Tai pašā laikā attīstības plānošanas sistēmas mērķis²⁰⁷ ir īstenot prioritātes un nodrošināt attīstības plānošanas sasaisti ar finanšu plānošanu. Šo sasaisti nodrošina tieši resursu piešķiršana attīstības plānošanas dokumentos paredzētajiem pasākumiem un projektiem.

Attīstības plānošana nav balstīta uz pilnvērtīgu analīzi, trūkst izmērāmu rezultatīvo rādītāju, sasaistes ar budžetu un uzraudzības

Metodiskajā materiālā ir atzīts²⁰⁸, ka “attīstības programmā noteiktās vidēja termiņa prioritātes ietver visus pasākumus un projektus, tāpēc to izvirzīšanai par prioritāti nepieciešamas citu, zemāku līmeņu prioritātes, ko varētu nosaukt par specifiskajām prioritātēm” un ka tieši “dažādos līmeņos noteiktās prioritātes ir tās, kas palīdz izšķirties par to, ko no sākotnēji plānotā jeb vēlāmā īstenot iespējami ātrāk, ko atlikt uz vēlāku laiku un no kā atteikties”.

Tādējādi, plānojot infrastruktūras attīstību, ir būtiski, lai vidēja termiņa prioritāšu/prioritāro attīstības virzienu ietvaros būtu noteiktas arī konkrētas, no aktuālajām pašvaldības problēmām un iedzīvotāju vajadzībām izrietošas prioritātes (rīcības virzieni, projekti) infrastruktūras jomā.

Deviņas²⁰⁹ revīzijas izlasē iekļautās pašvaldības attīstības plānošanas vai budžeta plānošanas dokumentos ir noteikušas prioritāros infrastruktūras projektus vai attiecīgajā gadā prioritāri attīstāmos infrastruktūras veidus. Piemēram:

- ☑ Bauskas novada pašvaldība ir izstrādājusi vairāku nozaru stratēģijas, kurās noteikti prioritārie darbības virzieni un katra virziena ietvaros veicamie prioritārie uzdevumi; piemēram, par prioritāru atzīta²¹⁰ Bauskas novada Bērnu un jaunatnes sporta skolas peldbaseina būvniecība, sporta halles izbūve Bērnu un jaunatnes sporta skolai, kā arī esošo sporta būvju un komplekso sporta laukumu uzturēšana un rekonstrukcija;
- ☑ tāpat Bauskas novada pašvaldība ikgadējā budžeta sagatavošanas gaitā nosaka²¹¹ un pārskata pašvaldības budžeta prioritātes, norādot²¹² arī to sasaisti ar attīstības programmu;
- ☑ Jelgavas novada investīciju plāna atsevišķās redakcijās²¹³ projekti tika ranžēti kategorijās no viens līdz pieci, piemēram, 2016.gadā projektam “Kalnciema pagasta vidusskolas telpu renovācija un teritorijas labiekārtošana” piešķirta prioritāte Nr.1 un līdzekļi projekta īstenošanai iekļauti attiecīgā gada budžetā, savukārt projektam “Glūdas pagasts – slēgtā baseina būvniecība pie pirmsskolas izglītības iestādes” noteikta prioritāte Nr.5; 2018. un 2019.gada apstiprinātajās investīciju plāna redakcijās projektu prioritāte vairs netiek norādīta.

Vienlaikus arī pašvaldībām, kuras ir noteikušas prioritātes, tās ne vienmēr ir formulētas precīzi un konkrēti. Piemēram, Krustpils novada dome nosaka ikgadējās budžeta prioritātes²¹⁴, tomēr šajos lēmumos

noteiktās prioritātes aptver ļoti plašu pašvaldības funkciju loku²¹⁵ un 2016.–2019.gadā noteiktās prioritātes ir gandrīz identiskas.

Investīciju plānos joprojām bieži tiek iekļauts liels projektu skaits, kas drīzāk atspoguļo pašvaldību “vēlmju sarakstu”, nevis rūpīgi izvērtētas prioritārās vajadzības un finanšu iespējas.

Piemēram, Jaunjelgavas novada investīciju plānā ir paredzēts²¹⁶ projekts “Peldbaseina celtniecība”, kuru pašvaldība neplāno īstenot, taču norāda²¹⁷, ka attīstības plānošanas dokumentos ietver plašu projektu klāstu, lai gadījumos, kad ir pieejams ES fondu finansējums, operatīvi varētu izvēlēties kādu atbilstošu, investīciju plānā iekļautu projektu. Arī Jelgavas novadā, kur pašvaldība plānoja peldbaseina būvniecības projektu Elejas pagastā, investīciju plānā līdz pat 2017.gadam bija iekļauts²¹⁸ arī projekts “Glūdas pagasts – slēgtā baseina būvniecība pie PII”.

Nenosakot konkrētas, no iedzīvotāju vajadzībām izrietošas prioritātes infrastruktūras jomā, pašvaldībām ir grūti mērķtiecīgi īstenot to teritorijas attīstībai nepieciešamus projektus un plānot pašvaldības budžetu. Piemēram:

- ☉ Salacgrīvas novada pašvaldība 2007.gadā pārdeva tai piederošo Lāņu muižu, iegūtos finanšu līdzekļus 1,01 miljonu Ls (1,4 miljonus *euro*) paredzot izlietot sporta bāzes attīstībai²¹⁹; lai gan pašvaldība norāda²²⁰, ka daļu no sporta infrastruktūras pie Salacgrīvas vidusskolas jau ilgstoši nepieciešams atjaunot, tomēr attīstības plānošanas dokumentos nav paredzēta rīcība šīs problēmas risināšanai un finansējums vairāk nekā desmit gadu laikā nav izmantots;
- ☉ tā kā Labklājības ministrija 2016.gadā norādīja uz Dundagas novada sociālā dienesta esošo telpu nepiemērotību funkciju veikšanai²²¹, Dundagas novada pašvaldība 2017.gadā vienojās ar AS “Latvijas valsts meži” par nekustamā īpašuma Upes ielā 4, Dundagā atsavināšanu par labu pašvaldībai, lai ēku izmantotu sociālā dienesta vajadzībām²²²; tomēr ēka netiek izmantota un pašvaldība plāno sociālā dienesta vajadzībām pielāgot telpas citā ēkā, šim mērķim Valsts kasē ņemot²²³ aizņēmumu 72 436 *euro* apmērā;
- ☉ Rugāju novada attīstības programmā ir uzsvērta²²⁴ nepieciešamība īstenot ūdenssaimniecības projektus pašvaldības ciemos, taču pašvaldība norāda²²⁵, ka nevar turpināt īstenot ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstības projektu Rugāju ciemā, jo, sākot ar 2014.gadu,

Pašvaldības konkrētas, no iedzīvotāju vajadzībām izrietošas prioritātes infrastruktūras jomā, lai mērķtiecīgi īstenotu teritorijas attīstībai nepieciešamus projektus

pašvaldībai vairs nebija pieejams ES fondu finansējums (mazā iedzīvotāju skaita dēļ). Tādējādi līdzīgā termiņā uzsākot ūdenssaimniecības projektu īstenošanu un Rugāju stadiona būvniecību, pašvaldībai nav bijusi iespēja abus uzdevumus īstenot (Rugāju ciema ūdenssaimniecības sakārtošana nav pabeigta).

Četrās pašvaldībās²²⁶ konstatētas atsevišķas neatbilstības starp to īstenotajiem projektiem un attīstības plānošanas dokumentos noteikto vai pašvaldības rīcībā esošo informāciju un pētījumiem par infrastruktūras attīstības tendencēm.

Piemēram, Bauskas novada pašvaldības pasūtītā pētījumā par skolu tīkla optimizāciju sniegts ieteikums²²⁷ slēgt Mežotnes pamatskolu, ēkā saglabājot tikai pirmsskolas apmācību. Pašvaldība ieteikumu ir īstenojusi daļēji, pārveidojot²²⁸ skolu par Mežotnes sākumskolu. Saskaņā ar pašvaldības datiem²²⁹ Mežotnes sākumskolā 2018./2019. mācību gadā ir 34 sākumskolas un 39 pirmsskolas līmeņa skolēni.

Tai pašā laikā Bauskas novada pašvaldība ir veikusi gan ēkas pārbūvi²³⁰, Valsts kasē aizņēmoties līdzekļus 642 766 euro apmērā²³¹, gan kā vienu no 2019.gada budžeta prioritātēm noteikusi²³² Mežotnes sākumskolas sporta zāles būvniecību. Sporta zālē paredzēti²³³ divi stāvi ar kopējo platību 1817,8 kvadrātmetri, tai skaitā universāla sporta spēļu zāle ar tribīnēm, trenāžieru zāle, sacensību tiesāšanas sekretariāts. Tomēr ne Bauskas novada Attīstības programmā²³⁴, ne novada Sporta stratēģijā²³⁵ nav pamatota sporta zāles nepieciešamība, kā arī investīciju plānā šāds projekts nav paredzēts. Tādējādi pašvaldība plāno investīcijas izglītības iestādēs, kuru pastāvēšana nākotnē var būt apdraudēta.

Visu revīzijas izlasē iekļauto pašvaldību pārstāvji revidentiem norādīja²³⁶, ka, izvēloties konkrētajā gadā īstenojamus projektus, viens no būtiskākajiem kritērijiem ir ES fondu finansējuma pieejamība. Arī plašsaziņas līdzekļos publicētā informācija apstiprina to, ka pašvaldības izvēlas īstenot projektus, kas atbilst kādai no atbalstāmajām fondu programmām, bet, iespējams, pilsētai vai novadam nav visaktuālākie. Piemēram, Ludzas novada pašvaldības vadītājs norāda²³⁷: “Mums nav laika ilgi domāt. Mums ir izsludināta programma, termiņi, un ir jāizvēlas. Grūti pateikt, kāda situācija būs nākotnē, bet, ja mēs neizmantosim to iespēju, tās nākotnē var vairāk arī nebūt.”

Šāda situācija vērojama arī pašvaldībās, kas attīstības un budžeta plānošanas dokumentos nosaka konkrētas prioritātes infrastruktūras attīstībai. Piemēram, Krustpils pašvaldība katru gadu kā pirmo prioritāti nosaka²³⁸ “Pašvaldības līdzfinansējuma un priekšfinansējuma nodrošināšana Eiropas Savienības struktūrfondu

Četrās pašvaldībās konstatētas atsevišķas neatbilstības starp attīstības plānošanas dokumentos noteikto un īstenotajiem projektiem

un citu finanšu instrumentu finansēto investīciju projektu īstenošanai”.

No iepriekš minētā secināms, ka pašvaldību mērķis ir bijis pēc iespējas lielāka ārējā finansējuma apgūšana, atbilstoši pieskaņojot savas vajadzības, nevis prioritāšu noteikšana pēc būtības.

Revidentu ieskatā, ja pašvaldības, izstrādājot attīstības plānošanas dokumentus, nepietiekami izvērtē pašvaldības iedzīvotāju vajadzības, projektu īstenošanas alternatīvas, nenosaka prioritāri īstenojamus projektus un kompleksi neizvērtē projektu ieceres kontekstā ar kaimiņu novados esošajiem vai plānotajiem infrastruktūras objektiem, pastāv risks, ka to īstenotie projekti neveicina Pašvaldības iedzīvotāju prioritāro vajadzību nodrošināšanu, tādējādi ar izlietotajiem finanšu līdzekļiem nepanākot konkrētus uzlabojumus un rezultātus.

No minētā revidenti secina, ka pašvaldības iedzīvotājiem aktuālo jautājumu plānveida risināšana ilgtermiņā, it īpaši, definējot prioritātes un īstenojot lielākus investīciju projektus, ir problēmu zona pašvaldību darba organizācijā, kas rada riskus, ka iedzīvotāji negūs lielāko labumu no investētajiem finanšu līdzekļiem.

Katrs jauns pašvaldības aizņēmums paaugstina pašvaldības kopējo saistību apjomu un ietekmē nākotnes aizņemšanās iespējas, turklāt papildus ik gadu atmaksājamajai aizņēmuma summai pašvaldības budžetu ietekmē arī jaunizveidoto infrastruktūras objektu uzturēšanas izdevumi. Tieši tāpēc būtiski ir noteikt un mērķtiecīgi īstenot pašvaldībai prioritāros investīciju projektus.

Vai Pašvaldības ņem aizņēmumus prioritāro projektu īstenošanai?

Kopš 2013.gada viens no ikgadējā likumā par budžetu noteiktajiem²³⁹ aizņēmumu mērķiem ir bijis “pašvaldību prioritāro investīciju projektu īstenošana”, taču normatīvajā aktā nav ietverti kritēriji vai nosacījumi, kādi projekti atzīstami par prioritāriem. Jēdziens “prioritārs” apzīmē²⁴⁰ tādus objektus vai procesus, kas ir sevišķi svarīgi un kam dodama priekšroka. Tomēr “prioritārie investīciju projekti” pašvaldību projektu finansēšanas sistēmas izpratnē neprasa sasaisti ar pašvaldību attīstības plānošanas dokumentiem un tajos noteiktām prioritātēm.

Tādējādi konkrētu kritēriju trūkums ļauj jebkuru pašvaldības projektu, pat pašvaldības investīciju plānā neiekļautu, pieteikt aizņēmumam prioritāro projektu kategorijā, tai skaitā projektus, kas pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos nav noteikti kā prioritāri. Šādi attīstības plānošanas dokumentos kā prioritāri nedefinēti projekti revidējamajā laika periodā konstatēti astoņās Pašvaldībās²⁴¹, piemēram:

Aizņēmumam kategorijā “pašvaldību prioritāro investīciju projektu īstenošana” tiek pieteikti projekti, kas attīstības plānošanas dokumentos nav noteikti kā prioritāri vai pat tajos nav iekļauti

- ☑ Bauskas novada pašvaldība 2018.gadā saņēma Valsts kases aizņēmumu²⁴² 187 540 *euro* apmērā prioritārā investīciju projekta “Videonovērošanas sistēmas Bauskā izbūves 2. un 3.kārta” īstenošanai P-485/2018” īstenošanai; projekti videonovērošanas sistēmu izveidei pašvaldības Investīciju plānā ir iekļauti²⁴³ atbilstošā rīcības virziena projektu saraksta beigās, kas atbilstoši pašvaldības sniegtajai informācijai²⁴⁴ apzīmē zemākas prioritātes projektus;
- ☑ Carnikavas novada pašvaldība saņēma 12²⁴⁵ Valsts kases aizņēmumus prioritāro investīciju projektu īstenošanai, tai skaitā projektiem “Bērnu rotaļu laukumi Carnikavas novadā” (34 291 *euro*), “Pašvaldības biroja tehnikas iegāde” (98 285 *euro*); minētos projektus pašvaldība ne attīstības, ne budžeta plānošanas dokumentos nav noteikusi kā prioritārus;
- ☑ Jaunjelgavas novads Valsts kasē saņēma²⁴⁶ četrus aizdevumus prioritāro investīciju projektu īstenošanai, tai skaitā projektiem “Gājēju ceļņa izbūve Sērenes ciemā Jaunjelgavas novadā” (128 589 *euro*), “Pirts ēkas remontdarbi Jēkabpils ielā 3 Jaunjelgavā īstenošanai” (31 733 *euro*); pirts ēkas remontdarbu veikšanai atbilstošs projekts investīciju plānā nemaz nav paredzēts – saskaņā ar pašvaldības sniegto informāciju²⁴⁷ projekta ietvaros tika veikts jumta remonts uzņēmējam iznomātai pirts ēkai;
- ☑ Valkas novads revidējamajā laika periodā saņēma²⁴⁸ 12 Valsts kases aizņēmumus prioritāro investīciju projektu īstenošanai, tai skaitā projektiem “Pasākumu telts iegāde” (21 217 *euro*), “Jumta remonts garāžām Tālavas ielā 68, Ekspozīcijas “Valka – Latvijas neatkarības šūpulis” izveide” (32 291 *euro*), “Datortehnikas iegāde” (53 555 *euro*); minētie projekti ne pašvaldības attīstības, ne budžeta plānošanas dokumentos nav noteikti kā prioritāri, turklāt iekļauj neliela apmēra projektus, kas vairāk atbilst pašvaldības ikdienas darbības nodrošināšanai, ne prioritāriem pasākumiem

Tikai Jelgavas novadā konstatējama aizņēmuma mērķim “pašvaldību prioritāro investīciju projektu īstenošanai” pieteikto projektu sasaiste ar investīciju plānā noteiktajām prioritātēm.

Iepriekš minētie piemēri ilustrē to, ka aizņēmuma mērķī “Pašvaldību prioritāro projektu īstenošana” pašvaldības iekļauj ļoti dažādu nozaru un apjoma projektus, tai skaitā projektus, kas pēc savas būtības bieži vien atbilst citām likumā “Par valsts budžetu” paredzētajām

aizņēmumu kategorijām, piemēram, aizņēmumiem izglītības, kultūras, ceļu infrastruktūras projektiem, pirmpirkuma tiesību izmantošanai.

Turklāt projektu prioritāte neizriet ne no pašvaldību attīstības plānošanas, ne budžeta plānošanas dokumentiem. Šajā aizņēmuma mērķī kā prioritāru iespējams pieteikt teju jebkuru projektu, tai skaitā neliela apmēra izdevumus, kas saistāmi ar ikdienas uzturēšanas darbu vai biroja tehnikas iegādi.

Piemēram, Jēkabpils pilsētas pašvaldības 2017.gadā īstenotais prioritārais investīciju projekts “Administratīvās ēkas 1.stāva daļas pārbūve Brīvības ielā 45, Jēkabpilī” neatbilst nevienai no prioritātēm²⁴⁹, kuras dome bija apstiprinājusi, uzsākot darbu pie budžeta izveidošanas.

Izvērtējot aizņēmuma mērķī “Pašvaldību prioritāro projektu īstenošana” pašvaldību iesniegtos aizņēmumu pieteikumus, secināms, ka normatīvajā aktā²⁵⁰ minētais aizņēmuma mērķis pašvaldībās neveicina atbildīgu aizņemšanos un projekta pamatotības izvērtēšanu.

3.2. Vai Pašvaldības nodrošina saskaņotu infrastruktūras attīstību?

Projektu saskaņotība novada ietvaros

Gan no labas pārvaldības, gan racionālas pašvaldības finanšu līdzekļu izlietošanas viedokļa ir būtiski, lai pašvaldības noteiktās aktivitātes infrastruktūras jomā nodrošinātu saskaņotu infrastruktūras attīstību atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām un pašvaldības noteiktajiem attīstības virzieniem. Piemēram, lēmumiem par prioritāri rekonstruējamām ielām un ceļiem būtu jābūt pamatotiem ar satiksmes intensitāti, nozīmīgu objektu atrašanās vietu vai citiem būtiskiem apsvērumiem.

13²⁵¹ revīzijas izlasē iekļautajās pašvaldībās revidenti konstatēja projektus, kuros ņemta vērā iedzīvotāju mobilitāte novada ietvaros un uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamā infrastruktūra, īstenojot projektus, kas savieno apdzīvotas vietas ar novada centru, savā starpā un ar nozīmīgiem infrastruktūras objektiem. Piemēram:

- ☑ Bauskas novada pašvaldība ir veikusi satiksmes infrastruktūras tīkla kartēšanu²⁵², apzinot tranzīta ielas, paralēlos maršrutus galvenajām tranzīta ielām un iedzīvotāju plūsmu no Mūsas upes pretējā krastā esošā Bērzkalnu ciema uz pilsētas centru; revidējamajā laika posmā veikti²⁵³ apjomīgi darbi tranzīta ielu un tranzīta

13 pašvaldības ir īstenojušas projektus, ņemot vērā iedzīvotāju mobilitāti un uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamo infrastruktūru

maršrutiem paralēlo ielu rekonstrukcijai, atklāts jauns gājēju tilts pār Mūsas upi, kas savieno Bauskas pilsētu un Bērzkalnu ciemu, kā arī izbūvēti gājēju un velosipēdistu celiņi, kas savieno Bauskas pilsētu ar Bērzkalnu ciemu un Rītausmu ciemu Īslīces pagastā;

- ☑ Carnikavas novada pašvaldība 2014.gadā atklāja gājēju un velosipēdistu tiltu (kopējās izmaksas 2,8 miljoni *euro*), kas kopā ar pievadceļiem stiepjas vairāk nekā viena kilometra garumā un savieno Zvejnieku ielu Carnikavā un Priedīšu ielu Gaujā; tilta būvniecība atrisināja gadiem ieilgušo problēmu, kad Gaujas upes šķērsošanai iedzīvotāji regulāri izmantoja cilvēka dzīvībai bīstamo dzelzceļa tiltu, lai nevajadzētu mērot aptuveni 11 kilometru apkārtceļu;
- ☑ Krustpils novada pašvaldība īstenoja gājēju un veloceļu projektus, savienojot Spunģēnu ciemu ar Jēkabpils pilsētu, uz kuru daudzi iedzīvotāji dodas strādāt un iepirkties; ar apgaismotu celiņu savienoti Zīlānu un Jaunās muižas ciemi – iepriekš iedzīvotāji pārvietojās pa šosejas A12 nomalēm, notika satiksmes negadījumi.

Lai nodrošinātu uzbūvētā vai rekonstruētā infrastruktūras objekta efektīvu un ekonomisku izmantošanu, būtiski ir nodrošināt arī savstarpēji papildinošu projektu saskaņotību. Šādas darbības var būt, piemēram, kanalizācijas sistēmu nomaiņas un ielas asfalta seguma atjaunošanas projektu īstenošanas laika saskaņošana, uz jaunu infrastruktūras objektu vedošās ielas seguma atjaunošana tikai pēc objekta būvdarbu pabeigšanas, lai būvniecības gaitā nebojātu asfalta segumu. Kopumā labo praksi savstarpēji papildinošu projektu īstenošanā revidenti konstatēja 11²⁵⁴ pašvaldībās. Piemēram:

- ☑ Siguldas novada pašvaldība ir noteikusi stingru kārtību ielu rekonstrukcijā, kas paredz noteiktu secību darbu veikšanā: vispirms tiek sakārtoti (ja tas ir nepieciešams) komunikāciju tīkli, kas atrodas zem pašvaldības ielām vai ceļiem, un tikai tad pašvaldība īsteno ieplānoto ielas rekonstrukciju; pēc ielas rekonstrukcijas darbiem tiek noteikts piecu gadu liegums komunikāciju rekonstrukcijas darbiem;
- ☑ Salacgrīvas novada pašvaldība, īstenojot ES fondu projektu jahtu ostas un jahtotājiem pieejamā servisa attīstībai, ēkā kā uz projektu neattiecināmos izdevumus ir plānojuši²⁵⁵ iekļaut telpas arī tūrisma informācijas centram un izveidot Sporta skolas airētāju bāzi; pie jaunās ostas pārvaldes ēkas, piesaistot Valsts kases aizdevumu, līdz 2021. gadam paredzēts izbūvēt pievedceļu un laukumu, kas tiek plānots

11 pašvaldībās konstatēta labā prakse savstarpēji papildinošu projektu īstenošanā

kā pilsētas centrālais laukums un kur būs iespēja organizēt dažādus pasākumus.

Starpnovadu sadarbība saskaņotu projektu plānošanai un īstenošanai

Attīstības plānošanas process paredz²⁵⁶ pašvaldībām izvērtēt nacionālā līmeņa, attiecīgā plānošanas reģiona un blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentus. Pašvaldībām ir arī tiesības²⁵⁷ sadarboties, lai realizētu to izveidošanas mērķi – vietējo iedzīvotāju interešu pārstāvību – un īstenotu vairākām pašvaldībām aktuālus uzdevumus. Iedzīvotāju un uzņēmēju interesēs ietilpst saskaņotas, starpnovadu mobilitāti sekmējošas infrastruktūras attīstība ne tikai novada, bet arī blakus novadu un reģiona ietvaros. Arī Eiropas Padome uzsver²⁵⁸, ka sadarbība infrastruktūras būvniecībā un uzturēšanā palīdz pašvaldībām sniegt efektīvākus pakalpojumus iedzīvotājiem, kā arī novērst ierobežota finansējuma un nepietiekamas kapacitātes radītās problēmas.

Praksē pašvaldībām raksturīga sadarbība ar tūrismu, vēsturiskā mantojuma saglabāšanu un dabas aizsardzību saistītos ES finansētos infrastruktūras projektos, retāk citu jomu infrastruktūras attīstībā. To raksturo arī deviņās pašvaldībās²⁵⁹ revidējamajā laika posmā identificētie labās prakses piemēri sadarbībā ar blakus novadiem infrastruktūras attīstībā, tai skaitā:

- ☑ Jēkabpils pilsētā norit²⁶⁰ projektēšanas darbi Brīvības ielas pārbūvei, kuras laikā tiks izbūvēta gājēju ietve/veloceliņš līdz pilsētas robežai, lai varētu nākotnē savienot to ar Salas novada plānoto gājēju ietvi/veloceliņu;
- ☑ Stopiņu novada pašvaldība un Rīgas pilsētas pašvaldība kopīgi īsteno²⁶¹ projektu ielas izbūvei no Lubānas ielas Rīgā līdz Rīgas pilsētas robežai ar pieslēgumiem ielām Stopiņu novadā;
- ☑ Valkas novads īsteno kopīgus infrastruktūras attīstības projektus ar Valgas apriņķi, tai skaitā ES fondu projektu “Valgas – Valkas Dvīņu pilsētas centra attīstība” kura ietvaros plānots²⁶² uzbūvēt gājēju tiltu pāri pilsētas atdalošajai upei un gājēju takas gar upes malām, izveidot centrālo laukumu ar skatuvi Valkā, kultūras un sporta aktivitāšu centru Valgā, kā arī abām pilsētām kopīgas ielas posmu pārveidot par gājēju ielu.

Plānojot infrastruktūras attīstību un izvērtējot blakus novadu plānošanas dokumentus, pašvaldībām ir būtiski izvērtēt projektu ieceres arī kontekstā ar apkārtējos novados pieejamo infrastruktūru un

tās attīstības plāniem, izpētot, vai iecerētais objekts (sporta būve, kultūras centrs u.c.) funkcionāli nekonkurēs lietotāju piesaistē ar citiem netālu esošiem objektiem un ņemt to vērā, plānojot projekta budžetu, sagaidāmos ieņēmumus un izdevumus. Īpaši būtiski izpēti ir veikt gadījumos, kad objektā paredzēta ieņēmumu gūšana arī no apkārtējo novadu iedzīvotājiem, sporta nometnēm vai citu veidu pasākumiem.

Piemēram, Bauskas novada pašvaldība revidējamajā laika periodā īsteno divus finansiāli ietilpīgus, primāri Bauskas novada bērnu un jaunatnes sporta skolai paredzētus projektus: peldbaseina un multifunkcionālā sporta centra būvniecību. Pašvaldībai apkārtējos novados nav²⁶³ līdzīgu objektu, turklāt arī IZM pētījumā ir atzīts, ka Bauskas novads ir vienīgais Zemgales reģionālais attīstības centrs, kuram nav savas multifunkcionālās sporta halles²⁶⁴.

Revīzijas gaitā konstatēti arī gadījumi, kad pašvaldības, apsverot infrastruktūras pieejamību blakus novados un projekta īstenošanas izmaksas, ir izlēmušas no projektu īstenošanas atteikties. Vairākas pašvaldības ir izlēmušas neīstenot peldbaseina būvniecības ieceres:

- ☑ Carnikavas novada pašvaldība norādīja²⁶⁵, ka, lai arī iedzīvotāji pašvaldībai ir izteikuši vēlmi par kultūras nama, bibliotēkas un peldbaseina būvniecību, pašvaldības prioritāte ir izglītības un ceļa infrastruktūra, bet peldbaseins ir pieejams kaimiņu pašvaldībā – Ādažos, kas atrodas 15 kilometru attālumā un ir sasniedzams ar autotransportu 20 minūtēs.
- ☑ Jēkabpils pilsētas pašvaldība izmantoja Salas novada pašvaldības peldbaseinu, bet pēc tā slēgšanas sakarā ar slikto tehnisko stāvokli konstatēja²⁶⁶, ka ieguldīt līdzekļus peldbaseina rekonstrukcijā nav lietderīgi; šobrīd peldbaseinu Jēkabpils pilsētas teritorijā ir uzbūvējis privātais uzņēmējs un pašvaldība skolēnu peldētapmācību organizē tajā;
- ☑ revīzijas izlasē neiekļautā Mārupes novada pašvaldība, kuras budžeta ieņēmumu apjoms to kvalificē veikt iemaksas pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā, 2017.gadā pieņēma lēmumu²⁶⁷ pārtraukt peldbaseina būvprojekta iepirkumu, ņemot vērā pašvaldības prioritātes un ierobežotos pašvaldības budžeta līdzekļus; būtiskākie apsvērumi lēmuma pieņemšanā bija²⁶⁸ “nepietiekama izpēte par privāto investoru interesi šāda objekta būvniecībai”, turklāt “peldbaseina būvniecība no pašvaldības budžeta līdzekļiem nav vienīgais iespējamais veids, kas ļautu pašvaldībai nodrošināt peldētapmācības apgūšanu”.

Lēmums par projektu īstenošanas uzsākšanu ietilpst pašvaldību autonomajā kompetencē, un arī funkcionāli līdzīgu objektu būvniecība var sniegt pozitīvu ieguldījumu pakalpojumu pieejamībā iedzīvotājiem. Tomēr pirms šādu projektu uzsākšanas pašvaldībai rūpīgi jāizvērtē projekta ekonomiskais un sociālais pamatojums, ņemot vērā gan sadarbības iespējas pašvaldību starpā, gan potenciālo apmeklētāju loku, gan potenciālās izmaksas, ieņēmumus un nepieciešamo pašvaldības dotācijas apjomu objekta uzturēšanai.

3.3. Vai Pašvaldības objektīvi izvērtē infrastruktūras objektu nepieciešamību?

Vai Pašvaldības izvērtē projekta ekonomiskumu un efektivitāti pirms tā īstenošanas?

Pašvaldību daudzo vajadzību un vienlaikus ierobežoto resursu apstākļos svarīgs ir jautājums par līdzekļu ieguldīšanu ekonomisku un efektīvu projektu īstenošanā. Pašvaldībai ir jānodrošina, lai tiktu pieņemts labākais iespējamais lēmums un tās budžeta resursi tiktu novirzīti sabiedrībai visnoderīgākajā jomā²⁶⁹. Tādēļ infrastruktūras attīstības projektu īstenošanas nepieciešamība ir jāizvērtē ļoti rūpīgi, jo īpaši, ņemot vērā to, ka pašvaldības šo projektu īstenošanai bieži vien uzņemas apjomīgas ilgtermiņa kredītsaistības.

Padziļināta projekta izvērtēšana noteiktos gadījumos ir obligāta²⁷⁰ tiem projektiem, kas tiek finansēti no ES fondu līdzekļiem. Piemēram, pašvaldībām, kas vēlas saņemt ES fondu līdzekļus izglītības iestāžu mācību vides uzlabošanai, jāraksturo to izglītības iestādes, ņemot vērā demogrāfisko un ekonomisko situāciju, kā arī jāpamato izglītības pakalpojuma efektivitāte un ilgtspēja²⁷¹.

Turpretī, lai saņemtu Valsts kases aizņēmumu, pašvaldībām jāsaņem²⁷² tikai īss projekta apraksts (ne garāks kā viena lapa), kurā norādīts projekta mērķis, risināmās problēmas, plānotās aktivitātes.

Izvērtējot atšķirīgās pieejas projekta ekonomiskuma un efektivitātes vērtēšanai, kā arī ņemot vērā pašvaldību kapacitāti, revidentuprāt, ir nosakāms minimāli veicamo darbību kopums. Šīs darbības pašvaldībām jāveic ar mērķi gan pašvaldības lēmēj institūcijai – domes deputātiem –, gan arī pašiem sev kā projekta tālākiem īstenotājiem, gan pašvaldības iedzīvotājiem kā radītās infrastruktūras finansētājiem sniegt projekta un publisko finanšu (pašvaldības līdzekļu) izmantošanas efektivitātes, ekonomiskuma pamatojumu (*minimāli*

veicamo darbību kopumu atbilstoši labas pārvaldības un projektu vadības principiem skatīt 1.2.apakšnodaļā).

Izvērtējot revīzijas apjomā iekļauto pašvaldību nozīmīgāko infrastruktūras attīstības projektu dokumentus (skatīt 5.pielikumu), konstatēts, ka projekta plānošanas un priekšizpētes gaitā:

- ☑ 11²⁷³ pašvaldības ir apzinājušas objekta mērķauditoriju un potenciālo noslodzi, piemēram, Bauskas novada pašvaldība, plānojot sporta halles būvniecību, ir apzinājuši²⁷⁴ potenciālo apmeklētāju skaitu un plānoto sporta zāļu mērķauditoriju, prognozējusi sporta skolas audzēkņu skaita izmaiņas nākotnē, kā arī izstrādājuši plānu halles noslogojuma grafikam;
- ☑ septiņas²⁷⁵ pašvaldības ir apzinājušas nepieciešamo infrastruktūras objekta apjomu, vajadzību pēc noteiktiem telpu veidiem un platības; piemēram, Salacgrīvas novada pašvaldība pirms jahtotāju servisa ēkas projektēšanas uzsākšanas izvērtēja²⁷⁶, kādas telpas un kādā platībā ēkā ir nepieciešamas;
- ☑ astoņas²⁷⁷ pašvaldības ir prognozējušas potenciālos projekta ieņēmumus un/vai izdevumus; savukārt tikai Siguldas novada pašvaldība ir veikusi detalizētu Siguldas sporta kompleksa ieņēmumu – izdevumu analīzi²⁷⁸;
- ☑ sešas²⁷⁹ pašvaldības ir sadarbojušās ar attiecīgajiem nozares speciālistiem; piemēram, Jēkabpils pilsētas pašvaldība, īstenojot multifunkcionālās sporta halles projektu, ir ieguvusi²⁸⁰ Latvijas hokeja federācijas, Latvijas volejbola federācijas un Latvijas basketbola savienības viedokļus par projektu un tajā nepieciešamajiem precizējumiem;
- ☑ 12²⁸¹ pašvaldības ir apzinājušas līdzīgus projektus citās pašvaldībās, to īstenošanas pieredzi un pieļautās kļūdas; piemēram, Jelgavas novada pašvaldība, plānojot peldbaseina un sporta centra būvniecību, ir pētījusi²⁸² vairāku peldbaseinu celtniecības izmaksas un dažādu tehnisko risinājumu enerģijas patēriņu;

Neveicot iepriekš minētos soļus vai veicot tos nepilnīgi, pašvaldības nevar nodrošināt to īstenoto infrastruktūras attīstības projektu ekonomiskumu un efektivitāti, ekonomiski izdevīgāko risinājumu izvēli. Piemēram:

- ☑ Siguldas novada pašvaldība ir iegādājusies peldbaseina tablo 61 485 euro vērtībā²⁸³, lai gan LPF norāda²⁸⁴, ka baseina parametri neatbilst nedz valsts, nedz starptautiska

mēroga sacensību organizēšanai un pašvaldības pārstāvji nav sazinājušies ar LPF projektēšanas vai būvniecības gaitā; Pašvaldība informēja²⁸⁵, ka peldbaseinā tiek organizētas vietēja līmeņa peldēšanas un akvatlona sacensības, kurās tiek izmantota tablo laika fiksēšanas sistēma;

- ☑ Kuldīgas novada pašvaldībai nācās piešķirt papildu finansējumu 695 879,64 euro apmērā²⁸⁶ sporta skolas pārbūves un peldbaseina būvniecības projektam; finansējuma nepieciešamība saistīta gan ar papildu darbiem, kas atklājušies būvniecības laikā (piemēram, nepieciešamība koriģēt peldbaseina parametrus, veikt arheoloģisko izpēti), gan papildu vēlmju realizēšanu (piemēram, sāls istaba, bērnu baseins), kas nebija paredzētas sākotnējā projektā.

Revidentu vērtējums par Pašvaldību veiktajām darbībām nozīmīgu infrastruktūras attīstības projektu vadībā, izmantojot luksofora principu²⁸⁷, sniegts 4.tabulā.

4.tabula

Pašvaldība	Projekts	Projekta izmaksas, euro	Vai pašvaldība īsteno to iedzīvotājiem prioritārus projektus?	Vai ir apzināts nepieciešamais objekta apjoms un potenciālie apmeklētāji?	Vai ir analizēti ieņēmumi, izdevumi?	Vai pašvaldība ir sadarbojusies ar nozares profesionāļiem, apzinājusi citu pašvaldību pieredzi?	Vai ir veikti riska vadības pasākumi maksimālo projekta izmaksu kontrolei?	Vai ir analizēti projekta rezultāti, veiktas darbības lietotāju piesaistei?
Bauskas novads	Sporta skolas peldbaseins	3 366 215	●	●	●	●	●	●
	Sporta skolas sporta halle	4 049 181	●	●	●	●	●	n/a ²⁸⁸
Carnikavas novads	Pirmsskolas izglītības iestāde "Piejūra"	2 587 270	●	●	●	●	●	n/a
	Moduļu tipa ēka ²⁸⁹	3 496 295	●	●	●	●	●	n/a
Dundagas novads	Muzeja ēka "Pastnieki"	~399 999	●	●	●	●	●	●
	Ūdenssaimniecības attīstība, II kārtā	1 286 008	●	●	●	●	●	●
Jaunjelgavas novads	n/a ²⁹⁰		●	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Jaunpils novads	Pils kopējie projekti	94 853	●	●	●	●	●	●

Pašvaldība	Projekts	Projekta izmaksas, euro	Vai pašvaldība īsteno to iedzīvotājiem prioritārus projektus?	Vai ir apzināts nepieciešamais objekta apjoms un potenciālie apmeklētāji?	Vai ir analizēti ieņēmumi, izdevumi?	Vai pašvaldība ir sadarbojusies ar nozares profesionāļiem, apzinājusi citu pašvaldību pieredzi?	Vai ir veikti riska vadības pasākumi maksimālo projekta izmaksu kontrolei?	Vai ir analizēti projekta rezultāti, veiktas darbības lietotāju piesaistei?
	Jaunpils vidusskolas sporta laukums	464 875						
Jelgavas novads	Elejas sporta halle un peldbaseins	10 898 627 (prognose)						n/a
Jēkabpils pilsēta	Multifunkcionālā sporta halle	11 706 169						n/a
Krustpils novads	Variešu sākumskolas piebūve-sporta zāle	1 084 896						
Kuldīgas novads	Sporta skolas peldbaseins	3 286 101						
Ludzas novads	Ludzas ģimnāzijas peldbaseins	2 764 139						n/a
	Pildas pamatskolas siltināšana	676 474						
Rugāju novads	Rugāju stadions	849 818						
Salacgrīvas novads	Salacgrīvas peldbaseins	5 350 000 (prognose)						n/a
	Jahtotāju servisa ēka	1 278 532						n/a
Siguldas novads	Siguldas sporta centrs	12 238 295						
Stopiņu novads	Multifunkcionālais kultūras centrs	11 985 597						n/a
Valkas novads	Jāņa Cimzes ģimnāzijas internāts	1 600 000						n/a
	Valkas – Valgas dvīņu pilsētas centra attīstība	3 529 411				n/a		n/a

Zaļš – kritērijs izpildīts, dzeltens – kritērijs izpildīts daļēji, sarkans – kritērijs nav izpildīts vai konstatēti būtiski trūkumi. Apzīmējums n/a lietots objektiem, kas vēl nav nodoti ekspluatācijā vai citu iemeslu dēļ nav vērtējami konkrētā jautājuma ietvaros.

Vai Pašvaldības apzina objekta potenciālās uzturēšanas izmaksas?

Plānojot infrastruktūras attīstību, pašvaldībai jāņem vērā ne tikai sagaidāmās projektēšanas un būvniecības izmaksas, bet jāapzina arī objekta uzturēšanas izmaksas un to ietekme uz pašvaldības budžetu. Ņemot vērā, ka infrastruktūras attīstība lielākoties tiek finansēta ar Valsts kases aizņēmuma palīdzību un dažādu veidu būvju ekspluatācijas laiks var svārstīties no 15 gadiem (piemēram, brīvdabas sporta laukumiem un estrādēm) līdz pat 150 gadiem (monolītām ēkām ar dzelzsbetona vai betona karkasu)²⁹¹, pašvaldībai jāizvērtē, vai objekta uzturēšana neradīs pārmērīgu slogu pašvaldības budžetam.

Turklāt jāņem vērā, ka sabiedriski svarīgu funkciju īstenošanai paredzētos objektus (piemēram, sporta būves, kultūras centrus) visu to darbības laiku var nākties dotēt no pašvaldības budžeta, jo ieņēmumi no maksas pakalpojumiem nespēs segt objekta uzturēšanas izdevumus. Ja vien pašvaldība nav paredzējusi budžeta ienākumu palielinājumu, uzturēšanas izdevumu pieaugums nozīmē, ka pieejamā finansējuma apmērs citu funkciju īstenošanai tiks samazināts.

Tomēr tikai septiņās²⁹² pašvaldības revidentiem sniedza apliecinājumu par nozīmīgu infrastruktūras objektu²⁹³ sagaidāmo uzturēšanas izmaksu izvērtējumu pirms projekta īstenošanas.

Piemēram:

- ☉ Bauskas novada pašvaldība sagatavoja uzturēšanas izdevumu prognozes gan pirms Bērnu un jaunatnes sporta skolas peldbaseina²⁹⁴, gan sporta halles²⁹⁵ būvniecības, aprēķinot atlīdzībai, komunālajiem pakalpojumiem un citu uzturēšanas izmaksu segšanai nepieciešamo līdzekļu apjomu;
- ☉ Salacgrīvas novada pašvaldības pasūtītajā peldbaseina ieceres priekšizpētē ir iekļauta izdevumu analīze dažādiem ienākumu modeļiem²⁹⁶, savukārt ERAF līdzfinansētajā jahtotāju servisa ēkas būvniecības projektā norādīts²⁹⁷, ka ostas pārvaldes administrācijas un jahtotāju servisa ēkas galvenās uzturēšanas izmaksas veido apkure un siltā ūdens nodrošināšana, tādēļ ir veikti aprēķini par dažādu veidu apkures un siltā ūdens apgādes iespējām.

Vēl četras²⁹⁸ pašvaldības ir veikušas daļēju uzturēšanas izmaksu izvērtējumu, neveicot aprēķinus vai analīzi, bet ņemot vērā līdzīgu objektu darbības izmaksas. Piemēram, Ludzas novada pašvaldība prognozē²⁹⁹, ka peldbaseina uzturēšanas izmaksas varētu būt apmēram 200 000 *euro* gadā.

Pašvaldības bieži pilnībā neapzina objekta uzturēšanas izmaksu ietekmi uz pašvaldības budžetu ilgtermiņā

Tomēr objektu faktisko uzturēšanas izdevumu analīze liecina, ka pašvaldību prognozes par objekta darbību bieži vien ir optimistiskākas nekā patiesie darbības rezultāti pēc objektu ekspluatācijas uzsākšanas. To ilustrē Bauskas, Siguldas un Kuldīgas novada peldbaseinu uzturēšanas izdevumi 2018.gadā.

Bauskas novada pašvaldība

Bauskas novada pašvaldība peldbaseina uzturēšanu jau sākotnēji plānoja dotēt no pašvaldības budžeta, prognozējot³⁰⁰, ka baseina ekspluatācijas izdevumi gadā sasniegs 239 113 *euro* un objektam būs nepieciešama dotācija 108 376 *euro* apmērā. Faktiskie peldbaseina uzturēšanas izdevumi 2018.gadā sasniedza³⁰¹ 282 898 *euro*, savukārt dotācija 252 424 *euro* apmērā vairāk nekā divas reizes pārsniedza plānoto. Tātad objekta sekmīgas darbības nodrošināšanai un izdevumu segšanai ir nepieciešama pašvaldības dotācija – tā veido 68% no peldbaseina ieņēmumiem 2018.gadā un 48% no plānotajiem ieņēmumiem 2019.gadā.

Siguldas novada pašvaldība

Arī Siguldas novada pašvaldība jau sākotnēji peldbaseinu ir plānojusi kā sociālu objektu, apzinoties³⁰², ka gadā tam būs nepieciešama dotācija vismaz 140 000 *euro* apmērā.

Pašvaldība sporta kompleksu ir iznomājusi³⁰³ pašvaldības kapitālsabiedrībai³⁰⁴ SIA “Siguldas Sporta serviss”, un ir veikusi samaksu kapitālsabiedrībai 1 047 029,32 *euro* apmērā³⁰⁵ par sporta nodarbību nodrošināšanu (piemēram, vispārējās izglītības iestāžu sporta nodarbībām, Siguldas sporta skolas peldēšanas nodarbībām) laika periodā no 2017.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 30.aprīlim. Tai pašā laikā kapitālsabiedrība neveic nomas maksājumus pilnā apmērā, un virkne rīcību liecina, ka kapitālsabiedrībai ir finansiālas grūtības:

- ☑ sākotnēji paredzētā nomas maksa gada laikā ir samazināta³⁰⁶ par 70%, nosakot³⁰⁷ to 5341,55 *euro* mēnesī; kapitālsabiedrība lūgumā³⁰⁸ samazināt nomas maksu atsauca uz normatīvajā aktā³⁰⁹ paredzēto iespēju pārskatīt nomas maksu, ja ir mainījušies objekta pārvaldīšanas izdevumi, un norāda, ka kompleksa ekspluatācija un attīstība prasa lielākus finanšu līdzekļus nekā sākotnēji tika aprēķināts;
- ☑ lai gan puses vienojās³¹⁰ par nomas maksas atlikto maksāšanu un maksājumi pilnā apmērā bija jāveic tikai no 2018.gada 1.septembra, tas netiek darīts; līdz 2019.gada

Lai gan Siguldas novada pašvaldība nesaņem nomas maksu par kapitālsabiedrībai iznomāto sporta kompleksu, tā pilnā apmērā apmaksā izrakstītos rēķinus 1 047 029,32 *euro* apmērā

maijam deviņu ikmēneša maksājumu vietā veikti tikai divi³¹¹ pārskaitījumi kopumā 32 899,74 *euro* apmērā;

- ☺ pašvaldības pieaicinātais zvērinātais revidents ziņojumā vadībai³¹² norāda, ka kapitālsabiedrības parāds pieaudzis līdz 385 838 *euro* un aicina izvērtēt kapitālsabiedrības spēju nokārtot saistības pret pašvaldību;
- ☺ kapitālsabiedrības pirmajā darbības izvērtējumā konstatēts³¹³, ka faktiskās izmaksas vairākās pozīcijās būtiski atšķiras no iepriekš plānotajām, tādēļ jāvērtē, piemēram, energoefektivitātes uzlabošanas iespējas; tāpat norādīts, ka būtiski pārbaudīt, vai pakalpojumu cenas nav zemākas par pašizmaksu.

Peldbaseina faktisko uzturēšanas izdevumu un apsaimniekošanas modeļa analīze liecina par pārāk optimistiskām prognozēm un nepilnībām objekta finanšu plūsmas plānošanas procesā, kā rezultātā kapitālsabiedrībai ir grūtības nokārtot savas saistības pret pašvaldību.

Kuldīgas novada pašvaldība

Kuldīgas novada pašvaldības sporta kompleksa (peldbaseins, sporta zāle, naktsmītnes) ieņēmumi 2018.gadā sasniedza³¹⁴ 81 525 *euro*, bet izdevumi bija gandrīz trīs reizes lielāki – 234 964 *euro*. 2018.gada laikā ieņēmumi, salīdzinot ar atklāšanas mēneša (2018.gada janvāra) ieņēmumiem, ir samazinājušies par apmēram 27%³¹⁵, mēnesī vidēji sasniedzot 8 000 *euro*.

2018.gada vasarā peldbaseins tika slēgts apkopei jūlijā un augustā. Tā kā peldbaseins arī 2018.gada jūnijā bija maz apmeklēts, iedzīvotājiem izvēloties atpūtu pie dabīgajām ūdens tilpnēm, tad 2019.gadā Pašvaldība baseinu slēgs³¹⁶ jau uz trim mēnešiem. Minētā situācija atspoguļo nepieciešamību laicīgi plānot objekta iespējamo noslodzi un ietekmi uz pašvaldības budžetu.

Nepieciešamību rūpīgi izvērtēt plānotā infrastruktūras objekta ietekmi uz pašvaldības budžetu ilustrē arī Rugāju novada, Salacgrīvas novada un Stopiņu novada pašvaldībās konstatētie piemēri.

Rugāju novada pašvaldība

Rugāju stadiona būvniecībā ieguldīti 849 818,16 *euro*, un tā derīgās lietošanas laiks būs beidzies 2022.gadā³¹⁷, tomēr par stadiona būvniecībai ņemtajiem kredītiem 703 863 *euro* apmērā pašvaldība maksājumus turpinās veikt vēl 21 gadu³¹⁸ pēc tam. Turklāt saskaņā ar LFF sniegto informāciju futbola laukuma mākslīgais segums ir

jāatjauno vismaz vienreiz 12 gados un laukumam ar izmēriem 100x64 izmaksas būtu 250 000 *euro*. Līdz ar to pastāv risks, ka pašvaldībai būs jāveic norēķini par objektu, kas pilnībā vai daļēji vairs nebūs piemērots ekspluatācijai.

Salacgrīvas novada pašvaldība

Salacgrīvas novada pašvaldības pasūtītajā peldbaseina būvniecības priekšizpētē prognozēts, ka zemu ieņēmumu scenārijā peldbaseina gada ieņēmumi varētu sasniegt 524 651 *euro*³¹⁹, tai skaitā dažādas peldēšanas nodarbības³²⁰ dotu 414 103 *euro*, ūdenspolo nodarbības 24 000 *euro*, trenāžieru zāle 12 390 *euro*. Peldbaseina izdevumi minētajā scenārijā paredzēti 622 862 *euro* apmērā, objektam strādājot ar 98 211 *euro* zaudējumiem gadā.

Pašvaldībās, kurās peldbaseini jau nodoti ekspluatācijā, sporta kompleksu ieņēmumi 2018.gadā (neskaitot pašvaldību veiktos maksājumus) sasniedza 81 525 *euro* (Kuldīgas novadā)³²¹, 117 177,30 *euro* (Bauskas novadā)³²² un 393 772 *euro*³²³ (Siguldas novadā, summa iekļauj kopējos Siguldas sporta centra ieņēmumus par sporta spēļu un trenāžieru zālēm, peldbaseinu). Ņemot vērā šos datus, pastāv risks, ka Salacgrīvas peldbaseinā netiks sasniegts prognozētais ieņēmumu līmenis, kā arī Salacgrīvas novada pašvaldība nav pilnībā apzinājusies peldbaseina uzturēšanas izmaksu slogu uz pašvaldības budžetu.

Stopiņu novada pašvaldība

Stopiņu novada pašvaldība būvē multifunkcionālo kultūras centru, kura izmaksas tiek plānotas 12 135 265 *euro* apmērā. Pašvaldība prognozē³²⁴, ka kultūras centra uzturēšanas izdevumi gadā veidos 50 199 *euro*, savukārt esošo kultūras funkcijām izmantoto ēku uzturēšanas izdevumi ir 29 030 *euro*. Tātad uzturēšanas izdevumi pieaugs par 21 169 *euro*. Tā kā nolietojuma norma³²⁵ monolītām dzelzsbetona būvēm ir 150 gadi, gadā izmaksās tiks atzīts 80 902 *euro*.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Pašvaldības kopējas izmaksas par šobrīd piedāvātajiem un sniegtajiem pakalpojumiem pieaugs par 102 071 *euro* gadā jeb 352%, ja netiks piedāvāti jauni pakalpojumi.

Iepriekš minētie Bauskas, Kuldīgas, Rugāju, Salacgrīvas, Siguldas novadu piemēri nepārprotami liek secināt, ka Pašvaldības nepietiekami un objektīvi kritiski neizvērtē jaunu infrastruktūras objektu uzturēšanas potenciālās izmaksas, kas rada būtisku slogu pašvaldības budžetam, atsevišķos gadījumos pat infrastruktūras apsaimniekotāja – pašvaldības kapitālsabiedrības – maksāspējas

riskus. Iepriekš neparedzētie izdevumi samazina pašvaldību spējas pilnvērtīgi izpildīt citas funkcijas vai sniegt pakalpojumus pienācīgā apjomā vai kvalitātē.

Vai Pašvaldības veic riska vadības pasākumus projekta izmaksu kontrolei?

Īstenojot infrastruktūras projektus, pašvaldība var saskarties ar dažādu veidu riskiem, tai skaitā neplānotu būvniecības izmaksu sadārdzinājumu, ārējā finansējuma nepieejamību projekta īstenošanai, objekta ieņēmumu un uzturēšanas izdevumu neatbilstību plānotajam. Projektu vadībā ir atzīts³²⁶, ka riskus ir iespējams un nepieciešams identificēt un ir jāveic pasākumi to uzraudzībai un kontrolei, lai samazinātu draudus projekta mērķu sasniegšanai. Risku vadības pasākumu nepieciešamību ilustrē Pašvaldībās konstatētie gadījumi:

- ☺ Dundagas novada pašvaldības teritorijā atrodas nepabeigta sporta halles jaunbūve, kuras celtniecība tika pārtraukta ekonomiskās krīzes laikā un kura pašvaldībai tās funkciju īstenošanai nav nepieciešama³²⁷; projekta finansēšanai pašvaldība saņēma Valsts kases aizņēmumu 525 516 *euro* apmērā, taču sporta halle joprojām netiek izmantota un apsaimniekota, pašvaldībai nav izdevies arī objektu pārdot³²⁸;
- ☺ Bauskas novada pašvaldība jau kopš 2012.gada cenšas iegūt finansējumu Centrālās bibliotēkas būvniecības projekta īstenošanai; tā kā pašvaldība cenšas piesaistīt Eiropas Savienības fondu finansējumu, pašvaldība jau vairākas reizes ir pārstrādājusi būvprojektu, lai pielāgotu to mainīgajiem kritērijiem³²⁹, šim mērķim izlietojot³³⁰ vairāk nekā 270 000 *euro*.

Revidējamajā laika posmā būvniecības procesu ir ietekmējis gan straujš būvniecības apjoma kāpums un izmaksu sadārdzinājums, gan arī būvprojektu kvalitāte – Pašvaldības norāda³³¹, ka ir saskārušās ar nekvalitatīviem būvprojektiem un projektēšanas nepilnībām, kas jānovērš būvniecības gaitā, kā arī kavētiem projektu nodošanas termiņiem. Minētie apstākļi ietekmē arī Pašvaldību iespējas īstenot to iecerētos projektus plānotajā apjomā un paredzētā finansējuma ietvaros: 11³³² pašvaldības revidentiem sniedza informāciju par situācijām, kad kontroltāmē paredzētās izmaksas ir būtiski atšķirušās no iepirkuma rezultātā piedāvātās līgumcenas.

Piecas³³³ pašvaldības savā praksē ir ieviesušas sistemātiskus pasākumus būvniecības izmaksu prognozēšanai un kontrolei, piemēram:

- ☑ Kuldīgas novada pašvaldība savā praksē ir ieviesusi³³⁴ divu veidu risinājumus, iepirkuma nolikumā paredzot, ka: 1) iepirkums tiek pārtraukts, ja pretendenta finanšu piedāvājums pārsniedz pašvaldībai pieejamos finanšu resursus; 2) finanšu nepietiekamības gadījumā tiks samazināts veicamo darbu apjoms un tiek “nedefinētas no iepirkuma izslēdzamās veicamo darbu pozīcijas izslēgšanas secībā”;
- ☑ Valkas novada pašvaldība, nosakot paredzamo iepirkuma līgumcenu, pieņem³³⁵ – ja no kontroltāmes sagatavošanas līdz būvdarbu uzsākšanai ir pagājuši 6 mēneši, būvdarbu sadārdzinājums varētu būt līdz 10% no kontroltāmes;
- ☑ Jēkabpils pilsētas pašvaldība ir izstrādājusi kvalitātes vadības procesus³³⁶ projektu plānošanai un īstenošanai, būvprojekta izstrādāšanai un būvniecības procesa pārraudzībai, kas nosaka kārtību budžeta un līgumu izpildes kontrolei.

Pārējās revīzijas izlasē iekļautajās pašvaldībās nav noteiktas procedūras vai nav sistemātisku kritēriju, kas ierobežotu infrastruktūras objektu būvniecības izmaksu maksimālo summu, lēmumi par iepirkumu pārtraukšanu vai paredzētā būvobjekta samazināšanu tiek pieņemti, izvērtējot katru individuālo gadījumu.

3.4. Vai Pašvaldības izvērtē infrastruktūras objektu darbības rezultātus?

Lai novērtētu infrastruktūras objekta ekonomiskumu un efektivitāti, regulāri jāizvērtē projekta īstenošanas plānotie un faktiskie rezultāti, tai skaitā faktiskās ekspluatācijas izmaksas, objekta noslodze, ieņēmumi no maksas pakalpojumiem (ja tādi objektā ir paredzēti). Pašvaldību īstenojamie objekti pamatā ir paredzēti sabiedrisku funkciju nodrošināšanai, un Pašvaldības apzinās, ka to uzturēšana nenesīs peļņu un būs jādotē no pašvaldības budžeta. Tomēr no racionāla finanšu līdzekļu izmantošanas aspekta ir būtiski veicināt objekta maksimālu noslodzi, tai skaitā, sekmējot objekta pieejamību iedzīvotājiem (piemēram, nosakot elastīgu peldbaseina darba laiku skolēnu brīvdienā laikā), gan veicot objekta popularizēšanas pasākumus.

Revīzijas laikā desmit³³⁷ pašvaldības revidentiem sniedza dokumentāru apstiprinājumu par objektu³³⁸ darbības faktisko rezultātu (noslodzes, ieņēmumu, ekspluatācijas izmaksu u.c.) apkopošanu (neskaitot Eiropas Savienības fondu finansētos projektus, kuri paredz obligātu faktisko rezultātu apkopošanu projekta pārskata periodā). Piemēram, Carnikavas pašvaldība pie promenādes uz jūru ir izvietojusi gājēju un velosipēdistu plūsmas mēraparātus, kas ļauj pašvaldībai iegūt datus³³⁹ par apmeklētāju skaitu un to kustības virzieniem.

Taču tikai trīs³⁴⁰ pašvaldības ir veikušas arī padziļinātu to rīcībā esošo datu analīzi un izdarījušas secinājumus par nepieciešamajiem uzlabojumiem objektu darbībā:

- ☑ Bauskas novada pašvaldība ir apkopojusi datus par peldbaseina apmeklējumu un ienākumiem 2018.gadā, secinot, ka peldbaseina noslogojums atbilst plānotajam³⁴¹; pašvaldība veica arī peldbaseina būvniecības projekta administratīvās ieviešanas efektivitātes izvērtēšanu, apzinot projekta rezultātus, nozīmīgākos riskus, kas īstenojās projekta ieviešanas laikā, un izstrādājot ieteikumus līdzīgu projektu ieviešanā;
- ☑ Valkas novada pašvaldība ir analizējusi³⁴² divu pagastu³⁴³ siltumenerģijas izmaksas pirms un pēc katlu mājas modernizācijas, izvērtējot izmaksu izmaiņas atsevišķās pozīcijās un secinot, ka kopējās katlu māju ekspluatācijas izmaksas nepieaug vai pat nedaudz samazināsies;
- ☑ Siguldas novada pašvaldība pastāvīgi vērtē³⁴⁴ kapitālsabiedrības SIA “Siguldas Sporta serviss”, kurai iznomāts Siguldas sporta centrs, darbību; izvērtējumos ir apzināti kompleksa darbības rādītāji un nepieciešamās darbības to uzlabošanai, piemēram:
 - norādīts³⁴⁵, ka jāizvērtē iespēja paplašināt baseina noslodzi vasaras periodā, piesaistot pirmsskolas bērnus un vecākus peldētāpmācībai;
 - norādīts³⁴⁶, ka 2018.gada karstā vasara ir būtiski samazinājusi ienākumu apjomu salīdzinājumā ar 2017.gada vasaru, taču pārējos mēnešos darbības ienākumi pārsniedz 2017.gada līmeni, 2018.gada oktobrī sasniedzot rekordlielu ienākumu apjomu; pamatojums: aktīvs mārketinga, augošs pakalpojumu klāsts, cenu un atlaižu politikas pilnveidošana.

Ja Pašvaldības neapkopo un neanalizē datus par to izveidoto infrastruktūras objektu darbību, to rīcībā nav informācijas pamatotu

lēmumu pieņemšanai par nepieciešamajiem uzlabojumiem objektu ekspluatācijā, piemēram, iespējām optimizēt izmaksas vai mainīt objekta darba laiku, lai optimālāk pielāgotos apmeklētāju plūsmai. To ilustrē Dundagas novada pašvaldības piemērs.

Dundagas novada pašvaldības īstenotā ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstības projekta 1.kārtas rezultatīvie rādītāji (pieslēgumu skaits) nav sasniegti. Savukārt projekta 2. kārtas īstenošanā pašvaldība finanšu riska (projekta sadārdzinājums) ietekmi un iestāšanās varbūtību³⁴⁷ ir novērtējusi kā zemu, bet nav vērtēts³⁴⁸, kāda būs ietekme, ja netiks nodrošināta rezultatīvo rādītāju sasniegšana, kā arī nav veikti aprēķini par projekta īstenošanas un rezultatīvo rādītāju sasniegšanas ietekmi uz ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifiem.

Ieteikumi

Lai nodrošinātu ekonomisku rīcību ar pašvaldības finanšu līdzekļiem un efektīvu projektu īstenošanu, Pašvaldībām pilnveidot attīstības plānošanas, stratēģiskās vadības, projektu vadības un finanšu vadības un kontroles procesus, tai skaitā:

- ☑ noteikt konkrētas, no iedzīvotāju vajadzībām izrietošas prioritātes infrastruktūras attīstībai īstermiņā un ilgtermiņā;
- ☑ veicināt labo praksi savstarpēji papildinošu infrastruktūras projektu īstenošanā gan novada ietvaros, gan starpnovadu sadarbībā;
- ☑ pirms projekta īstenošanas apzināt tā potenciālo mērķauditoriju un noslodzi, ņemot vērā teritorijas attīstības tendences;
- ☑ pirms projekta īstenošanas analizēt tā potenciālos ieņēmumus un izdevumus, īpašu vērību pievēršot uzturēšanas izdevumu apzināšanai un to ietekmes uz pašvaldības budžetu novērtēšanai;
- ☑ ieviest riska vadības pasākumus sistemātiskai projektu īstenošanas maksimālo izmaksu kontrolei;
- ☑ regulāri apkopot un analizēt datus par Pašvaldību izveidoto infrastruktūras objektu darbību, apmeklētības un finanšu darbības rādītājiem, lai nodrošinātu to ekonomisku un efektīvu darbību.

Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir iegūt pārlicību, ka laika posmā no 2015.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 30.jūnijam Pašvaldības infrastruktūras attīstības projektu plānošanu, īstenošanu un finansēšanu ir veiktu atbilstoši normatīvajam regulējumam, tiesību principiem, lietderības aspektiem un projektu vadības labajai praksei un ka Finanšu ministrijas izveidotā aizdevumu piešķiršanas sistēma ir sekmējusi ilgtspējīgu un lietderīgu infrastruktūras attīstības projektu finansēšanu.

Juridiskais pamatojums

Likumības un lietderības revīzija "Pašvaldību infrastruktūras objektu un projektu finansēšanas sistēmas, procesa un kritēriju atbilstība racionālas finanšu līdzekļu izlietošanas, efektivitātes un ilgtspējas principiem" veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles 2018.gada darba plānu un Piekta revīzijas departamenta 2018.gada 1.oktobra revīzijas grafiku Nr.2.4.1-38/2018 un 2018.gada 10.oktobra un 2018.gada 28.februāra revīzijas grafika grozījumiem.

Revīzija veikta Bauskas novada, Carnikavas novada, Dundagas novada, Jaunjelgavas novada, Jaunpils novada, Jelgavas novada, Krustpils novada, Kuldīgas novada, Ludzas novada, Rugāju novada, Salacgrīvas novada, Siguldas novada, Stopiņu novada, Valkas novada, Jēkabpils pilsētas pašvaldībās un Finanšu ministrijā.

Revīziju veica revīzijas grupas vadītāja valsts revidente juriste Baiba Bebre, vecākais valsts revidents Jānis Lielkalns (līdz 2019.gada 18.martam), valsts revidente juriste Guna Rudzīte, valsts revidente Ingūna Vanaga, valsts revidents Jānis Aleksāns un valsts revidents Pēteris Bricis.

Revidentu un revidējamās vienības atbildība

Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

Pašvaldība ir atbildīga par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Finanšu ministrija ir atbildīga par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzija ir par pašvaldību darbību laika posmā no 2015.gada janvāra līdz 2019.gada jūnijam.

Mērķis – pašvaldību infrastruktūras projektu plānošanas, īstenošanas un finansēšanas sistēmas izvērtējums

Revīzijas apjoms un ierobežojums

Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārlicību par revīzijas apjomā iekļauto revidējamo vienību – piecpadsmit pašvaldību – rīcības tiesiskumu, ekonomiskumu un efektivitāti, izlietojot valsts aizņēmuma līdzekļus infrastruktūras attīstībai, un Finanšu ministrijas izveidotās pašvaldību infrastruktūras projektu finansēšanas sistēmas darbības efektivitāti.

Revīzijā vērtēta izlasē iekļauto pašvaldību un Finanšu ministrijas veikto darbību atbilstība normatīvajam regulējumam un revidentu noteiktajiem no projektu, finanšu un stratēģiskās vadības un labas pārvaldības principiem izrietošiem kritērijiem. Revīzijā netiek vērtēta Pašvaldību veikto iepirkumu atbilstība publiskos iepirkumus reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, kā arī netiek vērtēta Pašvaldību īstenoto būvdarbu atbilstība tiesiskajam regulējumam.

Revīzija veikta par laika posmu no 2015.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 30.jūnijam.

Vērtēšanas kritēriji

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
1.1. Vai pašvaldību infrastruktūras attīstības projektu finansēšanas sistēma, tām aizņemoties nepieciešamos līdzekļus Valsts kasē, nodrošina kontroli pār to, vai pašvaldības to iesniegtajos pieteikumos ir ietvērušas projekta ekonomiskuma un efektivitātes pamatojumu?	Pašvaldību infrastruktūras attīstības projektu finansēšanas sistēmas novērtēšanas kritēriji: (100%):	Sistēma nenodrošina pilnvērtīgu kontroli pār pieteikumos ietvertu projekta nepieciešamības pamatojumu (50%):
	<ul style="list-style-type: none">• Padome izvērtē Pašvaldību sagatavotos aizņēmumu pieteikumus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un tās izstrādātajām vadlīnijām projektu pieteikumu sagatavošanai (20%).• Padome savas kompetences ietvaros izvērtē aizņēmuma pieteikumus kontekstā ar Pašvaldību attīstības prioritātēm (20%);	<ul style="list-style-type: none">☉ Kritērijs izpildīts – Padome izvērtē pieteikumus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei (20%).☉ Kritērijs izpildīts daļēji – vērtējot aizņēmuma pieteikumu atbilstību normatīvajos aktos noteiktajiem aizņēmuma mērķiem, Padome

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
	<ul style="list-style-type: none"> • Padome ir vērtējusi Pašvaldību infrastruktūras projektu finansēšanas sistēmas darbību kopumā un izstrādājusi priekšlikumus sistēmas pilnveidošanai un efektivitātes uzlabošanai (10%); • Aizņēmumu pieteikumu izvērtēšanas sistēma nodrošina objektīvu informāciju projekta (aizņēmuma) pieteikuma izvērtēšanai un pamatota lēmuma pieņemšanai (50%). 	<p>atsevišķos gadījumos ņem vērā arī pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos noteikto. (10%).</p> <p>☑ Kritērijs izpildīts – Padome veic darbības pašvaldību aizņēmumu sistēmas efektivitātes uzlabošanai (10%).</p> <p>☑ Kritērijs izpildīts daļēji – aizņēmumu pieteikumu izvērtēšanas sistēma nenodrošina iespēju noraidīt projektus, kurus prioritāti, ekonomiskumu, efektivitāti un ilgtspēju pašvaldība nav pietiekami pamatojusi. Projektu apraksti lielākoties ir vispārīgi un iekļauj minimālu informāciju par projektu. (10%).</p>
1.2. Vai Pašvaldība ir noteikusi un mērķtiecīgi īsteno infrastruktūras attīstības projektus, kas ir prioritāri Pašvaldības problēmu un iedzīvotāju vajadzību risināšanai?	<ul style="list-style-type: none"> • Pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos ir definētas prioritātes Pašvaldības problēmu risināšanai un vajadzību nodrošināšanai (15%), tai skaitā³⁴⁹: <ul style="list-style-type: none"> ○ prioritātes ir noteiktas, pamatojoties uz Pašvaldības rīcībā esošo datu analīzi un esošās situācijas izvērtējumu (piemēram, iedzīvotāju aptaujas, SVID analīze, satiksmes intensitātes mērījumi) (5%); ○ pašvaldības izstrādātajā investīciju plānā iekļautie projekti ir prioritizēti atbilstoši attīstības plānošanas dokumentos identificētajām problēmām, vajadzībām un mērķiem 	<p>Pašvaldības daļēji nosaka un īsteno pašvaldības iedzīvotājiem prioritārus projektus (8%):</p> <p>☑ Kritērijs izpildīts daļēji – tikai daļā Pašvaldību ir noteiktas konkrētas, no iedzīvotāju vajadzībām izrietošas prioritātes infrastruktūras attīstībai (5%).</p>

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
	<p>(5%);</p> <ul style="list-style-type: none"> Pašvaldība atbilstoši tās noteiktajām prioritātēm finansē projektu īstenošanu (5%). 	<ul style="list-style-type: none"> ☉ Kritērijs izpildīts daļēji – daļa Pašvaldību īsteno arī projektus, kas neatbilst to attīstības plānošanas dokumentiem (3%).
<p>1.3. Vai Pašvaldība, plānojot un īstenojot infrastruktūras attīstības projektus, izvērtē projektu ieceres citās jomās, kā arī līdzīgu jomu projektus kaimiņu pašvaldībās, lai nodrošinātu saskaņotu un lietderīgu infrastruktūras attīstību?</p>		
	<ul style="list-style-type: none"> Pašvaldība nodrošina infrastruktūras projektu saskaņotību ar projektiem citās Pašvaldības funkciju jomās (15%), tai skaitā: <ul style="list-style-type: none"> Pašvaldība ir ņēmusi vērā iedzīvotāju iekšējo mobilitāti, sekmējot infrastruktūru, kas savieno dzīvojamus rajonus ar novada centru un nozīmīgiem infrastruktūras objektiem (5%); Pašvaldība nodrošina savstarpēji papildinošu infrastruktūras projektu savstarpējo saskaņotību³⁵⁰ un neīsteno pretējos attīstības virzienos vērstus projektus³⁵¹ (10%); Pašvaldība nodrošina infrastruktūras projektu saskaņotību ar kaimiņu novadu plānotajiem un īstenotajiem projektiem (10%), tai skaitā: <ul style="list-style-type: none"> Pašvaldība ir ņēmusi vērā iedzīvotāju starpnovadu mobilitāti, sekmējot infrastruktūru, kas koordinēti savieno nozīmīgus infrastruktūras objektus (5%); Pašvaldība, plānojot jaunu infrastruktūras objektu būvniecību, ir nodrošinājusi, ka funkcionāli nekonkurēs ar kaimiņu novados esošo un plānoto infrastruktūru, kā arī vērtējusi sadarbības iespējas novadu starpā, tai skaitā iespējas saskaņot savstarpēji papildinošu³⁵² projektu iepirkumu veikšanas un 	<p>Pašvaldības daļēji nodrošina saskaņotu infrastruktūras attīstību (14%):</p> <ul style="list-style-type: none"> ☉ Kritērijs izpildīts daļēji – tikai daļā Pašvaldību identificēti projekti, kuros ņemta vērā iedzīvotāju iekšējā mobilitāte un uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamā infrastruktūra (3%). ☉ Kritērijs izpildīts daļēji – tikai daļā Pašvaldību identificēta labā prakse savstarpēji papildinošu projektu īstenošanā (5%). ☉ Kritērijs izpildīts daļēji – tikai daļā Pašvaldību identificēta labā prakse starpnovadu sadarbības veicināšanā (3%). ☉ Kritērijs izpildīts daļēji – tikai daļā Pašvaldību izvērtējusi plānoto objektu starpnovadu mērogā (3%).

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
	būvniecības laika periodus (5%).	
1.4. Vai Pašvaldība īsteno projektus saskaņā ar tās finansiālajām iespējām?		
<ul style="list-style-type: none"> ● Pašvaldība pirms projekta īstenošanas ir veikusi izpēti un aprēķinus, lai apzinātu infrastruktūras objekta iespējamo finanšu plūsmu (35%), tai skaitā: <ul style="list-style-type: none"> ○ Pašvaldība ir apzinājusi objekta mērķauditoriju un potenciālo noslodzi, tai skaitā ņemot vērā demogrāfiskās tendences Pašvaldībā un tās apkārtējās teritorijās (5%); ○ Pašvaldība ir apzinājusi nepieciešamo infrastruktūras objekta apjomu un vajadzību pēc noteiktiem izmantošanas veidiem (tai skaitā telpu veidiem un platības) (5%); ○ Pašvaldība ir veikusi potenciālo ieņēmumu un izdevumu (tai skaitā uzturēšanas izdevumu) apkopojumu un/vai analīzi (5%), vērtējot ietekmi uz Pašvaldības budžetu nākotnē (5%); ○ Pašvaldība projekta plānošanas un īstenošanas gaitā ir sadarbojusies ar nozares profesionāļiem (valsts iestādes, nozares asociācijas u.c.) (5%); ○ Pašvaldība ir apzinājusi līdzīgus projektus citās pašvaldībās un to īstenošanas pieredzi, tai skaitā ir izvērtējusi iespējas izmantot līdzīgos projektos izmantotos tehniskos risinājumus (5%); ○ Pašvaldība, vērtējot ilgtermiņa aizņemšanos, investē projektos, kas veicina ekonomisko aktivitāti (5%). ● Pašvaldība ir īstenojusi risku vadības pasākumus, lai kontrolētu un mazinātu projekta īstenošanas gaitā un objekta ekspluatācijas gaitā iespējamus riskus, tai skaitā (15%): <ul style="list-style-type: none"> ○ Pašvaldībā tiek veiktas sistemātiskas darbības, lai kontrolētu un vajadzības 		<p>Pašvaldības daļēji veic izpēti par projekta finanšu plūsmu (20%):</p> <ul style="list-style-type: none"> ⊙ Kritērijs izpildīts daļēji – tikai daļa Pašvaldību izvērtējusi potenciālo mērķauditoriju un noslodzi (3%). ⊙ Kritērijs izpildīts daļēji – tikai daļa Pašvaldību izvērtējusi, kāds apjoms un telpu veidi objektā nepieciešami (3%). ⊙ Kritērijs izpildīts daļēji – tikai daļa Pašvaldību analizējusi sagaidāmos ieņēmumus un izdevumus (3%). ⊙ Kritērijs izpildīts daļēji – tikai daļa Pašvaldību laicīgi ir konsultējušās ar atbilstošajām nozares organizācijām (3%). ⊙ Kritērijs izpildīts daļēji – tikai daļa Pašvaldību apzinājušās līdzīgu projektu īstenošanas pieredzi (3%). ⊙ Kritērijs izpildīts – visās Pašvaldībās konstatēti projekti, kuru mērķis ir ekonomiskās aktivitātes veicināšana (5%). <p>Pašvaldības daļēji tiek veikti riska vadības pasākumi (11%):</p> <ul style="list-style-type: none"> ⊙ Kritērijs izpildīts daļēji – tikai daļa Pašvaldību veic

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
	<p>gadījumā ierobežotu būvniecības izmaksu maksimālo summu (5%);</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Pašvaldība pēc objekta nodošanas ekspluatācijā ir apzinājusi objekta ekspluatācijas izmaksas, noslodzi, ieņēmumus no maksas pakalpojumiem (ja tādi paredzēti) un citus datus par objekta izmantošanu (5%); ○ Pašvaldība ir veikusi pasākumus, lai veicinātu objekta izmantošanu (tai skaitā pasākumus objekta popularizēšanai un apmeklētāju piesaistei, ja objekts paredzēts apmeklētāju uzņemšanai) (5%). 	<p>sistemātiskas darbības nolūkā kontrolēt maksimālās projekta īstenošanas izmaksas (3%).</p> <ul style="list-style-type: none"> ☉ Kritērijs izpildīts daļēji – lai gan lielākajai daļai Pašvaldību ir pieejami dati par objekta darbības rezultātiem, tikai dažas Pašvaldības veic to padziļinātu analīzi (3%). ☉ Kritērijs izpildīts – Pašvaldības veic pasākumus sabiedrības informēšanai un piesaistei (5%).

Revīzijas metodes

Revīzijā izmantotas šādas galvenās metodes:

- ☉ analizēti jomas darbību reglamentējošie ārējie normatīvie akti un Pašvaldību iekšējais normatīvais regulējums, kā arī par jomas darbību veiktie pētījumi;
- ☉ vērtēta Pašvaldību attīstības plānošanas sistēma, attīstības plānošanas sasaiste ar budžeta plānošanu, uzraudzības un kontroles sistēma;
- ☉ vērtēti Pašvaldību izstrādātie dokumenti projekta plānošanas, īstenošanas un rezultātu izvērtēšanas posmos;
- ☉ intervēti Pašvaldību un Finanšu ministrijas atbildīgie darbinieki;
- ☉ intervēti eksperti ekonomikas un ekonomiskās ģeogrāfijas jomā;
- ☉ intervēti LPF, LFF, kā arī IZM atbildīgie darbinieki;
- ☉ veikta iedzīvotāju aptauja nolūkā identificēt revīzijas apjomā potenciāli iekļaujamus objektus pašvaldībās;
- ☉ apsekoti nozīmīgākie infrastruktūras objekti Pašvaldībās, veicot fotofiksāciju.

Revīzijas grupas vadītāja:
valsts revidente juriste

B.Bebre

Revīzijas grupa:
vecākais valsts revidents

J.Lielkalns

valsts revidente juriste

G.Rudzīte

valsts revidents

J.Aleksāns

valsts revidents

P.Bricis

valsts revidente

I.Vanaga

Termini un skaidrojumi

Sāsinājums/termins	Skaidrojums
ES	Eiropas Savienība
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
FINA	Starptautiskā Peldēšanas federācija
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
LFF	Latvijas Futbola federācija
LPF	Latvijas Peldēšanas federācija
LPS	Latvijas Pašvaldību savienība
MK	Ministru kabinets
NAP	Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam
Pašvaldības	Bauskas, Carnikavas, Dundagas, Jaunjelgavas, Jaunpils, Krustpils, Kuldīgas, Ludzas, Rugāju, Salacgrīvas, Siguldas, Stopiņu, Valkas novada pašvaldība, Jēkabpils pilsētas pašvaldība
Padome	Pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padome
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
RAIM	Reģionālās attīstības indikatoru modulis
SVID	Stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

1.pielikums. Pašvaldību īstenoto infrastruktūras attīstības projektu piemēri

Pašvaldība	Projekts	Projekta izmaksas, euro	Īstenošanas periods
Bauskas novads	Bērnu un jaunatnes sporta skolas peldbaseina būvniecība	3 366 215	2016.–2018.
	Bērnu un jaunatnes sporta skolas sporta halles būvniecība	4 049 181	2017.–2020.
Carnikavas novads	Moduļu skolas izveide (ar turpmāku izmantošanu sociāliem pakalpojumiem)	3 496 295	2018.–2019.
	Uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstība Mežgarciema degradētajā uzņēmējdarbības teritorijā	5 646 263	2018.–2020.
Dundagas novads	Stāvlaukuma labiekārtošana Kolkas piekrastē	204 269	2018.
	Lībiešu saietu nama izveide	~399 999	2017.–2018.
Jaunjelgavas novads	Novada lauku ceļu infrastruktūras pārbūve	1 246 398	2017.–2020.
Jaunpils novads	Jaunpils vidusskolas stadiona pārbūve	464 875	2017.–2018.
	Jaunpils kultūrvēsturiskā centra atjaunošana, tūrisma potenciāla un ekonomiskās izaugsmes paaugstināšanai	1 400 000	2016.–2018.
Jelgavas novads	Sporta halles un peldbaseina būvniecība pie Elejas vidusskolas	10 898 627 (prognoze)	2017.–2020.
	Vilces pagasta sākumskolas ēkas rekonstrukcija, teritorijas un sporta laukuma labiekārtošana	1 072 756	2016.–2017.
Jēkabpils pilsēta	Multifunkcionālas sporta halles būvniecība	11 706 169	2018.–2020.
	Kena parka pārbūve (tai skaitā brīvdabas estrādes izveide)	144 711	2018.
Kuldīgas novads	Sporta skolas rekonstrukcija un peldbaseina būvniecība	3 286 101	2016.–2018.
	Kuldīgas Mākslas un radošā klastera “Adatu fabrika” izveide	2 955 000	2016.–2020.
Krustpils novads	Variešu sākumskolas piebūve-sporta zāle	1 084 896	2014.–2015.
Ludzas novads	Ludzas pilsētas ģimnāzijas peldbaseina būvniecība	2 764 139	2018.–2019.
	Ludzas kultūras nama ēkas daļas atjaunošana	917 114	2015.–2016.
Rugāju novads	Rugāju stadions	849 818	2008.–2013.
	Brīvdabas estrādes Rugājos	45 668	2017.

	atjaunošana un tās apkārtnes labiekārtošana			
Salacgrīvas novads	Uzlabota jahtu ostu infrastruktūra un ostu tīkla attīstība Igaunijā un Latvijā	1 278 532		2017.–2020.
	Sporta kompleksa (peldbaseina) būvniecība	5 350 000 (prognoze)		2018.–2019.
Siguldas novads	Siguldas sporta centra būvniecība	12 238 295		2014.–2017.
	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Siguldas novada Kultūras centra ēkā	7 730 040		2016.–2018.
Stopiņu novads	Multifunkcionālā centra būvniecība	11 985 597		2015.–2021.
Valkas novads	Valkas Jāņa Cimzes ģimnāzijas mācību vides modernizācija un internāta izveide	1 600 000		2017.–2022.
	Ražošanas teritorijas izveidošana, atjaunojot degradēto teritoriju Valkā	3 836 396		2017.–2018.

2.pielikums. Aizņēmuma pieteikumu ekonomiskie pamatojumi, kas izmantoti izglītības iestāžu investīciju projektu pieteikumu analīzē

Pašvaldība	Projekts
Bauskas novads	Sporta laukums Bauskas Valsts ģimnāzijai un Bauskas 2.vidusskolai Bauskas 2.vidusskolas siltināšana Remontdarbi Bauska izglītības iestādēs Mežotnes pamatskolas pārbūve
Carnikavas novads	Pirmsskolas izglītības iestādes "Piejūra" būvniecība (sākotnējais un precizētais pieteikums) Moduļu tipa ēka Carnikavas pamatskolas pagaidu darbības nodrošināšanai (sākotnējais un precizētais pieteikums)
Jaunpils novads	Sporta infrastruktūras pārbūve pie Jaunpils vidusskolas
Jelgavas novads	Vilces pagasta sākumskolas ēkas rekonstrukcija, teritorijas un sporta laukuma labiekārtošana Līvberzes vidusskolas zēnu mājturības ēkas pārbūve Svētes pamatskolas vecās ēkas daļas pārbūve Staļģenes vidusskolas rekonstrukcija (sporta zāles piebūve) Zema enerģijas patēriņa ēkas "Valgundes sporta halle" jaunbūve Jelgavas novadā Aizupes pamatskolas energoefektivitātes paaugstināšana Zaļenieku komerciālās un amatniecības vidusskolas ēku kompleksa energoefektivitātes paaugstināšana. (Restaurācijas nama izveidošana Zaļenieku komerciālās un amatniecības vidusskolā – zirgu stallī un katlu mājā)
Jēkabpils pilsēta	Jēkabpils Valsts ģimnāzijas stadiona pārbūve (divi pieteikumi)
Krustpils novads	Variešu sākumskolas piebūves – mācību telpu un sporta zāles - būvniecība
Kuldīgas novads	Sporta skolas rekonstrukcija
Ludzas novads	Ludzas novada Pildas pamatskolas ēkas energoefektivitātes paaugstināšana Ludzas pilsētas ģimnāzijas peldbaseina projektēšana Ludzas pilsētas ģimnāzijas peldbaseina būvniecība
Rugāju novads	Rugāju novada vidusskolas 2.kārtas būvniecība (ēdamzāles rekonstrukcija) Sporta stadions (2.kārta)

3.pielikums. Revīzijas izlasē iekļautu un neiekļautu izglītības iestāžu sporta infrastruktūras projektu piemēri

Objekts	Kopējās izmaksas, euro, gads	Parametri	Skolēnu skaits 2018./2019.m.g. ³⁵³	Iedzīvotāju skaits
Rugāju stadions	849 818 (2013)	*Futbola laukums (100x64) *Vieglatlētikas sektors, celiņi *Basketbola, volejbola laukumi	169	2193
Jaunpils vidusskolas stadions	464 875 (2018)	*Futbola laukums (60x40 m) *Vieglatlētikas sektors, celiņi * pludmales volejbola laukums *multifunkcionāls laukums	249	2344
Carnikavas pamatskolas stadions	1 329 74,06 (plānots, 2019)	*Futbola laukums (106x68m) *skrejceļš *vieglatlētikas sektors * multifunkcionāls laukums-slidotava *sporta spēļu zāle *trenažieru zāle	395	9359
Puzes pamatskolas stadions Ventpils novadā	79 191,04 (2014) ³⁵⁴	* volejbola laukums * skrejceliņi * tāllēkšanas bedre	64	11760
Zūru pamatskolas stadions Ventpils novadā	379 69 (2017) ³⁵⁵	* futbola laukums * basketbola laukums * vieglatlētikas sektors, celiņi	144	11760
Gaigalavas pamatskola Rēzeknes novadā	109 235 (2014) ³⁵⁶	* futbola laukums * tāllēkšanas bedre, skrejceliņi	69	26811

4.pielikums. Pašvaldību peldbaseinu salīdzinājums

Pašvaldība	Bauskas novads	Jelgavas novads	Kuldīgas novads	Ludzas novads	Siguldas novads	Salacgrīvas novads
Objekta apraksts	*Lielais baseins *Mazais baseins *4 pirtis *Hidromasāžas vannas	Paredzēts: *Peldbaseins *Sporta zāle *Administratīvais korpuss ar dienesta viesnīcu; *Lielais peldbaseins *Mazais baseins	* Lielais baseins * Mazais baseins * 2 pirtis * Sāls istaba * Multifunkcionāla sporta spēļu zāle * Velobraucēju telpu grupa * Telpa šaha, dambretes nodarbībām * Administrācijas telpas * Dienesta viesnīca	*Lielais baseins *Mazais baseins *Divas pirtis	*Lielais baseins *Mazais baseins *Ūdens atrakciju parks, atpūtas zona *Sauna, pirtis *Hidromasāžas dušas *Vieglatlētikas skrejceļš Sporta zāle (2 laukumi) *Spēka zāle *Kafejnīca	*Lielais baseins ar paceļamo grīdu (10x12m) *Mazais baseins *Kafejnīca *Sporta zāle *Divas pirtis *Atpūtas zona *Ar skolu savienojošs skrejceļš
Objekts atklāts	23.01.2018	Iepirkums pārtraukts	10.11.2017	Notiek būvniecība	15.04.2017	Priekšizpētes posms
Objekta kopējā platība, m²	2548,4	Plānots 5240	2372,2 (baseins 799)	1126.03 (baseins 645,04)	7182,60	2255.8 (baseins 312,5)
Kopējās objekta izmaksas, euro	3 366 215	Projektēšana 69 576 Būvniecībai 9176954,52 lētākais piedāvājums	3 286 101	2 764 139	12 238 295	5 350 000 (prognoze)
Finansējuma avoti	* 1 637 158 (Valsts kase) *300 000 (Valsts līdzfinansējums) * 1 325 203 (Pašvaldība)	n/a	* 2 902 784,19 (Valsts kase) * 336 536,00 (Valsts līdzfinansējums) * 46 781,18 (Pašvaldība)	*2 041 822.40 (Valsts kase) *402 442,29 (ES fondi) *319 905.63 (Pašvaldība)	*6 355 406 (Valsts kase) * 2 431 778 (Valsts līdzfinansējums) *3 451 111 (Pašvaldība)	n/a
Izmaksas uz m², euro	1320,91	n/a	1385,25	~2454,7	1703,88	n/a
Celiņi	4x25	4x25	4x25	4x25	4x25	5x25
Ieņēmumi, euro	369 601,30 (2018.g.)	n/a	1 323 538 (kopējie sporta skolas ieņēmumi 2018.g.), tai skaitā: *861 623 Pašvaldības finansējums *286 448 dotācija pedagogu algām no IZM *2976 Skrundas pašvaldības finansējums *24 693 dalības maksa sacensībās *147 798 maksas pakalpojumi	n/a	32 899,74 (saņemtā nomas maksa 2018., 2019.gadā) Sporta centrs iznomāts pašvaldības kapitālsabiedrībai	Prognoze: *681 523 (augsti ieņēmumi, bez PVN) *524 651 (zemi ieņēmumi) Vidēji 3-10 gadā 552 273 Bez PVN

Tai skaitā dotācija, euro	252 424,00 (2018.g.)	n/a	861 623 (kopējais pašvaldības finansējums sporta skolai)	n/a	n/a	n/a
Izdevumi euro	282 898,46 (2018.g.)	Prognoze: 601 986 (peldbaseins – 496 186)	234 964 (2018.g.)	Nav veikti precīzi aprēķini – plānots ~200 000 gadā.	1 047 029,32 (maksājumi kapitālsabiedrībai par sporta nodarbtību nodrošināšanu 01.01.2017.-30.04.2019.)	Prognoze: *671 450 (bez PVN, augstu ieņēmumu scenārijs) *622 862 (bez PVN, zemu ieņēmumu scenārijs) *632 858 (vidēji 3.-10. gadā)
Cena par vienu stundu darba dienā, euro	*3,20-4,70 (atkarībā no dienas un pirts izmantošanas), *Bērniem no 3 līdz 7 gadiem 1,20	n/a	*sāls istabai 1.15-2.30 *baseinam 1.75-3.50 *pirts 3.00-6.00	Nav veikti precīzi aprēķini	*5,00 *Bērniem 4,25	Plānots: *4.24 *Bērniem 3.00
Cena par vienu stundu brīvdienās, euro	*6,00 *Bērniem no 3 līdz 7 gadiem 1,20	n/a	*sāls istabai 1.15-2.30 *baseinam 1.75-3.50 *pirts 3.00-6.00	Nav veikti precīzi aprēķini	*5,00 *Bērniem 4,25	Plānots: *4.24 *Bērniem 3.00

5.pielikums. Objektu, kuros vērtētas pašvaldību darbības projekta plānošanas gaitā

Pašvaldība	Objekts
Bauskas novads	Sporta skolas peldbaseina būvniecība Sporta skolas sporta halles būvniecība
Carnikavas novads	Pirmsskolas izglītības iestādes "Piejūra" būvniecība Moduļu tipa ēka Carnikavas pamatskolas pagaidu darbības nodrošināšanai
Dundagas novads	Muzeja ēkas "Pastnieki" pārbūve Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība, II kārtā
Jaunjelgavas novads	n/a ³⁵⁷
Jaunpils novads	Jaunpils vidusskolas stadiona būvniecība Jaunpils pils atjaunošana un uzturēšana
Jelgavas novads	Elejas vidusskolas sporta halles un peldbaseina iecere
Jēkabpils pilsēta	Multifunkcionālās sporta halles būvniecība
Krustpils novads	Variešu sākumskolas piebūves-sporta zāles būvniecība
Kuldīgas novads	Sporta skolas peldbaseina būvniecība
Ludzas novads	Ludzas ģimnāzijas peldbaseins Pildas pamatskolas siltināšana
Rugāju novads	Rugāju stadions
Salacgrīvas novads	Salacgrīvas vidusskolas peldbaseina iecere Jahtotāju servisa ēka
Siguldas novads	Siguldas sporta centra būvniecība
Stopiņu novads	Multifunkcionālā kultūras centra būvniecība
Valkas novads	Jāņa Cimzes ģimnāzijas internāta būvniecība Valkas-Valgas dvīņu pilsētas centra attīstība

-
- ¹ Likuma “Par valsts budžetu 2015.gadam” 14.pants, likuma “Par valsts budžetu 2016.gadam” 15.pants, likuma “Par valsts budžetu 2017.gadam” 14.pants, likuma “Par valsts budžetu 2018.gadam” 14.pants.
- ² Pašvaldību 2018.gada kopbudžeta bilance (Valsts kases dati).
- ³ Komisāre Inta, “Pašvaldību investīciju projektu ieceres būtiski pārsniedz aizņēmumu limitu”, pieejams: <https://www.delfi.lv/news/versijas/inta-komisare-pasvaldibu-investiciju-projektu-ieceres-butiski-parsniedz-aiznemumu-limitu.d?id=51049425>. Skatīts 03.05.2019.
- ⁴ Komisāre Inta, “Pašvaldību investīciju projektu ieceres būtiski pārsniedz aizņēmumu limitu”, pieejams: <https://www.delfi.lv/news/versijas/inta-komisare-pasvaldibu-investiciju-projektu-ieceres-butiski-parsniedz-aiznemumu-limitu.d?id=51049425>. Skatīts 03.05.2019.
- ⁵ Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/pasvaldibas-naski-aiznemas-naudu-investicijam.a289582/>. Skatīts 07.02.2019.
- ⁶ SIA “DG Baltic” būvprojekta “Zema enerģijas patēriņa ēkas “Elejas sporta halles un peldbaseina” paredzamās līgumcenas koptāmes.
- ⁷ Pieejams: <http://www.delfi.lv/news/national/politics/peldbaseinu-bums-regionos-kur-gaidamas-verienigakas-buves.d?id=48703497>. Skatīts 31.01.2019.
- ⁸ Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/pasvaldibas-latgale-aktivi-nem-kreditus-izdzivosanai-un-attistibai.a307655/>. Skatīts 31.01.2019.
- ⁹ Valsts kontroles lietderības revīzija Nr. 2.4.1-7/2016 “Budžeta vadības sistēmas efektivitāte: 1.daļa – budžeta plānošanas cikla efektivitātes izvērtējums”, 2017.
- ¹⁰ Valsts kontroles lietderības revīzija Nr. 2.4.1-7/2016 “Budžeta vadības sistēmas efektivitāte: 1.daļa – budžeta plānošanas cikla efektivitātes izvērtējums”, 2017, 153.lpp., 162.lpp., 164.lpp.
- ¹¹ Kopsavilkums 2017. un 2018.gadā piešķirtajiem aizņēmumiem, galvojumiem. Pieejams: <https://www.fm.gov.lv/lv/sadalas/pasvaldibu-finansu-uzraudziba/pasvaldibu-aiznemumu-un-galvojumu-kontroles-un-parraudzibas-padome/2017-gada-izsniegtas-atlaujas/>; <https://www.fm.gov.lv/lv/sadalas/pasvaldibu-finansu-uzraudziba/pasvaldibu-aiznemumu-un-galvojumu-kontroles-un-parraudzibas-padome/2018-gada-izsniegtas-atlaujas/>.
- ¹² Pārskats par Carnikavas novada aizņēmumiem, Valsts kases e-pārskatu sistēmas dati (2018.gada decembris).
- ¹³ Pārskats par Valkas novada aizņēmumiem, Valsts kases e-pārskatu sistēmas dati (2018.gada decembris).
- ¹⁴ Rugāju novada Attīstības programma 2013.–2019.gadam (apstiprināta Rugāju novada domes 19.08.2013. sēdē (protokols Nr.11., 14.punkts)) 34., 91., 94. un 99.lpp.
- ¹⁵ Valsts kontroles un Rugāju novada pašvaldības 22.11.2018. intervijas protokols.
- ¹⁶ Pārskats par Rugāju novada aizņēmumiem, Valsts kases e-pārskatu sistēmas dati (2018.gada decembris).
- ¹⁷ Pašvaldības 17.12.2018. elektroniskā pasta vēstule, Kuldīgas novada pašvaldības prezentācija “Sporta skolas rekonstrukcija Kalna ielā 6, Kuldīgā, 1. un 3.kārta”.
- ¹⁸ Bauskas novada, Carnikavas novada, Jaunpils novada, Jelgavas novada, Salacgrīvas novada, Siguldas novada, Stopiņu novada pašvaldība.
- ¹⁹ Skatīt 2.pielikumu.
- ²⁰ Bauskas novada Bērnu un jaunatnes sporta skolas peldbaseina ieņēmumu un izdevumu tāmes projekts 2019.gadam.
- ²¹ Paskaidrojuma raksta par Bauskas novada pašvaldības 2016.gada budžetu 5.pielikums “Bauskas novada pašvaldības profesionālās ievirzes iestādes “Bauskas novada Bērnu un jaunatnes sporta skola” infrastruktūras objekta – peldbaseina būvniecības izmaksas un plānotie ekspluatācijas izdevumi”.
- ²² Paskaidrojuma raksta par Bauskas novada pašvaldības 2016.gada budžetu 5.pielikums “Bauskas novada pašvaldības profesionālās ievirzes iestādes “Bauskas novada Bērnu un jaunatnes sporta skola” infrastruktūras objekta – peldbaseina būvniecības izmaksas un plānotie ekspluatācijas izdevumi”.
- ²³ Carnikavas novada domes Finanšu vadības nodaļas vadītājas 18.06.2019. e-pasta vēstule.
- ²⁴ SIA “DG Baltic” būvprojekta “Zema enerģijas patēriņa ēkas “Elejas sporta halles un peldbaseina” paredzamās līgumcenas koptāmes.
- ²⁵ Balvu novada attīstības programma 2011.–2017.gadam, 7.Investīciju programma 2011.–2013.gadam, 91.projekts., 57.lpp.
- ²⁶ Stadions rekonstruēts 2018.gadā.
- ²⁷ Salīdzinājumā ar 2014.gadu
- ²⁸ Pieejams: <http://swimming.lv/dokumenti/>. Skatīts 02.04.2019.

- ²⁹ LPF 29.05.2019. vēstule Nr.V-72-05/19 "Par informācijas pieprasījumu revīzijā Nr.2.4.1-38/2018".
- ³⁰ LPF 02.01.2017. vēstule "Par jaunu peldbaseinu būvniecību Latvijas pašvaldībās".
- ³¹ Piemēram, izstrādājot 2017.gada budžetu, MK un LPS 05.10.2016. vienošanās un domstarpību protokolā puses vienojās papildināt 2016.gadā noteiktos aizņēmuma mērķus ar vairākiem jauniem mērķiem, tai skaitā: investīciju projektu dokumentācijas (tehniskā projekta) izstrāde; Mežaparka Lielās estrādes rekonstrukcija.
- ³² MK 25.03.2008. noteikumu Nr.196 "Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem" 15.punkts, 16.punkts. Ja aizņēmums nepieciešams ES līdzfinansētā projekta īstenošanai, papildus iesniedzams arī līgums par projekta īstenošanu un tā pielikumi.
- ³³ MK 25.03.2008. noteikumu Nr.196 "Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem" 5. un 6.punkts. Padomes sastāvā ietilpst pa vienam pārstāvim no Finanšu ministrijas, CFLA, VARAM, Zemkopības ministrijas, Latvijas Bankas, LPS un Valsts kases, savukārt Padomes tehnisko darbību nodrošina³³ Finanšu ministrijas Pašvaldību finansiālās uzraudzības un finansēšanas departamenta darbinieki.
- ³⁴ MK 25.03.2008. noteikumu Nr.196 "Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem" 15.punkts, 16.punkts.
- ³⁵ Pašvaldības 19.02.2018. un 03.10.2018. sagatavotais "Aizņēmuma ekonomiskais pamatojums projektam "Ludzas pilsētas ģimnāzijas peldbaseina būvniecība P.Miglinīka ielā 27, Ludzā"".
- ³⁶ Ludzas novada dome 26.10.2017. pieņēma lēmumu (protokols Nr.19, 40. punkts) par Ludzas novada Istras vidusskolas likvidāciju ar 2018.gada 5. jūliju. Ludzas novada dome 28.03.2018. pieņēma lēmumu (protokols Nr. 5, 9. punkts) par Ludzas novada Nirzas pamatskolas reorganizāciju, apvienojot ar Pildas pamatskolu, ar 2018. gada 31.augustu. Izglītības un zinātnes ministrijas saraksts "Reorganizētās, slēgtās un dibinātās izglītības iestādes 2018.gadā", Pieejams: <https://www.izm.gov.lv/lv/publikacijas-un-statistika/reorganizetas-slegtas-un-dibinatas-izglitibas-iestades/2018-gads>. Skatīts 12.06.2019.
- ³⁷ Padome seko, lai kārtējā gadā pašvaldības atmaksājamo parāda saistību summa nepārsniedz 20 % no pašvaldības kārtējā saimnieciskā gada budžeta kopapjoma.
- ³⁸ Skatīt, piemēram, likuma "Par valsts budžetu 2018.gadam" 14.panta pirmo daļu.
- ³⁹ "Priekšlikumi un to pamatojums Bauskas novada izglītības iestāžu attīstības un optimizācijas plāniem", pasūtītājs Bauskas novada dome, izpildītājs SIA "Karšu izdevniecība Jāņa sēta", 2016, 31.–33.lpp.
- ⁴⁰ Projekta ietvaros veikta ēkas siltināšana, siltumapgādes, ventilācijas, ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu pārbūve, kā arī pasākumi vides pieejamības veicināšanai.
- ⁴¹ Pārskats par Bauskas novada aizņēmumiem, Valsts kases e-pārskatu sistēmas dati (2018.gada decembris).
- ⁴² Bauskas novada domes Finanšu komitejas 23.11.2017. lēmums "Par prioritāšu noteikšanu 2018.gada budžeta sastādīšanā".
- ⁴³ Likuma "Par pašvaldībām" 15.pants.
- ⁴⁴ Pašvaldību 2018.gada kopbudžeta bilance (Valsts kases dati).
- ⁴⁵ Likums "Par pašvaldību finanšu stabilizēšanu un pašvaldību finansiālās darbības uzraudzību", 2.pants.
- ⁴⁶ Finanšu ministrijas apkopotā informācija par pašvaldību saistībām (aizņēmumi, galvojumi, ilgtermiņa saistības) uz 31.07.2018.
- ⁴⁷ Likuma "Par valsts budžetu 2018.gadam" 14.panta pirmā daļa.
- ⁴⁸ Finanšu ministrijas 07.01.2019. e-pasta vēstule Valsts kontrolei.
- ⁴⁹ Likuma "Par valsts budžetu 2019.gadam" 15.panta pirmā daļa, otrā daļa.
- ⁵⁰ Komisāre Inta, "Pašvaldību investīciju projektu ieceres būtiski pārsniedz aizņēmumu limitu", pieejams: <https://www.delfi.lv/news/versijas/inta-komisare-pasvaldibu-investiciju-projektu-ieceres-butiski-parsniedz-aiznemumu-limitu.d?id=51049425>. Skatīts 03.05.2019.
- ⁵¹ Pašvaldību aizņēmumu pieprasījumu ES un citas ārvalstu finanšu palīdzības projektiem rinda, pieejams: https://www.fm.gov.lv/files/pasvaldibas/2019-06-07_11_29_55_Aiznemumu%20ES%20projektiem%20iesniegumu%20rinda.pdf. Skatīts 13.06.2019.
- ⁵² Pašvaldību aizņēmumu pieprasījumu pārējiem investīciju projektiem rinda, pieejams: https://www.fm.gov.lv/files/pasvaldibas/2019-06-07_11_30_20_Parejo%20aiznemumu%20iesniegumu%20rinda.pdf. Skatīts 13.06.2019.
- ⁵³ Veidojot izlasi, kontekstā ar Valsts kontroles stratēģijā noteikto par revīziju veidiem un biežumu pašvaldībās tika ņemts vērā pašvaldību saistību apmērs, kā arī pašvaldības budžeta ieņēmumi un aizņēmuma summa uz vienu iedzīvotāju ar mērķi revīzijā aptvert un izvērtēt atšķirīgas līdzekļu apguves situācijas. Lai sniegtu pilnīgu ieskatu infrastruktūras attīstības un finansēšanas modeļos, revīzijas izlasē tika iekļautas pašvaldības no visiem Latvijas novadiem ar atšķirīgu iedzīvotāju skaitu un sastāvu, atšķirīgu budžetu un administratīvi teritoriālo raksturojumu, kas ļāva aptvert dažādus infrastruktūras objektus un dažādu pašvaldību pieredzi infrastruktūras attīstīšanā.

Revīzijas izlasē iekļauta republikas pilsēta, kā arī trīs lielas, astoņas vidēji lielas un trīs – mazas novadu pašvaldības. Izlase aptver gan piekrastes, gan iekšzemes, gan pierobežas pašvaldības.

⁵⁴ RAIM dati, pieejams: <http://raim.gov.lv/lv/node/38>, skatīts 06.06.2018.

⁵⁵ PMLP dati, pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/assets/backup/ISPV_Pasvaldibas_iedzivotaju_skaitis.pdf, skatīts 14.05.2019.

⁵⁶ Valsts kases dati par pašvaldību saistību apmēru uz 31.12.2018. Procenti attiecībā pret pašvaldības plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem bez mērķdotācijām un iemaksām Pašvaldības finanšu izlīdzināšanas fondā.

⁵⁷ Valsts kases dati par pašvaldību kopējo aizņēmumu līgumu summu uz 31.12.2018.

⁵⁸ Valsts kontroles revidentu aprēķini atbilstoši Valsts kases un PMKP datiem.

⁵⁹ Valsts kontroles revidentu aprēķini atbilstoši pašvaldību 2018.gada pārskatu datiem.

⁶⁰ Piemēram, Valsts kontroles un Bauskas novada pašvaldības 26.10.2018. intervijas protokols, Valsts kontroles un Carnikavas novada pašvaldības 09.11.2018. intervijas protokols, Valsts kontroles un Ludzas novada pašvaldības 21.11.2018. intervijas protokols.

⁶¹ Valsts kases dati, 2018.gads.

⁶² Bauskas novada domes 25.05.2016. vēstule Nr.3-14.5/1363 Ministru prezidentam, Saeimas budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai un Saeimas frakcijām.

⁶³ Stopiņu novada domes 25.10.2017. sēdes izraksts (protokols Nr.11, 4.7.apakšpunkts).

⁶⁴ MK 25.03.2008. noteikumu Nr.196 “Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem” 5. un 6.punkts. Padomes sastāvā ietilpst pa vienam pārstāvim no Finanšu ministrijas, CFLA, VARAM, Zemkopības ministrijas, Latvijas Bankas, LPS un Valsts kases, savukārt Padomes tehnisko darbību nodrošina⁶⁴ Finanšu ministrijas Pašvaldību finansiālās uzraudzības un finansēšanas departamenta darbinieki.

⁶⁵ Finanšu ministrijas apkopotie dati. Pieejams: https://fm.gov.lv/files/pasvaldibas/Kopsavilkums%202018.gada%20pieskirtajiem%20aiznemumiem%20galvoju miem%20uz%202012_2018.pdf, 1.lpp., 3.lpp. Skatīts 10.06.2019.

⁶⁶ Izglītības likuma 15.panta 1.punkts, Sporta likuma 5.panta otrās daļas 1.punkts.

⁶⁷ MK 25.03.2008. noteikumu Nr.196 “Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem” 15.punkts, 16.punkts.

⁶⁸ MK 25.03.2008. noteikumu Nr.196 “Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem” 15.¹ punkts.

⁶⁹ Likuma “Par valsts budžetu 2018.gadā” 14.panta pirmā daļa.

⁷⁰ Prasība nodrošināt pašvaldības līdzfinansējumu, piemēram 2018.gadā, bija noteikta tikai valsts budžeta līdzfinansētu kultūras iestāžu investīciju projektu pabeigšanai (ne mazāk kā 25 procenti no pašvaldības kopējām izmaksām), kultūras iestāžu investīciju projektiem (ne mazāk kā 40 procenti no pašvaldības kopējām izmaksām), kā arī ceļu un to kompleksa projektiem (ne mazāk kā 25 procenti no pašvaldības kopējām izmaksām).

⁷¹ Finanšu ministrijas apkopotie dati. Pieejams: http://fm.gov.lv/files/pasvaldibas/Kopsavilkums%202018.gada%20pieskirtajiem%20aiznemumiem%20galvoju miem%20uz%202012_2018.pdf. Skatīts 21.01.2019.

⁷² Finanšu ministrijas apkopotie dati. Pieejams: http://fm.gov.lv/files/pasvaldibas/Kopsavilkums%202018.gada%20pieskirtajiem%20aiznemumiem%20galvoju miem%20uz%202012_2018.pdf. Skatīts 21.01.2019.

⁷³ Likuma “Par pašvaldībām” 86.pants, likuma “Par pašvaldību budžetiem” 13.pants, MK 06.07.2004. noteikumi Nr.585 “Kārtība, kādā Ministru kabinets saskaņo ar pašvaldībām jautājumus, kas skar pašvaldību intereses”.

⁷⁴ Valsts kontroles un Finanšu ministrijas 04.01.2019. intervijas protokols.

⁷⁵ Piemēram, izstrādājot 2017.gada budžetu, puses vienojās papildināt 2016.gadā noteiktos aizņēmuma mērķus ar vairākiem jauniem mērķiem: investīciju projektu dokumentācijas (tehniskā projekta) izstrāde; Mežaparka Lielās estrādes rekonstrukcija; kultūras iestāžu investīciju projektiem ar pašvaldības budžeta faktisko līdzfinansējuma apmēru ne mazāk kā 40 procenti.

⁷⁶ MK un LPS 06.03.2019. vienošanās un domstarpību protokols, 1.lpp.

⁷⁷ Likuma “Par valsts budžetu 2019.gadam” 15.panta pirmā daļa.

⁷⁸ Likumā noteikti šādi aizņēmuma mērķi: 1) ES fondu un pārējo ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošanai; 2) emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta līdzfinansēto projektu īstenošanai, kuros aizņēmuma apmērs neattiecināmajām izmaksām nepārsniedz projekta attiecināmo izmaksu kopsummā; 3) valsts nozīmes sporta, aizsardzības infrastruktūras attīstības projektu īstenošanai, kuri tiek realizēti ar valsts budžeta līdzfinansējumu; 4) 2018.gadā uzsāktu projektu (izņemot ceļu un kultūras iestāžu investīciju projektus) finansēšanai 2019.gadā; 5) izglītības iestāžu investīciju projektu finansēšanai, ja ir sniegts valsts institūcijas atzinums par ēkas neatbilstību Būvniecības likuma 9.pantā noteiktajām būtiskajām prasībām un VARAM un

IZM pozitīvs atzinums par attiecīgā projekta nepieciešamību izglītības pakalpojuma nodrošināšanai un ieguldījumu ilgtspēju izglītības funkcijas nodrošināšanā; 6) izglītības iestāžu investīciju projektu īstenošanai, ievērojot vairākus nosacījumus, tai skaitā: ir sniegts VARAM un IZM pozitīvs atzinums par projekta nepieciešamību izglītības pakalpojuma nodrošināšanā un ieguldījumu ilgtspēju izglītības funkcijas nodrošināšanā, pašvaldības budžeta līdzfinansējums nav mazāks par 10 procentiem; 7) pārējo investīciju projektu īstenošanai, ievērojot vairākus nosacījumus, tai skaitā: pašvaldības budžeta līdzfinansējums nav mazāks par 25 procentiem un veikts līdz aizņēmuma izmaksu pieprasījuma iesniegšanai vai vienlaikus ar aizņēmuma izmaksu.

⁷⁹ Likuma “Par valsts budžetu 2019.gadam” 15.panta pirmās daļas 6.punkts.

⁸⁰ VARAM 15.04.2019. rīkojums Nr.1-2/55 “Par izglītības iestāžu investīciju projektu finansēšanas komisijas izveidi”.

⁸¹ Atbilstoši MK noteikumu 05.07.2016. Nr.447 “Par valsts budžeta mērķdotāciju pedagogu darba samaksai pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs un valsts augstskolu vispārējās vidējās izglītības iestādēs” prasībām.

⁸² VARAM Pašvaldību departamenta vecākās speciālistes 14.06.2019. telefonsarunā sniegtā informācija.

⁸³ Likuma “Par valsts budžetu 2019.gadam” 15.panta pirmā daļa, otrā daļa. Papildus 188,1 miljonam *euro* budžetā paredzēts arī pašvaldību aizņēmumu kopējais palielinājums 25,5 miljonu *euro* apmērā projekta “Mežaparka Lielās estrādes rekonstrukcija” īstenošanai.

⁸⁴ Komisāre Inta, “Pašvaldību investīciju projektu ieceres būtiski pārsniedz aizņēmumu limitu”, pieejams: <https://www.delfi.lv/news/versijas/inta-komisare-pasvaldibu-investiciju-projektu-ieceres-butiski-parsniedz-aiznemumu-limitu.d?id=51049425>. Skatīts 03.05.2019.

⁸⁵ Finanšu ministrijas 25.07.2018. reglamenta Nr.12-4/10 “Pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padomes reglaments” 4.punkts.

⁸⁶ MK 25.03.2008. noteikumi Nr.196 “Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem”.

⁸⁷ Finanšu ministrijas 17.05.2017. e-pasta vēstule Nr.15-2-203.1/53 “Par informācijas sniegšanu - pašvaldību aizņēmumu pieprasījumi”.

⁸⁸ Finanšu ministrijas 17.05.2017. vēstule Nr.15-2-203.1/53 “Par informācijas sniegšanu - pašvaldību aizņēmumu pieprasījumi”.

⁸⁹ Finanšu ministrijas apkopotie statistikas dati, sniegti Finanšu ministrijas 07.01.2019. e-pasta vēstulē Valsts kontrolei.

⁹⁰ Pieejams: http://fm.gov.lv/lv/sadalas/pasvaldibu_finansu_uzraudziba/. Skatīts 21.01.2019.

⁹¹ MK 25.03.2008. noteikumu Nr.196 “Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem” 15.punkts, 2.pielikums.

⁹² Pieejams: <http://fm.gov.lv/files/files/Ieteikumi%20AEP%20.pdf>. Skatīts 21.01.2019.

⁹³ LVS ISO 21500 Projektu vadības vadlīnijas, 4.Projektu vadības procesi; ‘A Guide to the Project Management Body of Knowledge’, 5th edition (PMBOK Guide), izstrādātājs Project management institute, 2013, 68.lpp., 105.–106.lpp., 193.–194.lpp., 227.–229.lpp., 309.–311.lpp., 391.–392.lpp., 529.lpp., Vadlīnijas Tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādei pašvaldību infrastruktūras projektiem – Eiropas Savienības struktūrfonda atbalstam, izstrādātājs SIA “Ekokoncepti”, 2011, 3.–11.lpp.

⁹⁴ Eiropas Padomes definētie 12 labas pārvaldības principi pašvaldību līmenī, pieejams: <https://www.coe.int/en/web/good-governance/12-principles-and-elope>. Skatīts 04.02.2019.

⁹⁵ Stopiņu novada domes 02.11.2017. aizņēmuma pieteikums, veidlapa “Aizņēmuma ekonomiskais pamatojums”.

⁹⁶ Carnikavas novada domes 28.06.2018. vēstule Nr.01-11.1/1285 “Par aizņēmuma iesniegumu”.

⁹⁷ Carnikavas novada domes 11.07.2018. vēstule Nr.01-11.1/1407 “Papildus informācija par investīciju projektiem”.

⁹⁸ Skatīt 2.pielikumu.

⁹⁹ 28.06.2018. un 16.07.2018. ekonomiskais pamatojums projektam “Moduļu tipa ēka Carnikavas pamatskolas pagaidu darbības nodrošināšanai”, 01.11.2017. ekonomiskais pamatojums projektam “Sporta infrastruktūras pārbūve pie Jaunpils vidusskolas”, 28.06.2016. ekonomiskais pamatojums projektam “Svētes pamatskolas vecās ēkas daļas pārbūve”, 22.04.2013. ekonomiskais pamatojums projektam “Staļģenes vidusskolas rekonstrukcija (sporta zāles piebūve)”, 19.02.2018. un 03.10.2018. ekonomiskais pamatojums projektam “Ludzas pilsētas ģimnāzijas peldbaseina būvniecība”, 31.05.2016. ekonomiskais pamatojums projektam “Rugāju novada vidusskolas 2.kārtas būvniecība (ēdamzāles rekonstrukcija)”, 20.09.2010. ekonomiskais pamatojums projektam “Sporta stadions (2.kārta)”.

¹⁰⁰ Jaunpils novada pašvaldības 01.11.2017. ekonomiskais pamatojums projektam “Sporta infrastruktūras pārbūve pie Jaunpils vidusskolas”.

- ¹⁰¹ Ludzas novada pašvaldības 19.02.2018. un 03.10.2018. sagatavotais “Aizņēmuma ekonomiskais pamatojums projektam “Ludzas pilsētas ģimnāzijas peldbaseina būvniecība P.Miglinīka ielā 27, Ludzā””.
- ¹⁰² Ludzas novada dome 26.10.2017. pieņēma lēmumu (protokols Nr.19, 40. punkts) par Ludzas novada Istras vidusskolas likvidāciju ar 2018.gada 5. jūliju. Ludzas novada dome 28.03.2018. pieņēma lēmumu (protokols Nr. 5, 9. punkts) par Ludzas novada Nirzas pamatskolas reorganizāciju, apvienojot ar Pildas pamatskolu, ar 2018. gada 31.augustu. Izglītības un zinātnes ministrijas saraksts “Reorganizētās, slēgtās un dibinātās izglītības iestādes 2018.gadā”, Pieejams: <https://www.izm.gov.lv/lv/publikacijas-un-statistika/reorganizetas-slegtas-un-dibinatas-izglitibas-iestades/2018-gads>. Skatīts 12.06.2019.
- ¹⁰³ Finanšu ministrijas Iekšējā audita departamenta Iekšējā audita nodaļas vadītājas 03.05.2019. e-pasta vēstule “Par likumības revīziju Nr.2.4.1-38/2018”.
- ¹⁰⁴ Padomes 16.11.2016. sēdes protokola izraksts “Par Jūrmalas pilsētas pašvaldības aizņēmumu” (protokols Nr.12, 25.punkts).
- ¹⁰⁵ Padomes 09.09.2015. sēdes protokola izraksts “Par Ķekavas pilsētas pašvaldības aizņēmumu” (protokols Nr.13, 3.2.punkts).
- ¹⁰⁶ IZM Nr.01-10e/120 “Par Jūrmalas pilsētas pašvaldības izglītības ieceri vispārējās izglītības iestāžu mācību vides uzlabošanai”.
- ¹⁰⁷ MK 25.03.2008. noteikumu Nr.196 “Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem” 20.1.apakšpunkts.
- ¹⁰⁸ Valsts kontroles un Finanšu ministrijas 04.01.2019. intervijas protokols.
- ¹⁰⁹ Valsts kontroles un Finanšu ministrijas 04.01.2019. intervijas protokols.
- ¹¹⁰ Finanšu ministrijas Iekšējā audita departamenta Iekšējā audita nodaļas vadītājas 03.05.2019. e-pasta vēstule “Par likumības revīziju Nr.2.4.1-38/2018”.
- ¹¹¹ Finanšu ministrijas 25.07.2018. reglamenta Nr.12-4/10 “Pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padomes reglaments” 4.6.apakšpunkts.
- ¹¹² Likuma “Par valsts budžetu 2019.gadam” 15.panta pirmās daļas 5.punkts, 6.punkts.
- ¹¹³ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 3. un 5.pants; Teritorijas attīstības plānošanas likuma 3.pants.
- ¹¹⁴ Bauskas novada pašvaldība, Carnikavas novada pašvaldība, Kuldīgas novada pašvaldība, Rugāju novada pašvaldība, Valkas novada pašvaldība.
- ¹¹⁵ Bauskas novada pašvaldības 17.01.2019. vēstule Nr.3-14.3/142 “Par informācijas sniegšanu revīzijas lietā Nr.2.4.1-38/2018”.
- ¹¹⁶ Jelgavas novada pašvaldības 16.01.2019. vēstule Nr.JNP/3-18.2/19/25 “Par atbildes sniegšanu revīzijā Nr.2.4.1-38/2018”.
- ¹¹⁷ Carnikavas novada pašvaldība, Jaunjelgavas novada pašvaldība, Jēkabpils pilsētas pašvaldība, Kuldīgas novada pašvaldība, Ludzas novada pašvaldība, Valkas novada pašvaldība.
- ¹¹⁸ Carnikavas novada domes 18.01.2019. vēstule Nr.01-11.2/75 “Par informācijas sniegšanu revīzijā Nr.2.4.1-38/2018 (infrastruktūra)”.
- ¹¹⁹ Valsts SIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi”.
- ¹²⁰ Carnikavas novada domes 18.01.2019. vēstule Nr.01-11.2/75 “Par informācijas sniegšanu revīzijā Nr.2.4.1-38/2018 (infrastruktūra)”; Stopiņu novada domes 18.01.2019. vēstule Nr.2.2-2/E32 “Atbilde uz informācijas pieprasījumu revīzijā Nr.2.4.1-38/2018”.
- ¹²¹ MK 24.05.2016. noteikumu Nr.323 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.1.2. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot vispārējās izglītības iestāžu mācību vidi” īstenošanas noteikumi” 8.punkts.
- ¹²² Valsts kontroles un Finanšu ministrijas 04.01.2019. intervijas protokols.
- ¹²³ Valsts kontroles un LFF 24.05.2019. intervijas protokols.
- ¹²⁴ Jaunpils novada pašvaldības 03.06.2019. vēstule Nr.8-3/195 “Par informācijas pieprasījumu revīzijā Nr.2.4.1-38/2018”.
- ¹²⁵ LPF 02.01.2017. vēstule “Par jaunu peldbaseinu būvniecību Latvijas pašvaldībās”.
- ¹²⁶ Sporta likuma 5.panta pirmā daļa un otrās daļas 1.punkts.
- ¹²⁷ Saskaņā ar Sporta likuma 1.panta 1.punktu sporta bāze ir speciāla sportam būvēta vai piemērota būve, kā arī vide (laukumi, celiņi sporta nodarbībām, veselības takas u.tml.).
- ¹²⁸ Sporta likuma 7.panta pirmās daļas 2., 3. un 5.punkts.
- ¹²⁹ Sporta politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam (apstiprinātas ar MK 18.12.2013. rīkojumu Nr.666).
- ¹³⁰ Sporta politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam (apstiprinātas ar MK 18.12.2013. rīkojumu Nr.666), I. Situācijas raksturojums un problēmu formulējums, 2. Problēmu formulējums, kuru risināšanai nepieciešams

- īstenot noteiktu valdības politiku, 2.9. Fiziskajām aktivitātēm un sportošanai atbilstošas vides un infrastruktūras trūkums, 30.lpp.
- ¹³¹ Sporta politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam (apstiprinātas ar MK 18.12.2013. rīkojumu Nr.666), I. Situācijas raksturojums un problēmu formulējums, 2. Problēmu formulējums, kuru risināšanai nepieciešams īstenot noteiktu valdības politiku, 2.9. Fiziskajām aktivitātēm un sportošanai atbilstošas vides un infrastruktūras trūkums, 31.lpp.
- ¹³² Skatīt, piemēram, pētījumu “Sporta bāzu celtniecības plānošana un attīstība Latvijā”, autori S.Brīgsa, M.Sprindžuks, 2007, pētījumu “Latvijas sporta infrastruktūras nodrošinājuma analīze un sporta bāzu reģistra aktualizēšana”, izstrādātājs SIA “Datorikas institūts DIVI”, SIA “Jāņa Sēta” kartējums.
- ¹³³ Valsts un pašvaldību nozīmes sporta infrastruktūras attīstības koncepcijas projekts (Informatīvā daļa), 3.Pašvaldību nozīmes sporta infrastruktūras attīstības virzieni, pasākumi un priekšlikumi turpmākai rīcībai, 35.lpp.
- ¹³⁴ Valsts un pašvaldību nozīmes sporta infrastruktūras attīstības koncepcijas projekts (Informatīvā daļa), 3.Pašvaldību nozīmes sporta infrastruktūras attīstības virzieni, pasākumi un priekšlikumi turpmākai rīcībai, 40.lpp.
- ¹³⁵ Izglītības pakalpojumu teritoriālā izvietojuma analīze atbilstoši apdzīvojumam un priekšlikumi to pieejamības uzlabojumiem, izstrādātājs: personu apvienība, ko veido SIA “Karšu izdevniecība Jāņa sēta” un SIA “Grupa 93”, 2015, 52.–53.lpp. Pieejams: http://www.varam.gov.lv/lat/aktual/preses_relizes/?doc=19982. Skatīts 04.02.2019.
- ¹³⁶ Skatīt, piemēram, MK 17.11.2016. rīkojumu Nr.685 “Par tenisa centra “Lielupe” rekonstrukcijas projekta īstenošanai 2016.gadā paredzēto valsts budžeta līdzekļu pārdali”.
- ¹³⁷ Valsts kontroles un Izglītības un zinātnes ministrijas 12.06.2019. intervijas protokols.
- ¹³⁸ Bauskas novada pašvaldības un IZM 06.02.2017. sadarbības līgums Nr.3-31/33, 1.punkts.
- ¹³⁹ Kuldīgas novada pašvaldības un IZM 23.12.2016. sadarbības līguma Nr.01-25/474 1.punkts.
- ¹⁴⁰ Jēkabpils pilsētas pašvaldības un IZM 23.03.2018. sadarbības līgums, 1.punkts.
- ¹⁴¹ Siguldas novada domes un IZM sadarbības līgums Nr.2015/177, 1.punkts.
- ¹⁴² Bauskas novada pašvaldības un IZM 06.02.2017. sadarbības līgums Nr.3-31/33, 2.1.2. apakšpunkts.
- ¹⁴³ Jēkabpils pilsētas pašvaldības un IZM 23.03.2018. sadarbības līgums, 2.1.3.apakšpunkts.
- ¹⁴⁴ Siguldas novada domes un IZM sadarbības līgums Nr.2015/177, 2.1.9.apakšpunkts; Kuldīgas novada pašvaldības un IZM 23.12.2016. sadarbības līgums Nr.01-25/474, 2.1.10.apakšpunkts.
- ¹⁴⁵ Pieejams: <http://swimming.lv/dokumenti/>. Skatīts 02.04.2019.
- ¹⁴⁶ Sporta politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam (apstiprinātas ar MK 18.12.2013. rīkojumu Nr.666), I. Situācijas raksturojums un problēmu formulējums, 2. Problēmu formulējums, kuru risināšanai nepieciešams īstenot noteiktu valdības politiku, 2.9. Fiziskajām aktivitātēm un sportošanai atbilstošas vides un infrastruktūras trūkums, 31.–32.lpp.
- ¹⁴⁷ Sporta politikas virziens “Sports visiem” ietver iespēju ikvienam iedzīvotājam iesaistīties regulārās fiziskās aktivitātēs un veselību veicinošos pasākumos, izpratnes veidošanu par fizisko aktivitāšu nozīmi veselības saglabāšanā un nostiprināšanā.
- ¹⁴⁸ Sporta politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam (apstiprinātas ar MK 18.12.2013. rīkojumu Nr.666), II. Sporta politikas pamatprincipi, mērķi, virzieni, mērķgrupas un prioritātes, 35.lpp.
- ¹⁴⁹ MK 27.12.2002. noteikumu Nr.610 “Higiēnas prasības izglītības iestādēm, kas īsteno vispārējās pamatzglītības, vispārējās vidējās izglītības, profesionālās pamatzglītības, arodizglītības vai profesionālās vidējās izglītības programmas” 11.1 apakšpunkts, 13.punkts, 14.punkts.
- ¹⁵⁰ Sporta laukums vai stadions, telpas vai būve sporta inventāra glabāšanai.
- ¹⁵¹ Valsts kontroles un IZM 12.06.2019. intervijas protokols.
- ¹⁵² Valsts kontroles un LFF 24.05.2019. intervijas protokols.
- ¹⁵³ Futbola stadionu un infrastruktūras noteikumi, 2019 (apstiprināti biedrības “Latvijas Futbola federācija” 31.01.2018. sēdē), Minimālās obligātās prasības stadioniem kategoriju piešķiršanai.
- ¹⁵⁴ Carnikavas novada domes Finanšu vadības nodaļas vadītājas 18.06.2019. e-pasta vēstule.
- ¹⁵⁵ Būvniecības projekta izstrādātāja tāmē kopējās izmaksas ir paredzētas 10 898 626,78 *euro*. Projekta iepirkumā lētākais piedāvājums bija 9 171 954 *euro*, tomēr pašvaldības revīzijas laikā pieņēma lēmumu izstrādāt jaunu projektu, tajā iekļaujot sporta zāli un dienesta viesnīcu, savukārt atliekot peldbaseina būvniecību.
- ¹⁵⁶ Valsts kontroles un Jelgavas novada pašvaldības 01.11.2018. intervijas protokols.
- ¹⁵⁷ Rugāju novada Attīstības programma 2013.–2019.gadam (apstiprināta Rugāju novada domes 19.08.2013. sēdē (protokols Nr.11., 14.punkts)) 34., 91., 94. un 99.lpp.

- ¹⁵⁸ Valsts kontroles un Rugāju novada pašvaldības 22.11.2018. intervijas protokols.
- ¹⁵⁹ Pārskats par Rugāju novada aizņēmumiem, Valsts kases e-pārskatu sistēmas dati (2018.gada decembris).
- ¹⁶⁰ Salacgrīvas novada attīstības programma 2015.–2021.gadam, Rīcības plāns 2019.–2021.gadam, rīcība R.1.4.8., 65.lpp.; Salacgrīvas novada pašvaldības paskaidrojuma raksts 2019.gada budžetam, pieejams: http://www.salacgriva.lv/lat/salacgrivas_novads/budzets/. Skatīts 21.03.2019.
- ¹⁶¹ Pieejams: <https://www.limbazi.lv/publiskie-dokumenti/attistibas-programma/2011-2017-gadam>. Skatīts 12.04.2019.
- ¹⁶² Pieejams: <https://limbazi.lv/pasvaldiba/aktualitatest/aktualitates-pasvaldiba/7651-svini-gi-atklats-limbazu-un-salacgrivas-novadu-sporta-skolas-peldbaseins>. Skatīts 15.04.2019.
- ¹⁶³ Skatīt, piemēram, Salacgrīvas novada domes 18.02.2019. vēstuli Nr.3.11/164 “Par informāciju revīzijas Nr.2.4.1-38/2018 lietā”, Jelgavas novada domes projekta ““Zema enerģijas patēriņa ēkas “Elejas sporta halles un peldbaseina” jaunbūves būvprojekta izstrāde un autoruzraudzība Jelgavas novadā” dalīšana būvniecības kārtības” projektēšanas uzdevuma 1.3.punktu, Bauskas novada sporta attīstības stratēģijas 2016.–2022.gadam (apstiprināta ar Bauskas novada domes 22.12.2015. sēdes lēmumu (protokols Nr.25, 9.punkts)) 28.lpp.
- ¹⁶⁴ Ludzas novada pašvaldības 03.10.2018. sagatavotais “Aizņēmuma ekonomiskais pamatojums projektam “Ludzas pilsētas ģimnāzijas peldbaseina būvniecība P.Miglinīka ielā 27, Ludzā””.
- ¹⁶⁵ Sporta politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam (apstiprinātas ar MK 18.12.2013. rīkojumu Nr.666), 38.lpp.
- ¹⁶⁶ Sporta politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam (apstiprinātas ar MK 18.12.2013. rīkojumu Nr.666), 48.lpp.
- ¹⁶⁷ Sporta politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam (apstiprinātas ar MK 18.12.2013. rīkojumu Nr.666), 57.lpp.
- ¹⁶⁸ Gan Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.gadam, gan Sabiedrības veselības pamatnostādnes kā vienu no mērķiem paredz samazināt mirstību no ārējiem nāves cēloņiem. Pasaules Veselības organizācija norāda, ka peldētāpmācība ir viens no preventīvajiem pasākumiem sliktas gadījumu samazināšanai (Global Report on Drowning: Preventing a Leading Killer, World Health Organization, 2014, 18.lpp.).
- ¹⁶⁹ ANO Bērnu tiesību komitejas 14.03.2016. noslēguma apsvērumi par trešo līdz piekto periodisko ziņojumu par ANO Bērnu tiesību konvencijas izpildi, 30.punkts, 31.punkts. Pieejams: <https://uhri.ohchr.org/document/index/49FA625D-0560-4AA8-A846-C3465F045BC0>. Global Report on Drowning: Preventing a Leading Killer, World Health Organization, 2014, 18.lpp. Skatīts 12.04.2019.
- ¹⁷⁰ Pieejams: http://peldidrosi.lv/wp-content/uploads/2018/11/6.Pielikums_Eso%C5%A1%C4%81-situ%C4%81cija-un-priek%C5%A1likumi-vienotas-sist%C4%93mas-izveidei_LPS-S%C4%93de_03.10.2018.pdf. Skatīts 12.04.2019.
- ¹⁷¹ LPF 29.05.2019. vēstule Nr.V-72-05/19 “Par informācijas pieprasījumu revīzijā Nr.2.4.1-38.2018”.
- ¹⁷² LPF 29.05.2019. vēstule Nr.V-72-05/19 “Par informācijas pieprasījumu revīzijā Nr.2.4.1-38.2018”.
- ¹⁷³ Mārupes novada domes 13.05.2019. vēstule Nr.1/2-2/139 “Par informācijas pieprasījumu”.
- ¹⁷⁴ Ludzas novada pašvaldības 27.05.2019. vēstule Nr. 3.1.1.4/2019/957-N.
- ¹⁷⁵ Valsts kontroles un Salacgrīvas novada pašvaldības 09.04.2019. intervijas protokols.
- ¹⁷⁶ Piemēram, LPF tehniskās prasības un rekomendācijas peldbaseiniem, pieejams: <http://swimming.lv/dokumenti/>, skatīts 12.04.2019; FINA noteikumi un tehniskās prasības peldbaseiniem, peldbaseinu sertifikācijai un sacensību rīkošanai, pieejams: <http://www.fina.org/content/fina-rules>, skatīts 12.04.2019., ES standarts EN 15288 Publiskie peldbaseini.
- ¹⁷⁷ ES standarts EN 15288 Publiskie peldbaseini, citēts http://peldidrosi.lv/wp-content/uploads/2018/11/6.Pielikums_Eso%C5%A1%C4%81-situ%C4%81cija-un-priek%C5%A1likumi-vienotas-sist%C4%93mas-izveidei_LPS-S%C4%93de_03.10.2018.pdf
- ¹⁷⁸ Kuldīgas novada pašvaldības 24.05.2019.vēstule Valsts kontrolei; Salacgrīvas novada pašvaldības pasūtītās peldbaseina priekšizpētes 12.04.2019. dokumentācija “Feasibility study (concept)”, prezentācija “Why swim education in Latvia?”; Sigulda – Latvijas olimpiskais ziemas sporta centrs, Attīstības koncepcija 2014.–2020.gadam, 2014.gada maijs, 4.2. Mērķa auditorija katram no darbības virzieniem, 59.–60.lpp.; Siguldas sporta kompleksa 2.kārtas būvprojekts, 2015.gads.; Bauskas novada pašvaldības un IZM 06.02.2017. sadarbības līgums Nr.3-31/33, 2.1.2. apakšpunkts.
- ¹⁷⁹ Sporta likuma 10.¹ pants, MK 08.12.2009. noteikumi Nr.1396 “Sporta federāciju atzīšanas un atzīto sporta federāciju kontroles kārtība”.
- ¹⁸⁰ Sporta likuma 10.panta trešā un ceturtā daļa; FINA konstitūcijas 8.1.3.apakšpunkts; LPF statūtu 1.4.un 1.5.apakšpunkts; LPF preses relīze “Par peldbaseinu atbilstību FINA standartiem un to atzīšanu”. Pieejams:

- <http://swimming.lv/par-peldbaseinu-atbilstibu-fina-standartiem-un-to-atzisanu/>. Skatīts 02.04.2019. Latvijas Sporta federāciju padomes atzīto nacionālo federāciju reģistrs, pieejams: https://lsfp.lv/sporta_registrs/atzitas_federacijas. Skatīts 02.04.2019; FINA atzīto nacionālo federāciju reģistrs: <http://www.fina.org/national-federations/LAT>. Skatīts 02.04.2019.
- 181 LPF 01.02.2018. maksas pakalpojumu cenrādis peldbaseinu sertificēšanā, 3.punkts.
- 182 Piemēram, LPF 02.01.2017. e-pasta vēstule "Par jaunu peldbaseinu būvniecību Latvijas pašvaldībās", LPF 02.02.2017. vēstule Nr.V-18-02-17 "Par peldbaseina izbūvi Bauskas novadā".
- 183 LPF 24.01.2018. preses relīze "Par peldbaseinu atbilstību FINA standartiem un to atzīšanu", pieejams: <http://swimming.lv/par-peldbaseinu-atbilstibu-fina-standartiem-un-to-atzisanu/>. Skatīts 31.01.2019.
- 184 Piemēram: <https://www.bauska.lv/lv/jaunumi/paraksta-aktu-par-peldbaseina-ekas-pienemsanu-ekspluatacija-4529>, skatīts 31.01.2019.
- 185 LPF 29.05.2019. vēstule "Par informācijas pieprasījumu revīzijā Nr.2.4.1-38/2018".
- 186 Firma "L4", piesaistot Nīderlandes uzņēmumu "Rorsch Minicitiist & Partners".
- 187 "Rorsch Minicitiist & Partners" izpētes rezultātu prezentācija 2019.gada aprīlī "Why swim education in Latvia?", 6.lpp.
- 188 LPF 29.05.2019. vēstule "Par informācijas pieprasījumu revīzijā Nr.2.4.1-38/2018"
- 189 Bauskas novada pašvaldības un IZM 06.02.2017. sadarbības līgums Nr.3-31/33, 2.1.2. apakšpunkts.
- 190 LPF 11.02.2014. vēstule Nr.V-30-02/14 "Par informācijas sniegšanu"; Bauskas novada domes 19.02.2014. vēstule Nr.3-14.2/365 "Par Bauskas novada domes peldbaseina tehniskā projekta izstrādes stadiju"; LPF 02.02.2017. vēstule Nr.V-18-02/17.
- 191 Bauskas novada domes 09.11.2017. ārkārtas sēdes lēmums (protokols Nr.9, 5.punkts).
- 192 Attīstības plānošanas sistēmas likuma 3.panta otrā daļa; Publiskās pārvaldes konsultācijas (PPK). Rezultatīvo rādītāju iegūšanas iespējas, izmantojot pašvaldību budžeta informāciju. Gala ziņojums. LPS, NFI projekta ietvaros, 2016, pēc *Razaki, Lindberg*, 2012.
- 193 Likuma "Par pašvaldību budžetiem" 28.pants, likuma "Par pašvaldībām" 3.pants, 70.pants.
- 194 Eiropas Padomes definētie 12 labas pārvaldības principi pašvaldību līmenī: <https://www.coe.int/en/web/good-governance/12-principles-and-elope>. Skatīts 04.02.2019.
- 195 Piemēram, Valsts kontroles 2018.gada revīzija Nr. 2.4.1-1/2017 "Vai pašvaldību rīcība, nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu un ar kapsētu izmantošanu saistītos pakalpojumus, ir likumīga un lietderīga?", Valsts kontroles 2017.gada revīzija Nr. 2.4.1.-48/2015 "Vai novadu pašvaldības nodrošina pakalpojumus iedzīvotājiem par samērīgām izmaksām?".
- 196 Teritorijas attīstības plānošanas likuma 22.panta otrā daļa, Attīstības plānošanas sistēmas likuma 3.panta otrā daļa,
- 197 Eiropas Padomes definētie 12 labas pārvaldības principi, pieejams: <https://www.coe.int/en/web/good-governance/12-principles-and-elope>. Skatīts 12.04.2019.
- 198 Dundagas, Jaunpils, Jaunjelgavas, Jelgavas, Ludzas, Rugāju, Salacgrīvas, Stopiņu, Valkas novadu pašvaldības.
- 199 Salacgrīvas novada attīstības programma 2015.–2021.gadam, Rīcības plāns 2019.–2021.gadam, rīcība R.1.4.8., 65.lpp.; rīcība 4.1.3., 76.lpp.
- 200 Dundagas, Jaunpils, Jaunjelgavas, Jelgavas, Ludzas, Rugāju, Salacgrīvas, Stopiņu novadu pašvaldības; daļēji – Jēkabpils pilsētas, Carnikavas, Kuldīgas, Krustpils, Siguldas pašvaldības.
- 201 Jelgavas novada pašvaldības investīciju plāns (aktualizēts 31.01.2018.), 2.lpp. projekts Nr.99.
- 202 Stopiņu novada Attīstības programmas 2012.–2018.gadam aktualizētais investīciju plāns 2018.gadam (aktualizēts ar Stopiņu novada domes 20.12.2017. lēmumu, protokols Nr.15 un 17.01.2018. lēmumu, protokols Nr.17), 4.lpp., projekts Nr.46.
- 203 Ludzas novada attīstības programmas 2018.–2024.gadam IV daļa Investīciju plāns 2018.–2020.gadam, 17.lpp.
- 204 Bauskas, Carnikavas, Jelgavas, Siguldas, Stopiņu novada pašvaldības, Jēkabpils pilsētas pašvaldība.
- 205 Valkas novada pašvaldība.
- 206 Valsts kontroles un Jaunjelgavas novada pašvaldības 27.11.2018. intervijas protokols.
- 207 Attīstības plānošanas likuma 3.panta pirmā daļa un otrā daļa.
- 208 "Sasaistes izveidošana starp teritorijas attīstības plānošanu un budžeta plānošanu vietējā līmenī: Norvēģijas pieredzē balstīts metodiskais materiāls", VARAM, 2015, 28.lpp, 31.lpp.
- 209 Bauskas, Carnikavas, Dundagas, Jelgavas, Kuldīgas, Krustpils, Ludzas, Salacgrīvas novadu pašvaldības, Jēkabpils pilsētas pašvaldība.

- ²¹⁰ Bauskas novada sporta attīstības stratēģija 2016.–2022.gadam (apstiprināta ar Bauskas novada domes 22.12.2015. sēdes lēmumu (protokols Nr.25, 9.punkts)), 2.2.Bauskas novada sporta attīstības stratēģijas 2016.–2022.gadam izstrādes darba grupas izvirzītās Bauskas novada nozares prioritātes, 40.lpp.
- ²¹¹ Bauskas novada domes nolikums “Bauskas novada pašvaldības budžeta (tā grozījumu) izstrādāšanas, apstiprināšanas, izpildes un kontroles kārtība” (apstiprināts ar Bauskas novada domes 22.12.2015. sēdes lēmumu Nr.7 (protokols Nr.25, 20.punkts)), 13.2. apakšpunkts.
- ²¹² Piemēram, Bauskas novada domes Finanšu komitejas 27.11.2016. lēmums “Par prioritāšu noteikšanu 2017.gada budžeta sastādīšanā”.
- ²¹³ Jelgavas novada attīstības programmas 2011.–2017.gadam aktualizētais Investīciju plāns 2016. – 2017.gadam (apstiprināts Jelgavas novada domes 27.01.2016. sēdē (protokols Nr.1., 14.punkts)).
- ²¹⁴ Piemēram, Krustpils novada domes 17.10.2018. sēdes lēmums (protokols Nr.11, 18.punkts) “Par 2019.gada budžeta prioritātēm, budžeta izdevumu kontrolskaitļu bāzes noteikšanu un sagatavošanas procesu”.
- ²¹⁵ Piemēram, 2019.gadā: finansējuma nodrošināšana pašvaldības investīciju projektiem (ES projektu līdzfinansēšana un priekšfinansēšana, kredītlīdzekļu finansētie projekti, kas iekļauti investīciju plānā), ceļu infrastruktūras uzlabošana, vispārējās vidējās, pamatizglītības un pirmskolas izglītības pieejamības nodrošināšana, sociālo vajadzību nodrošināšana, demogrāfijas pasākumu atbalsts, kultūras, sporta aktivitāšu, brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšana.
- ²¹⁶ Jaunjelgavas novada attīstības programma 2013.–2020.gadam, II daļa Stratēģiskā daļa, 4.1. Investīciju plāns, 51.lpp.
- ²¹⁷ Valsts kontroles un Jaunjelgavas novada pašvaldības 27.11.2018. intervijas protokols.
- ²¹⁸ Jelgavas novada Investīciju plāns 2016.–2017.gadam, 4.lpp.
- ²¹⁹ Pieejams: <https://www.tvnet.lv/4940333/miljonars-viskints-nosola-lanu-muizu>. Skatīts 16.04.2019.
- ²²⁰ Salacgrīvas novada domes 09.05.2019. vēstule Nr.3.11/550 “Informācija revīzijas “Pašvaldību infrastruktūras objektu un projektu finansēšanas sistēmas, procesa un kritēriju atbilstība racionālas finanšu līdzekļu izlietošanas, efektivitātes un ilgtspējas principiem” pieprasījumam”.
- ²²¹ Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu kvalitātes kontroles departamenta 12.10.2016. akts Nr.2016-12, citēts Dundagas novada domes 26.04.2019. sēdes protokolā Nr.4, 9.punktā.
- ²²² Pašvaldības 21.10.2015. vēstule Nr. 3-23.1/15/598.; Pašvaldības 08.05.2019. e-pasta vēstule.
- ²²³ Dundagas novada domes 26.04.2019. sēdes lēmums (protokols Nr.4, 9.punkts).
- ²²⁴ Rugāju novada Attīstības programma 2013.–2019.gadam (apstiprināta Rugāju novada domes 19.08.2013. sēdē (protokols Nr.11., 14.punkts)) 34., 91., 94. un 99.lpp.
- ²²⁵ Valsts kontroles un Rugāju novada pašvaldības 22.11.2018. intervijas protokols.
- ²²⁶ Bauskas, Jelgavas, Rugāju, Stopiņu novada pašvaldība.
- ²²⁷ “Priekšlikumi un to pamatojums Bauskas novada izglītības iestāžu attīstības un optimizācijas plāniem”, pasūtītājs Bauskas novada dome, izpildītājs SIA “Karšu izdevniecība Jāņa sēta”, 2016, 31.–33.lpp.
- ²²⁸ Bauskas novada domes 24.11.2016. lēmums “Par Bauskas novada pašvaldības vispārējās izglītības iestādes “Mežotnes pamatskola” reorganizāciju”.
- ²²⁹ Bauskas novada pašvaldības apkopotie dati par izglītojamo kapacitāti izglītības iestādēs 2019./2019.mācību gadā.
- ²³⁰ Projekta ietvaros veikta ēkas siltināšana, siltumapgādes, ventilācijas, ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu pārbūve, kā arī pasākumi vides pieejamības veicināšanai.
- ²³¹ Pārskats par Bauskas novada aizņēmumiem, Valsts kases e-pārskatu sistēmas dati (2018.gada decembris).
- ²³² Bauskas novada domes Finanšu komitejas 23.11.2017. lēmums “Par prioritāšu noteikšanu 2018.gada budžeta sastādīšanā”.
- ²³³ Mežotnes sākumskolas sporta zāles un palīgtelpu plānojums.
- ²³⁴ Bauskas novada attīstības programma 2012.–2018.gadam (apstiprināta ar Bauskas novada domes 31.05.2012. sēdes lēmumu (protokols Nr.10, 2.punkts)).
- ²³⁵ Bauskas novada sporta attīstības stratēģija 2016.–2022.gadam (apstiprināta ar Bauskas novada domes 22.12.2015. sēdes lēmumu (protokols Nr.25, 9.punkts)).
- ²³⁶ Piemēram, Valsts kontroles un Carnikavas novada pašvaldības 09.11.2018. intervijas protokols, Valsts kontroles un Valkas novada pašvaldības 08.11.2018. intervijas protokols, Valsts kontroles un Jaunpils novada pašvaldības 14.11.2018. intervijas protokols.
- ²³⁷ Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/pasvaldibas-latgale-aktivi-nem-kreditus-izdzivosanai-un-attistibai.a307655/>. Skatīts 30.01.2019.

- ²³⁸ 2015.gada 28.oktobra Krustpils novada pašvaldības domes sēdes protokols Nr.14, 2.punkts “Par 2016.gada budžeta prioritātēm, budžeta izdevumu kontrolskaitļu bāzes noteikšanu un sagatavošanas procesu”.
- ²³⁹ Skatīt, piemēram, likuma “Par valsts budžetu 2018.gadam” 14.panta pirmās daļas 10.punktu.
- ²⁴⁰ Svešvārdu vārdnīca, Rīga, Avots, 2008, 688.lpp.; Skujiņa V. Latīņu un grieķu cilmes vārddāļu vārdnīca, Rīga, Kamene, 1999, 107.lpp.
- ²⁴¹ Bauskas, Carnikavas, Jaunpils, Jaunjelgavas, Krustpils, Ludzas, Valkas novadu pašvaldības, Jēkabpils pilsētas pašvaldība.
- ²⁴² Pārskats par Bauskas novada aizņēmumiem, Valsts kases dati (2018.gada novembris).
- ²⁴³ Bauskas novada attīstības programma 2012.–2018.gadam (apstiprināta ar Bauskas novada domes 31.05.2012. sēdes lēmumu (protokols Nr.10, 2.punkts)), Investīciju plāns (14.06.2017, 28.09.2017, 22.02.2018. grozījumu redakcijā), 21.lpp., projekti Nr. 83.1, Nr.83.2.
- ²⁴⁴ Bauskas novada domes 17.01.2019. vēstule Nr.3-14.3/142 “Par informācijas sniegšanu revīzijas lietā Nr.2.4.1-38/2018”; pašvaldība norāda, ka “projekti katrā Rīcības virzienā tika sakārtoti dilstošā kārtībā pēc to prioritātes”.
- ²⁴⁵ Pārskats par Carnikavas novada aizņēmumiem, Valsts kases e-pārskatu sistēmas dati (2018.gada decembris).
- ²⁴⁶ Pārskats par Jaunjelgavas novada aizņēmumiem, Valsts kases e-pārskatu sistēmas dati (2018.gada decembris).
- ²⁴⁷ Valsts kontroles un Jaunjelgavas novada pašvaldības 27.11.2018. intervijas protokols.
- ²⁴⁸ Pārskats par Valkas novada aizņēmumiem, Valsts kases e-pārskatu sistēmas dati (2018.gada decembris).
- ²⁴⁹ Ziņojums par Jēkabpils pilsētas budžetu 2017.gadam, pilsētas ekonomisko un sociālo situāciju, pašvaldības uzdevumiem 2017.gadā, 2.lpp. Pieejams: <https://www.jekabpils.lv/sites/default/files/universlais/2017/02/8021-2017-gads/vadibas-zinojums.pdf>. Skatīts 12.04.2019.
- ²⁵⁰ Piemēram, likuma “Par valsts budžetu 2018.gadam” 14.panta pirmās daļas 10.punkts.
- ²⁵¹ Bauskas novada, Carnikavas novada, Dundagas novada, Jaunpils novada, Jelgavas novada, Krustpils novada, Kuldīgas novada, Ludzas novada, Rugāju novada, Salacgrīvas novada, Stopiņu novada, Valkas novada pašvaldība, Jēkabpils pilsētas pašvaldība.
- ²⁵² Bauskas novada pašvaldības darbinieku sagatavotās transporta infrastruktūras vizualizācijas.
- ²⁵³ Skatīt, piemēram, Bauskas novada pašvaldības 2015.gada publisko pārskatu, 25.lpp.
- ²⁵⁴ Bauskas novada, Carnikavas novada, Dundagas novada, Jelgavas novada, Kuldīgas novada, Krustpils novada, Ludzas novada, Siguldas novada, Stopiņu novada, Valkas novada pašvaldība, Jēkabpils pilsētas pašvaldība.
- ²⁵⁵ Pašvaldības 09.05.2019. vēstule Nr. 3.11/550; Pašvaldības 03.04.2019. sagatavotais “Aizņēmuma ekonomiskais pamatojums projektam “Uzlabota jahtu ostu infrastruktūra un ostu tīkla attīstība Igaunijā un Latvijā””.
- ²⁵⁶ MK noteikumu Nr.628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 18.punkts, 21.punkts, 26.punkts.
- ²⁵⁷ Eiropas vietējo pašvaldību hartas 3.panta pirmā daļa, 10.pants.
- ²⁵⁸ Eiropas Padomes rokasgrāmata pašvaldību sadarbībai “Toolkit manual. Inter-municipal cooperation”, 2010, 9.–12.lpp. Pieejams: <https://rm.coe.int/1680746ec3>. Skatīts 15.04.2019.
- ²⁵⁹ Bauskas, Carnikavas, Dundagas, Jaunpils, Krustpils, Ludzas, Stopiņu, Valkas novadu pašvaldības, Jēkabpils pilsētas pašvaldība.
- ²⁶⁰ Jēkabpils pilsētas pašvaldības 21.01.2019. e-pasta vēstule.
- ²⁶¹ Stopiņu novada domes 18.01.2019. vēstule Nr. 2.2-2/E23 “Atbilde uz informācijas pieprasījumu revīzijā Nr.2.4.1-38/2018”, 1.punkts.
- ²⁶² Valkas novada domes 14.02.2019. saistošie noteikumi “Valkas novada pašvaldības 2019.gada pamatbudžets”, Paskaidrojuma raksts (2.pielikums).
- ²⁶³ Saskaņā ar IZM uzturētā sporta bāzu reģistra datiem: <http://sportaregistrs.lv/>. Peldbaseinu nepieejamība apkārtējos novados norādīta Bauskas novada domes 25.05.2016. vēstulē Nr.3-14.5/1363 “Par valsts finansiālo atbalstu peldbaseina būvniecībai Bauskā”, Bauskas novada domes 16.01.2017. vēstulē Nr.3-14.5/142 “Par dokumentu nosūtīšanu”.
- ²⁶⁴ “Latvijas sporta infrastruktūras nodrošinājuma analīze un sporta bāzu reģistra aktualizēšana”, izstrādātājs SIA “Datorikas institūts DIVI”, 2012, 17.lpp.
- ²⁶⁵ Valsts kontroles un Carnikavas novada pašvaldības 09.11.2018. intervijas protokols.
- ²⁶⁶ Jēkabpils pilsētas pašvaldības 24.01.2019. elektroniskā pasta vēstule.
- ²⁶⁷ Mārupes novada domes 27.09.2017. sēdes lēmums (protokols Nr.6, 24.punkts).
- ²⁶⁸ Mārupes novada domes 13.05.2019. vēstule Nr.1/2-2/139 “Par informācijas pieprasījumu”.

- ²⁶⁹ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 5.panta otrās daļas 5.punkts; Fiskālās disciplīnas likuma 4.pants.
- ²⁷⁰ Piemēram, MK 16.12.2014. noteikumi Nr.784 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā”, 4.pielikums projekta iesniegumam; MK 26.06.2007. noteikumu Nr.419 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu” 42.punkts.
- ²⁷¹ MK 24.05.2016. noteikumi Nr.323 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.1.2. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot vispārējās izglītības iestāžu mācību vidi” īstenošanas noteikumi”, 11.punkts.
- ²⁷² MK 25.03.2008. noteikumi Nr.196 “Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem”, 2.pielikums.
- ²⁷³ Bauskas novada, Dundagas novada, Carnikavas novada, Jaunpils novada, Krustpils novada, Stopiņu novada, Jelgavas novada, Ludzas novada, Salacgrīvas novada, Siguldas novada pašvaldība, Jēkabpils pilsētas pašvaldība.
- ²⁷⁴ “Bauskas novada pašvaldības profesionālās ievirzes izglītības iestādes “Bauskas novada Bērnu un jaunatnes sporta skola” izglītojamo skaita dinamika un prognoze”; Bauskas novada domes 12.04.2017. vēstule Nr.3-14.5/953 “Par precizējumiem un papildu informāciju”, 2.pielikums “Aizņēmuma ekonomiskais pamatojums” un tā pielikumi Nr.1-3 “Bauskas novada pašvaldības iestādes “Bauskas novada Bērnu un jaunatnes sporta skola” izglītojamo skaita sporta veidu nodaļās”, “Bērnu un jaunatnes sporta skola sporta halles noslogojuma grafiks (Pilskalna ielā 26, Bauskā, Bauskas novads)”, “Bērnu un jaunatnes sporta skolas sporta halles noslogojuma grafika (Pilskalna ielā 26, Bauskā, Bauskas novads) skaidrojums: Telpu izmantošanas mērķauditorija”.
- ²⁷⁵ Bauskas novada, Carnikavas novada, Krustpils novada, Siguldas novada, Salacgrīvas novada, Dundagas novada pašvaldība, Jēkabpils pilsētas pašvaldība; daļēji – Jaunpils novada, Ludzas novada pašvaldība.
- ²⁷⁶ Salacgrīvas ostas pārvaldes 05.12.2017. līgums Nr. 1-39/37 ar SIA “REM PRO” par Būvprojektēšanas un Autoruzraudzības pakalpojumiem.
- ²⁷⁷ Bauskas, Carnikavas, Ludzas, Siguldas, Salacgrīvas, Valkas novada pašvaldība, daļēji – Jaunpils novada pašvaldība, Jēkabpils pilsētas pašvaldība.
- ²⁷⁸ Sigulda – Latvijas olimpiskais ziemas sporta centrs, Attīstības koncepcija 2014.–2020.gadam, 2014.gada maijs, 5.1.2. Siguldas Sporta kompleksa naudas plūsmas prognozes pieņēmumi, 67.–70.lpp.
- ²⁷⁹ Carnikavas novada, Dundagas novada, Jaunpils novada, Stopiņu novada, Valkas novada pašvaldība, Jēkabpils pilsētas pašvaldība; daļēji – Bauskas novada, Kuldīgas novada, Krustpils novada, Salacgrīvas novada, Siguldas novada pašvaldība. Ludzas novada un Jelgavas novada pašvaldības norādīja, ka par peldbaseina būvniecības ieceri ir konsultējušās ar nozares federāciju, taču rakstisks apliecinājums tam ne no pašvaldības, ne LPF netika iegūts. Stopiņu novada pašvaldība norādīja, ka ir konsultējusies ar akustikas speciālistiem, taču rakstisks apliecinājums minētajam faktam netika iegūts.
- ²⁸⁰ Jēkabpils pilsētas pašvaldības 21.01.2019. elektroniskā pasta vēstule.
- ²⁸¹ Bauskas novada, Carnikavas novada, Dundagas novada, Jaunpils novada, Jelgavas novada, Kuldīgas novada, Krustpils novada, Ludzas novada, Salacgrīvas novada, Siguldas novada, Valkas novada pašvaldība, Jēkabpils pilsētas pašvaldība.
- ²⁸² Jelgavas novada pašvaldības speciālistu prezentācijas “Zema enerģijas patēriņa risinājumi”, “Zema enerģijas patēriņa ventilācijas risinājumi”.
- ²⁸³ Pašvaldības kontu izdrukas. Bilances konts: 1239 Pārējie iepriekš neklasificētie pamatlīdzekļi. Inventāra Nr.100321 Baseina tablo.
- ²⁸⁴ LPF 29.05.2019. vēstule Nr.V-72-05/19.
- ²⁸⁵ Siguldas novada pašvaldības 15.08.2019. vēstule Nr.13.-4/2149 “Par revīzijas ziņojuma projektu revīzijas lietā Nr.2.4.1-38/2018”.
- ²⁸⁶ Kuldīgas novada pašvaldības 17.12.2018. elektroniskā pasta vēstule, Kuldīgas novada pašvaldības prezentācija “Sporta skolas rekonstrukcija Kalna ielā 6, Kuldīgā, 1. un 3.kārta”.
- ²⁸⁷ Zaļš – kritērijs izpildīts, dzeltens – kritērijs izpildīts daļēji, sarkans – kritērijs nav izpildīts vai konstatēti būtiski trūkumi.
- ²⁸⁸ Apzīmējums n/a lietots objektiem, kas vēl nav nodoti ekspluatācijā vai citu iemeslu dēļ nav vērtējami konkrētā jautājuma ietvaros.
- ²⁸⁹ Carnikavas pamatskolas pagaidu darbības nodrošināšanai.
- ²⁹⁰ Jaunjelgavas novada pašvaldība revidējamajā laika periodā nav īstenojusi finansiāli nozīmīgus infrastruktūras attīstības projektus. Pašvaldībā vērtēti tikai ar attīstības plānošanu saistīti revīzijas jautājumi.

- ²⁹¹ MK 13.02.2018 noteikumu Nr.87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs" 2.pielikums "Pamatlīdzekļu kategorijas, grupas un apakšgrupas nolietojuma normu noteikšanai".
- ²⁹² Bauskas novada, Carnikavas novada, Jaunpils novada, Jelgavas novada, Salacgrīvas novada, Siguldas novada, Stopiņu novada pašvaldība.
- ²⁹³ Skatīt 2.pielikumu.
- ²⁹⁴ "Bauskas novada pašvaldības profesionālās ievirzes izglītības iestādes "Bauskas novada Bērnu un jaunatnes sporta skola" infrastruktūras objekta – peldbaseina būvniecības izmaksas un plānotie ekspluatācijas izdevumi", 5.pielikums pie Paskaidrojuma raksta par Bauskas novada pašvaldības 2016.gada budžetu.
- ²⁹⁵ Bauskas novada administrācijas darba dokuments Bērnu un jaunatnes sporta skolas sporta halles uzturēšanas izmaksu aprēķināšanai.
- ²⁹⁶ Pašvaldības 10.06.2019. e-pasta vēstule. Peldbaseina būvniecības priekšizpētes dokumentācija.
- ²⁹⁷ Salacgrīvas ostas pārvaldes 18.04.2019. e-pasta vēstule.
- ²⁹⁸ Kuldīgas novada, Ludzas novada, Valkas novada pašvaldība, Jēkabpils pilsētas pašvaldība.
- ²⁹⁹ Valsts kontroles un Ludzas novada pašvaldības 21.11.2018. intervijas protokols.
- ³⁰⁰ Paskaidrojuma raksts par Bauskas novada pašvaldības 2016.gada budžetu, 5.pielikums, Bauskas novada pašvaldības profesionālās ievirzes izglītības iestādes "Bauskas novada Bērnu un jaunatnes sporta skola" infrastruktūras objekta – peldbaseina būvniecības izmaksas un plānotie ekspluatācijas izdevumi.
- ³⁰¹ Bauskas novada Bērnu un jaunatnes sporta skolas peldbaseina ieņēmumu un izdevumu tāmes projekts 2019.gadam.
- ³⁰² Sigulda – Latvijas olimpiskais ziemas sporta centrs, Attīstības koncepcija 2014.–2020.gadam, 2014.gada maijs, 5.2.2. Siguldas Sporta kompleksa naudas plūsmas prognoze, 81.–82.lpp.
- ³⁰³ 13.04.2017. nekustamā īpašuma nomas līgums Nr.2017/463, līgums pārjaunots ar 01.02.2018. nekustamā īpašuma un kustamas mantas nomas līgumu Nr.2018/231.
- ³⁰⁴ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Siguldas Sporta serviss" (vienotais reģistrācijas Nr.40003411141).
- ³⁰⁵ Siguldas novada pašvaldība. Kontu apgrozījumu pamatvalūtā atšifrējums 01.01.2017.–30.04.2019. Konts 5311 Saistības pret piegādātājiem un darbuizpildītājiem.
- ³⁰⁶ Siguldas novada domes 12.04.2017. sēdes lēmums "Par Siguldas Sporta centra iznomāšanu SIA "Siguldas Sporta serviss"" (protokols Nr.6, 43.§), 13.04.2017. nekustamā īpašuma nomas līgums Nr.2017/463, 4.2.apakšpunkts; Siguldas novada domes 27.07.2017. sēdes lēmums "Par grozījumiem Siguldas novada pašvaldības domes 2017.gada 12.aprīļa lēmumā "Par Siguldas Sporta centra iznomāšanu SIA "Siguldas Sporta serviss"" (protokols Nr.13, 40.§), Vienošanās par grozījumiem 2017.gada 13.aprīļa nekustamā īpašuma nomas līgumā Nr.2017/463 (Nr.2017/921).
- ³⁰⁷ Siguldas novada domes 17.05.2018. sēdes lēmums "Par grozījumu 2017.gada 12.aprīļa lēmumā "Par Siguldas Sporta centra iznomāšanu SIA "Siguldas Sporta serviss"" (protokols Nr.8, 30.§), Vienošanās par grozījumiem 2017.gada 13.aprīļa nekustamā īpašuma nomas līgumā Nr.2017/463 (Nr.2017/921).
- ³⁰⁸ SIA "Siguldas Sporta serviss" valdes locekles 04.04.2018. iesniegums "Par SIA "Siguldas Sporta serviss" nekustamā īpašuma nomas līguma Nr.2018/231 norēķinu kārtības pārskatīšanu".
- ³⁰⁹ MK 09.06.2010. noteikumu Nr. 515 "Noteikumi par publiskas personas mantas iznomāšanas kārtību, nomas maksas noteikšanas metodiku un nomas līguma tipveida nosacījumiem" 55.punkts.
- ³¹⁰ Siguldas novada domes 28.09.2017. sēdes lēmums "Par grozījumiem nekustamā īpašuma nomas līgumā" (protokols Nr.17, 25.§), Vienošanās par grozījumiem 2016.gada 1.novembra nekustamā īpašuma nomas līgumā Nr.2016/1573 un 2017.gada 13.aprīļa nekustamā īpašuma nomas līgumā Nr.2017/463 (Nr.2017/1223).
- ³¹¹ Siguldas novada pašvaldība. Kontu apgrozījumu pamatvalūtā atšifrējums pa pirmdokumentiem 01.01.2018.–31.12.2018. 2316 Prasības pret radniecīgajām kapitālsabiedrībām, 21381 Ieņēmumi par telpu nomu; Siguldas novada pašvaldība. Kontu apgrozījumu pamatvalūtā atšifrējums pa pirmdokumentiem 01.01.2019.–31.05.2019. 2316 Prasības par operatīvo nomu, 21381 Ieņēmumi par telpu nomu; Siguldas novada pašvaldība. Kontu apgrozījumu pamatvalūtā atšifrējums pa pirmdokumentiem 01.01.2017.–31.12.2018. 2316 Prasības pret radniecīgajām kapitālsabiedrībām, 21383 Ieņēmumi no kustamā īpašuma iznomāšanas; Siguldas novada pašvaldība. Kontu apgrozījumu pamatvalūtā atšifrējums pa pirmdokumentiem 01.01.2019.–31.05.2019. 23119 Pārējās prasības pret pircējiem un pasūtītājiem, 21383 Ieņēmumi no kustamā īpašuma iznomāšanas.
- ³¹² SIA "Nexia Audit Advice" 29.04.2019. vēstule Siguldas novada pašvaldībai "Gala ziņojums vadībai", 5.5.apakšpunkts.
- ³¹³ Siguldas novada pašvaldības un kapitālsabiedrības SIA "Siguldas Sporta serviss" vadības 14.06.2017. tikšanās protokols Nr.1/2017.
- ³¹⁴ Kuldīgas novada Sporta kompleksa Kalna ielā 6 ieņēmumi un izdevumi 2018.gadā, plāns 2019.gadam.

- ³¹⁵ Kuldīgas novada pašvaldības iesniegtie dati par apmeklētāju skaitu un ieņēmumiem no maksas pakalpojumiem no 2018.gada janvāra līdz 2019.gada martam.
- ³¹⁶ Kuldīgas novada pašvaldības 27.05.2019. publicētā informācija sociālajā tīklā “Facebook”.
- ³¹⁷ Rugāju novada pašvaldības Rugāju novada sporta centra pamatlīdzekļu uzskaites kartiņa Nr.370 (stāvoklis uz 30.04.2019.) stadionam.
- ³¹⁸ Rugāju novada pašvaldības 2018.gada pārskata veidlapa Nr.9-1 “Pārskats par aizņēmumiem”.
- ³¹⁹ Salacgrīvas novada pašvaldības peldbaseina priekšizpētes darba dokuments.
- ³²⁰ Individuāli apmeklētāji, jauniešu spēles, jauniešu pasākumi, ģimenes abonementi, dažādas peldēšanas stundas (valsts sponsorētas), ātruma peldēšana, ūdens fitnes, augsta līmeņa speciālie treniņi, relaksācijas centra klienti, kuri apmeklē arī peldbaseinu, gada abonements, citi lietotāji (uzņēmumu pasākumi, dzimšanas dienas), vasaras brīvdienas nometnes, rehabilitācija, skolēni un skolotāji, invalīdu peldēšana, cita izmantošana, dienas aprūpe.
- ³²¹ Kuldīgas novada Sporta kompleksa Kalna ielā 6 ieņēmumi un izdevumi 2018.gadā, plāns 2019.gadam.
- ³²² Bauskas novada Bērnu un jaunatnes sporta skolas peldbaseina ieņēmumu un izdevumu tāmes projekts 2019.gadam.
- ³²³ SIA “Siguldas Sporta serviss” 2018.gada pārskats, 2.2.Neto apgrozījums, pozīcija “Siguldas Sporta centra pakalpojumu pārdošanas ieņēmumi”.
- ³²⁴ Stopiņu novada domes 26.04.2019. vēstule Nr.2.2.-2./E307 “Par informācija sniegšanu” atbilde uz 2.jautājumu.
- ³²⁵ MK 15.12.2009. noteikumu Nr.1486 “Kārtība, kāda budžeta iestādes kārtā grāmatvedības uzskaiti” 2.pielikums.
- ³²⁶ LVS ISO 21500 Projektu vadības vadlīnijas, 4.3.27. Izmaksu kontrole, 4.3.28. Risku identificēšana, 4.3.29. Risku novērtēšana, 4.3.30. Risku uzraudzība, 4.3.31. Risku kontrole; ‘A Guide to the Project Management Body of Knowledge’, 5th edition (PMBOK Guide), izstrādātājs Project management institute, 2013, 309.–312.lpp; ISO 31000:2018 Risku vadība.
- ³²⁷ Valsts kontroles un Dundagas novada pašvaldības 29.11.2018. intervijas protokols.
- ³²⁸ Pieejams: <http://arhivs.talsuvestis.lv/lv/zinas/pasvaldiba-par-nepabeigto-kolkas-sporta-halli-ik-gadu-maksa-kreditu-29-791-eiro-apmera/>. Skatīts 23.11.2018.
- ³²⁹ Valsts kontroles un Bauskas novada pašvaldības 26.10.2018. intervijas protokols.
- ³³⁰ Bauskas novada domes 31.05.2018. vēstule Nr.18-1/1380 LPS.
- ³³¹ Piemēram, Bauskas novada, Carnikavas novada, Jaunjelgavas novada, Jaunpils novada, Kuldīgas novada, Ludzas novada, Valkas novada, Jēkabpils pilsētas pašvaldība.
- ³³² Bauskas novada, Carnikavas novada, Dundagas novada, Jaunjelgavas novada, Jaunpils novada, Jelgavas novada, Kuldīgas novada, Rugāju novada, Siguldas novada, Valkas novada pašvaldība, Jēkabpils pilsētas pašvaldība.
- ³³³ Bauskas novada, Kuldīgas novada, Valkas novada, Siguldas novada pašvaldība, Jēkabpils pilsētas pašvaldība.
- ³³⁴ Kuldīgas novada pašvaldības 22.01.2019. vēstule Nr.KNP/2.13/19/141 “Par informāciju pēc Valsts kontroles pieprasījuma revīzijā Nr.2.4.1-38/2018”.
- ³³⁵ Valkas novada pašvaldības 04.01.2019. vēstule Nr.3-9/19/36 “Par informācijas sniegšanu revīzijā Nr.2.4.1-38/2018”.
- ³³⁶ Jēkabpils pilsētas procesa shēmas Nr.4. Projektu plānošana, sagatavošana, ieviešana un uzraudzība, 4.1 Būvprojekta izstrādāšana, 4.3. Būvniecība.
- ³³⁷ Bauskas novada, Carnikavas novada, Krustpils novada, Kuldīgas novada, Valkas novada, Stopiņu novada, Jelgavas novada, Valkas novada pašvaldība, Jēkabpils pilsētas pašvaldība; daļēji – Dundagas novada, Krustpils novada pašvaldība. Ludzas novadā un Salacgrīvas novadā revīzijas laikā tiek analizēti objekti, kas vēl nav nodoti ekspluatācijā.
- ³³⁸ Skatīt 5.pielikumu.
- ³³⁹ Carnikavas novada pašvaldības izmantotās datorprogrammas dati par Carnikavas promenādes apmeklētājiem 2019.gadā.
- ³⁴⁰ Bauskas novada pašvaldība, Siguldas novada, Valkas novada pašvaldība.
- ³⁴¹ Bauskas novada pašvaldības dokumenta “Projekta administratīvās ieviešanas efektivitāte izvērtēšana” pielikums “Daudzfunkcionālā sporta un atpūtas centra” apmeklējumu uzskaites apkopojums (no 24.01.2018 līdz 30.09.2018) (23.10.2018. apstiprinājusi Bauskas novada Bērnu un jaunatnes sporta skola direktore).
- ³⁴² Valkas novada pašvaldības 13.05.2019. elektroniskā pasta vēstule.
- ³⁴³ Valkas novada Ērgemes pagasts un Valkas pagasta Sēļu ciems.
- ³⁴⁴ Skatīt, piemēram, Siguldas novada pašvaldības un kapitālsabiedrības SIA “Siguldas Sporta serviss” vadības 14.06.2017. tikšanās protokolu Nr.1/2017 un vadības 20.11.2018. tikšanās protokolu Nr.2/2018.

-
- ³⁴⁵ Skatīt, piemēram, Siguldas novada pašvaldības un kapitālsabiedrības SIA “Siguldas Sporta serviss” vadības 14.06.2017. tikšanās protokolu Nr.1/2017.
- ³⁴⁶ Skatīt, piemēram, Siguldas novada pašvaldības un kapitālsabiedrības SIA “Siguldas Sporta serviss” vadības 20.11.2018. tikšanās protokolu Nr.2/2018.
- ³⁴⁷ Projekta “Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Dundagā II kārtā” 04.08.2017. iesniegums.
- ³⁴⁸ Dundagas novada pašvaldības 08.05.2019. e-pasta vēstule.
- ³⁴⁹ Kritērijs nav izpildīts, ja ir definētas vairākas prioritārās jomas.
- ³⁵⁰ Piemēram, saskaņo kanalizācijas sistēmu nomaiņas un ielas asfalta seguma atjaunošanas projektu īstenošanas laiku; būvējot infrastruktūras objektus, pašvaldība papildus īsteno arī projektus, kas veicina iedzīvotāju nokļūšanu uz objektu.
- ³⁵¹ Piemēram, īstenojot ceļu infrastruktūras uzlabošanu, lai veicinātu sporta pakalpojumu pieejamību novada centrā, pašvaldība vienlaikus plāno arī finansiāli nozīmīgu sporta infrastruktūras objektu attīstību pagastos.
- ³⁵² Piemēram, veloceļu, autoceļu infrastruktūras projekti blakus esošos novados.
- ³⁵³ Skolēnu skaits pamatskolas/vidusskolas izglītības līmenī. Pieejams: <https://izm.kartes.lv/>. Skatīts 14.05.2019.
- ³⁵⁴ Pieejams: <http://ventspilsnovads.lv/iepirkumi/puze-sporta-laukuma-rekonstrukcija/>. Skatīts 05.03.2019.
- ³⁵⁵ Pieejams: <https://www.ventasbalss.lv/zinas/novada/32542-targales-un-zuru-skolas-top-sporta-laukums-un-stadions>. Skatīts 06.03.2019.
- ³⁵⁶ Pieejams: <http://rezeknesnovads.lv/sporta-laukuma-rekonstrukcija-gaigalavas-pagasta/>. Skatīts 05.03.2019.
- ³⁵⁷ Jaunjelgavas novada pašvaldība revidējamajā laika periodā nav īstenojusi finansiāli nozīmīgus infrastruktūras attīstības projektus. Pašvaldībā vērtēti tikai ar attīstības plānošanu saistīti revīzijas jautājumi.